

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR

Az Országos Széchényi Könyvtár 2024. évi munkaterve

1014 Budapest, Szent György tér 4-5-6.

Rózsa Dávid főigazgató

2024. február 29.

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	5
I. Szervezeti és humánerőforrás-kérdések.....	8
1. Dolgozói létszám.....	8
2. Humánerőforrás-helyzetkép az OSZK-ban.....	8
3. Bérhelyzet	9
4. Közösségi szolgálat.....	9
5. Kulturális közfoglalkoztatottak	9
6. Képzésben részt vevő dolgozók	9
7. Szervezeti kultúra.....	10
8. Esélyegyenlőség biztosítása	10
9. Környezeti fenntarthatóság.....	11
10. Jogi és igazgatási ügyek.....	11
II. Szakmai működés, szolgáltatások.....	13
1. Nyitvatartás.....	13
2. Látogatói adatok	14
3. Dokumentumforgalom	15
3.1. Dokumentumforgalom és könyvtárhasználat.....	15
3.2. Dokumentumforgalom olvasótermenként.....	16
3.3. Szabadpolcos állomány	16
4. Olvasói infrastruktúra	16
5. Reprográfiai szolgáltatások	17
6. Online szolgáltatások	17
6.1. Honlap, tematikus és közösségi szolgáltatások	19
6.2. Elektronikus dokumentumküldés.....	20
7. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára	20
8. Könyvtári programok, közösségi kezdeményezések.....	22
8.1. Használó képzések	22
8.2. Rendezvények.....	22
8.3. Kiemelt rendezvények bemutatása, szakmai konferenciák.....	23
8.4. Kiállítások, tárlatok és hozzájuk kapcsolódó rendezvények 2024-ben	24
8.5. Nyílt napok és országos rendezvények 2024-ben	24
8.6. További programok 2024-ben	24
9. Partnerség	25
9.1. Hazai szervezetekkel.....	25

9.2. Nemzetközi együttműködések	25
10. Tudományos kutatás	38
11. Kommunikációs és marketing tevékenység.....	43
11.1. Csoportvezetések	43
11.2. Múzeumpedagógia	43
12. A nemzeti könyvtár tervezett innovációi 2024-es évben a hazai és nemzetközi események tükrében (tervek, tervezett intézkedések).....	43
III. Gyűjteményszervezés, gyűjteménymegőrzés	46
1. Gyűjteményfejlesztés	46
1.1. Az állománygyarapítással kapcsolatos adatok bemutatása.....	46
1.2. Gyűjteményfeltárás	48
1.3. Magyar Nemzeti Bibliográfia	52
1.4. Nemzetközi csere.....	53
1.5. ISBN-/ISMN-/ISSN-szolgáltatás	53
2. Állományvédelem, restaurálás	54
3. Raktározás.....	58
4. Digitalizálás	60
5. Digitális megőrzés	64
6. Webarchiválás.....	65
IV. A különgyűjtemények és kutatócsoportok éves munkaterve.....	71
V. A Könyvtári Intézet munkaterve	88
1. Szervezeti kérdések.....	88
2. Kutatási és Elemző Osztály	90
3. Könyvtári Minőségfejlesztési Osztály	91
4. Könyvtári Szak- és Továbbképzési Osztály	94
5. Könyvtártudományi Szakkönyvtár	101
5.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétfélig nyitvatartás, változások)	102
5.2. Látogatói adatok	103
5.3. Dokumentumforgalom	103
5.4. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói.....	104
VI. Ciszterci Műemlékkönyvtár (Zirc) munkaterve.....	105
1. Szervezeti kérdések.....	105
2. Szolgáltatások	106
2.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétfélig nyitva tartás, változások)	106
2.2. Látogatói adatok	106
2.3. Dokumentumforgalom	107
2.4. Tájékoztatás	107

2.5. Gyűjteményszervezés.....	107
3. Gazdálkodás	109
VII. Az Országos Idegennyelvű Könyvtár munkaterve.....	110
1. Szolgáltatások	110
1.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétféligi nyitvatartás, változások)	110
1.2. Látogatói adatok	111
1.3. Dokumentumforgalom.....	112
1.4. Tájékoztatás	113
1.5. Gyűjteményszervezés.....	114
IX. Tervezett pályázatok, projektek bemutatása, fenntartási kérdések.....	126
Hazai pályázatok, projektek bemutatása.....	126
Európai uniós pályázatok, projektek bemutatása	126
X. Gazdálkodás	126
1. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása	126
2. Pályázati források és projektek 2024-ben	127
3. Jelentősebb tervezett eszközbeszerzések	128

Vezetői összefoglaló

Az intézmény 2024. évi szakmai stratégiájának kiemelt céljai és ezek megvalósítását szolgáló tervezett intézkedések szöveges bemutatása.

Az Országos Széchényi Könyvtárnak (OSZK) az összmagyarság legfontosabb könyvtáraként elsődleges célja, hogy írott kulturális kincseink gyűjtésével, feldolgozásával, megőrzésével, kutatásával és szétsugárzásával szolgálja minden anyaországi, a határon túl vagy a diaszpórában élő magyar identitású polgár szellemi és lelki gyarapodását, a demográfiai, gazdasági, politikai krízisekkel, ideológiai viharokkal sújtott világban történő eligazodását, biztos nemzettudatának kialakulását és megerősítését.

Az OSZK ennek megfelelően messze többet jelent önnön épületénél; könyvekkel, folyóiratokkal, kéziratokkal, egyéb dokumentumokkal megtömött raktárnál; alkalmazottainak munkahelyénél, kiváltságos kevesek kutatóhelyénél. Az OSZK több mint könyvtár: **a magyar nemzet kulturális emlékezete.**

A kultúrstratégiai intézmények hálózatában az OSZK a nemzet írott, nyomtatott, audiovizuális, elektronikus formában vagy a weben közzétett kulturális örökségének gyűjtéséért, feldolgozásáért, megőrzéséért, szolgáltatásáért és kutatásáért felel. Információs és muzeális intézményként mind fizikai, mind virtuális terei nyitottak bárki számára, aki ezt az örökséget kívánja megismerni és felhasználni.

Az OSZK fő célja, hogy a magyar kulturális örökséget minden állampolgár számára elérhetővé tegye felhasználóbarát és szolgáltatáscentrikus módon. Az intézmény prioritása a kulturális kincsek és javak biztosítása tudományos igényességgel és lehetőleg magasabb szintű könyvtári szaktudással. A nemzeti könyvtár minden lehetőséget megragad, hogy kívül és belül vonzó közösségi térként működjön, illetve hozzájáruljon a társadalom és az állampolgárok életének minél magasabb szintű támogatásához és fejlődéséhez.

Jövőképzünkben az OSZK Európa meghatározó nemzeti könyvtára, közgyűjteményi innovációs központ, a Kárpát-medencei könyvkultúra kutatásának egyik fellegvára, a magyar könyvtári rendszer és könyvtári fejlesztések központja, a hazai könyvtárügy első számú képviselője külföldön. A kultúrstratégiai intézmények hálózatában a nemzet írott, nyomtatott, audiovizuális, elektronikus formában vagy a weben közzétett kulturális örökségének gyűjtéséért, feldolgozásáért, megőrzéséért, szolgáltatásáért és kutatásáért felel. A regionális könyvtárakkal együttműködésben irányító szerepet vállal a határon túli magyar közösségek szak- és szépirodalommal való ellátásában. Információs és muzeális intézményként mind fizikai, mind virtuális terei nyitottak mindenki számára, aki ezt az örökséget kívánja megismerni.

A 2024. évi főbb tervei és célkitűzései:

Szolgáltatásfejlesztés

- az OSZK kiemelt célja a **felhasználó központú és szolgáltatásorientált** megjelenés az OSZK működési- és digitalizálási stratégiájában;
- **művelődés- és kultúrtörténeti sorozatok, rendezvények**, események életre hívása, a magyar kultúra kincsei iránt;

- **A Magyar Elektronikus Könyvtár** további fejlesztése és népszerűsítése;
- az OSZK épületének nyolcadik emeletén kialakított, Közép-Európában a legnagyobb számú **digitalizáló-központ** 2023-as kimagasló teljesítményének további fejlesztése, a jogyakorlatok hazai és nemzetközi átadása és együttműködési megállapodások életre hívása;
- **a könyvkiadási tevékenység erősítése;**
- **ügyfélkapcsolati kommunikációfejlesztés** a szolgáltatásban szakmai tevékenységet végző szervezeti egységek bevonásával különös tekintettel az Olvasószolgálati és Tájékoztatói Főosztály munkatársaira;
- új szolgáltatások elindítása tekintettel a különböző generációs és felhasználói igényekre;
- visszatérés a heti hatvanegy órás **teljes nyitvatartásra.**

Gyűjteményfejlesztés

- a könyvtári állomány minél nagyobb részét a potenciális felhasználók számára **digitálisan is elérhetővé tenni;**
- **további új online tartalomszolgáltatások** indítása és a meglévők fejlesztése;
- a **Corvina-honlap digitális tartalom bővítése,** illetve a **világ számos pontján őrzött korvinák hazahozatala.**

Humán erőforrásfejlesztés

- az intézményben kitűnően képzett, többdiplomás, nyelveket beszélő, valamint az intézmény és az írott magyar kultúra mellett is rendkívül elkötelezett szakemberek megtartása és szakmai támogatása;
- képzési, oktatási, szakmai továbbképzési lehetőségek biztosítása;
- közösségépítő, közösségfejlesztő programok elindítása;
- teljesítményértékelési rendszer bevezetése.

Közösségi térként való működés érdekében tett fejlesztési elképzelések

- minél több **személyes és online szakmai rendezvény** életre hívása, szakmai támogatása és a megvalósításban való aktív közreműködés;
- kommunikációs kampány indítása;
- **további reprezentatív nagykiállítások és a kapcsolódó infrastrukturális beruházások** megvalósítása.

Szakmai együttműködés fejlesztés

- **hazai és nemzetközi könyvtárszakmai kapcsolatok** további bővítése és fejlesztése;
- **szakmai partnerkapcsolatok erősítése,** további együttműködési megállapodások megkötése;
- **hazai és nemzetközi szakmai konferenciák, rendezvények megvalósítása:** pl. Magyar Könyvtárosok Világtalálkozója, Petőfi program, magyar-török kulturális évad;
- kollégák **hazai és nemzetközi szakmai/tudományos munkájának** kiemelt támogatása,
- **nemzeti könyvtári stratégiaalkotás** szoros szakmai partnerségben az országos könyvtári rendszer tagjaival.

Infrastruktúra fejlesztés

- a **működési és dolgozói környezet fejlesztése** – különös tekintettel a dolgozói szobákra és az épület infrastruktúrájára (pl. liftek stb.);
- az **intézmény archívumainak elhelyezését szolgáló raktári beruházás befejezése, az új raktár megnyitása, illetve beköltözés az 1953/2020. (XII. 21.) Korm. határozat alapján felépülő piliscsabai archivális raktárba;**
- a **díszterem** felújítása, illetve a kiállítói és olvasói terek további tervezett átalakítása.

Rendszer- és módszertani szakmai munka fejlesztése

- a **belső és a külső kommunikáció** további fejlesztése;
- a saját magunk eszközeivel azonnal **reagálni a világban zajló történésekre, eseményekre;**
- az **iratkezelés** még hatékonyabbá tétele, az **elektronikus aláírás** bevezetése;
- a **LibMate**, az új magyar könyvtári rendszer országos, illetve OSZK-ban történő bevezetése;
- **reprezentatív nagykiállítások és a kapcsolódó infrastrukturális beruházások megvalósítása;**
- a **könyvtári innovációs és kutatástámogatási tevékenység** ösztönzése;
- a **könyvtári szakember** megújításának folytatása;
- a **szakterületi törvény és egyéb jogszabályok** felülvizsgálata.

Kiemelt cél, hogy az OSZK a **tudásátadás** központi helye, **kiemelt kulturális találkozóhely**, illetve **kreatív és innovatív szolgáltatásokat** is nyújtó intézmény legyen a jövőben. Fontos, hogy a nemzeti könyvtár ne csak azokhoz szóljon, akik ellátogatnak személyesen kutatni, hanem minél szélesebb körhöz. Proaktívnak kell lenni, fel kell mutatnunk kincseinket, s közérthetően át kell adni az itt felhalmozódott tudást minden magyar számára határon belül és túl egyaránt.

I. Szervezeti és humánerőforrás-kérdések

1. Dolgozói létszám

		2023. évi tény	2024. évi terv	
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet) összlétszám (fő)		347	347	
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10%, fő, töredék is lehet)		4	4	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	258	258
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	247,24	247,24
	Egyéb	<i>összesen</i>		
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>		
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	258	258
		<i>átszámítva teljes munkaidőre (4+6)</i>	247,24	247,24
<i>az Egyébből felsőfokú végzettségű</i>	<i>összesen</i>			
	<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>			
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, töredék is) lehet)		76	76	
Önkéntesek száma		0	0	

2. Humánerőforrás-helyzetkép az OSZK-ban

Az intézményben jól képzett, többdiplomás, nyelveket beszélő szakemberek dolgoznak. **2024-ben kiemelt cél az OSZK kiváló szakembergárdájának megtartása és további szakmai képzése.** Az év során terveink szerint kialakításra kerül egy teljesítményértékelési rendszer, amely visszajelzést nyújt a kollégák eddigi munkájáról, valamint elősegíti a további fejlődési irányok meghatározását. Ezzel összefüggésben az éves továbbképzési tervben meghatározásra kerülnek a kompetenciafejlesztéshez szükséges tréningek.

Ezenfelül az elmúlt években történt **szervezeti változások hatására végbemenő intézményi- és szervezeti átalakulás elősegítése és megszilárdítása** is fontos feladata az intézménynek. Ennek érdekében a **belső kommunikáció** további javítására hangsúlyt

kell fektetni, valamint **közösségi programokra**, kirándulásokra, egészségmegőrzésre is lehetőséget biztosítunk az intézményben az év folyamán.

3. Bérhelyzet

Az intézmény működésének racionalizálásával, valamint a kormány a kultúrstratégiai, valamint egyes kulturális intézmények működéséhez szükséges források hosszú távú biztosításáról, továbbá az Eszterháza Turisztikai Beruházással kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló 1501/2021. (VII. 26.) Korm. hat. által biztosította az OSZK számára a 2021-2025 közötti időszakra bérfejlesztéshez szükséges forrást.

4. Közösségi szolgálat

A 2024-es évben is nyitottak vagyunk a közösségi szolgálatos diákok fogadására. Külön e célra összeállításra került azon területek és feladatok listája, amelybe a középiskolás tanulók bevonhatóak az intézmény egyes szervezeti egységeiben.

Közösségi szolgálat	2023. évi tény	2024. évi terv
Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma	50	50
Az iskolai közösségi szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	10	15

5. Kulturális közfoglalkoztatottak

2019. december 31. napjával az OSZK-ban megszűnt a kulturális közfoglalkoztatás. A program során annak költségére folyamatosan történtek informatikai eszköz-beszerzések. Ezen eszközöket a partnerintézmények kapták használatra használati szerződés keretében. Mivel az így beszerzett eszközöket 5 évig elidegenítési tilalom terheli, és az OSZK sem tudja használni, új használati szerződések keretében 2024. december 31-ig továbbra is a volt partnerintézmények használhatják. Így a partnerintézmények száma 2024-ben is változatlan marad.

Kulturális közfoglalkoztatottak	2023. évi tény	2024. évi terv
Partnerintézmények száma	686	686
Induló létszám (január 1-jén)	0	0
Záró létszám (december 31-én)	0	0

6. Képzésben részt vevő dolgozók

Az intézmény elkészítette a 2021-2025-as évre a **képzési tervet**, illetve a 2024-es évre a **beiskolázási tervet** a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A Könyvtári Intézet által több éve számos olyan tanfolyam és képzés indul, amelyeken lehetőség szerint saját dolgozók is részt vehetnek.

2024. január elsején életbe lépett a kormányzati képzési és oktatási beszerzésekről szóló 396/2023. (VIII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet), amelynek hatálya az 1. § (2) bekezdés b) pontja értelmében az Országos Széchényi Könyvtárra (a továbbiakban: OSZK) is kiterjed. Ezt figyelembe véve a 2024-ben induló képzéseknél a NKE Kormányzati Képzésszervezési Központja (a továbbiakban: KKSZK) által létrehozott portálra a 2024-es naptári évre vonatkozó képzési tervét 2024. január 31-ig feltöltötte, amelyet a KKSZK a feltöltési határidő letelte után megvizsgál és elbírál – a képzések megvalósításához a KKSZK általi jóváhagyás folyamatban van.

Képzés típusa	2023. évi tény (fő)	2024. évi terv (fő)	Felhasznált költség (Ft)
Képzés	11	30	-
Továbbképzés	60	75	-
Ösztöndíj	0	0	-
Egyéb:....	0	0	-

7. Szervezeti kultúra

Az intézményünk számára kiemelten fontos az egységes és támogató szervezeti kultúra kialakítása és fenntartása. A 2023 szeptemberében csatlakozott új humánpolitikai előadóval szorosan együttműködve az intézmény kiemelt célja, hogy továbbfejlesszük munkaerő-felvételi folyamatainkat, valamint folytassuk és bővítsük az intézményünkben már jól bevált kezdeményezéseket és programokat. Az álláshirdetések feladásától kezdve az új kollégák belépéséig tartó folyamatot egységesíteni és optimalizálni fogjuk. Tervben van egy **onboarding kézikönyv** elkészítése, melyet online és fizikai formában is elolvashatnak a belépő kollégák. Továbbá az orientáció részeként szeretnénk folytatni az épület és az egyes szervezeti egységek bemutatását belső séták, nyílt napok keretében.

A 2023-as évben is népszerű **nyári gyerektárbort** 2024-ben kéthónaposra tervezzük. Széleskörű belső és külső programokat kínálunk, amelyek minden korosztály számára érdekesek és szórakoztatóak lehetnek.

A kollégák részére pedig 2024-ben is folytatjuk az ismeretbővítés és csapatépítés célú **tanulmányutak** szervezését.

A 2024-es terveink között szerepel a **beléptető rendszer fejlesztése és az elektronikus munkaidő nyilvántartás** bevezetése is, amelyek célja a hatékonyság növelése és a munkafolyamatok digitalizálása, ezáltal könnyebbé téve a mindennapos tevékenységeket és adminisztrációt a kollégák számára.

8. Esélyegyenlőség biztosítása

Jelenleg intézményünk az F 11/2012-es számon rendelkezik hatályos Esélyegyenlőségi tervvel. Az új terv kiadása a 2024-es évben tervezett.

Az esélyegyenlőségi megbízott 2022. május 16. napjától Nagy-Molnár Szilvia.

9. Környezeti fenntarthatóság

Közvetlen és kiemelt 2024-es célkitűzés a **Környezeti fenntarthatóság munkacsoport (KFMCs) személyi állományának stabilizálása, illetve létszámának növelése.**

A KFMCs további tevékenysége alapvetően az intézményi háttér és a humán erőforrások megerősítésének függvényében alakulhat, átmenetileg közvetlen célkitűzések nélkül.

10. Jogi és igazgatási ügyek

Jogi ügyek

A jogi főigazgató-helyettes irányítja és felügyeli a jogi feladatok végrehajtását, valamint az alá tartozó szervezeti egység, a Jogi Osztály (a továbbiakban: Osztály) munkáját.

A jogi főigazgató-helyettes alá tartozó szervezeti egység munkája, feladatellátása – az osztály csekély létszámára tekintet nélkül – kiemelt jelentőségű, lévén, hogy feladatellátása során az OSZK szervezetének és kollektívájának egészét kiszolgálja.

Az Osztály feladatait jelenleg két fővel látja el, ugyanakkor a megnövekedett számú jogi feladatok gyorsabb és hatékonyabb elvégzése érdekében egyre inkább szükséges és indokolt **további 1 fő** jogász végzettségű, legalább pályakezdő, **jogi előadó** alkalmazása, akit még könnyebb az intézmény igényeihez, működéséhez, elvárásaihoz formálni.

2024. év első félévében az osztályvezető nyugdíjba vonul, helyette mindenképpen szükséges **jogi szakvizsgával rendelkező jogászt** is alkalmazni a szerződések jogi ellenjegyzésének akadálytalan és gördülékeny intézése érdekében.

Az intézmény jogi főigazgató-helyettese és a Jogi Osztály 2024. évben az alábbi főbb tevékenységeket tervezi:

- hatályos belső szabályzatok módosítása, vagy újak előkészítése,
- szerződések véleményezése, korrigálása,
- szerzői jogi tanácsadás,
- kapcsolattartás és ügyintézés SZTNH-val, közös jogkezelő szervezetekkel,
- jogszabály tervezetek véleményezése, előkészítése,
- az adatvédelemmel, az információbiztonsággal kapcsolatos, valamint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok szolgáltatására vonatkozó feladatok koordinálása.

A jogi terület feladatait sok esetben az előre nem látható és nem tervezhető napi feladatok jelentik, amelyek az adott napon az OSZK-ba érkezett anyagok azonnali feldolgozását, illetve soron kívüli konzultációt, megbeszélést és döntést igényelnek.

Az Osztály a 2024. évben is folytatni kívánja a **szervezeti igényeknek megfelelő, szolgáltató jellegű működését**. Ennek keretében egyrészt további szerződésminták, munkajogi iratminták kidolgozásában vesz részt, másrészt a belső szabályzatok felülvizsgálatát. Az időmúlás és a jogszabályváltozások következtében számos belső szabályzat lényeges módosításra szorul.

Fontos szervezeti feladat, hogy az iratkezelésért felelős szervezeti egység vezetőn és az igazgatási és iratkezelési felelősön keresztül segítsük, támogassuk a szerződéskötési, véleményezési folyamatban részt vevő valamennyi munkatársat a DMS One iratkezelő rendszer workflow moduljának készségi szintű alkalmazásában a szerződéselőkészítési folyamat, illetve azok nyilvántartásának gördülékennyé tétele érdekében. Továbbra is terv a 2024-es évre vonatkozóan az elektronikus aláírások bevezetése és alkalmazása is.

Igazgatási ügyek

A Főigazgatói Kabinet igazgatási feladatai keretében 2024-ben is folytatja az iratkezeléssel és ügyvitellel kapcsolatos teendőinek ellátását, különös tekintettel az OSZK-ban zajló ügyviteli folyamatok optimalizálására, az adminisztratív munkavégzés hatékonyságának növelésére, valamint az OSZK-hoz naponta bejövő és onnan kimenő küldeményforgalom kezelésére. Az érintett szervezeti egységekkel együttműködésben gondoskodik a megfelelő ügyviteli eljárásrendek kidolgozásáról az egyes ügýtípusokra vonatkozóan.

Az iratkezeléssel összefüggésben fontos feladat a szervezeti egységek lezárt iratanyagainak szakszerű átvétele és irattárba helyezése. Ennek részeként távlati célkitűzés a MaNDA, illetve a Gyűjteményszervezési Főosztálytól átvett és a VIII. emeleti raktárban őrzött iratanyag válogatása, tervszerű selejtezése, valamint a szervezeti egységeknél őrzött marandó értékű dokumentumok átvétele és irattározása.

A Főigazgatói Kabinethez beosztott alkalmazásgazda állandó feladata a DMSOne Ultimate iratkezelő szoftver folyamatosan fejlődő funkcionalitásainak figyelemmel kísérése és az OSZK iratkezelési rendszerébe való integrálása. Az ügyintézők és vezetők iratkezelési készségeinek és tudatosságának fejlesztése érdekében feltétlenül szükséges belső képzések megszervezése, mert csak ezáltal biztosítható az iratkezelő szoftver megfelelő működtetése, illetve a hivatali ügymenet gördülékenységének fenntartása. Az iratkezelési szabálytalanságok feltárása és kijavítása érdekében a 2024. évben is folytatódni fognak a már elkezdett iratkezelési ellenőrzések a szervezeti egységeknél.

További alapvető napi feladat **más szervezeti egységek érintett munkatársainak támogatása az iratkezelő szoftver használatában és az ügyviteli folyamatokban.** Kiemelt cél az elektronikus iratkezelés technológiai háttérének megteremtése az Informatikai Üzemeltetési és Szolgáltatási Főosztállyal együttműködésben, és használatának fokozatos meghonosítása az ügyvitelben és szervezetrányításban. Ennek kapcsán a 2024. év egyik fontos feladata az ügyvitel szempontjából kiemelt munkatársak számára elektronikus aláírás tanúsítványok beszerzése és rendszeres használatba vétele lesz.

Az ügyviteli és iratkezelési folyamatok pontosabb leképezése, valamint a szervezeti változások követése érdekében feltétlenül szükség az iratkezelési szabályzat és irattári terv átdolgozására és aktualizálására.

A 2044/2023. Korm. határozat előírásainak megfelelően az intézményt fel kell készíteni az EKEIDR Poszeidon iratkezelő rendszer 2025. január 1-jével való bevezetésére, amelynek részeként – többek közt – feltétlenül szükség lesz az ügyviteli folyamatokban érintett munkatársak és vezetők oktatására.

II. Szakmai működés, szolgáltatások

1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitva tartás, változások)

Nyitvatartás	2023. évi tény	2024. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	44	44
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	44	44
Hétfégi nyitvatartás (óra)	10	10
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	3	4
16 utáni nyitvatartás a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	3	4
Évi összes nyitvatartás (óra)	2.119	2.100
<i>Nyári zárvatartási idő:</i> Munkanapok száma (nap)	6	6
<i>Téli zárvatartási idő (december 23-tól; december 31-ig)</i> Munkanapok száma (nap)	0	4
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	58	70

Könyvtárunk 2022. november 2-ától heti 44 órát tart nyitva, amelynek oka az energiafelhasználás csökkentése. **Célunk hosszútávon a heti 61 órás teljes nyitvatartási idő visszaállítása a lehetőségek függvényében.**

Az Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztály feladatai:

- az olvasók beiratkoztatása, nyilvántartása, általános és könyvtárhasználati eligazítás;
- tájékoztatás nyújtása az OSZK és az OIK használatáról, gyűjteményeiről, katalógusairól, adatbázisairól, szolgáltatásairól;
- az OSZK teljes állományába tartozó, a belső és a külső raktárakban tárolt dokumentumok forgalmazása és szolgáltatása az olvasószolgálati és a belső kölcsönzési igényeknek megfelelően, az olvasótermek és a kézikönyvtárak működtetése;
- a katalógus- és a forrástájékoztatás ellátása, a szóbeli (személyes, telefonos) és az írásbeli (levélben, e-mailben, chaten érkező) referenzigények kielégítése és koordinálása;
- szaktájékoztatás nyújtása a magyar irodalom-, nyelv- és történettudomány területén,
- nyelvi referenci feladatok ellátása;
- a könyvtárközi kölcsönzések teljes körű ügyintézése;
- a nemzetközi könyvtárközi kölcsönzés országos szintű koordinálása;
- tájékoztatási, beiratkozási, olvasóforgalmi statisztikák készítése és értékelése;
- a sérült dokumentumok köttetésre/restaurálásra történő előkészítése;
- az olvasótermi ügyelet ellátása és az olvasók segítése az olvasói terekben elhelyezett eszközök használatában;
- az egyedi megrendeléseket kielégítő digitalizálási tevékenység kommunikációs feladatainak koordinálása;

- az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer működésével kapcsolatban, az odrsegitseg@odrportal.hu e-mail címre érkező panaszok kezelése;
- EISZ koordinátori feladatok ellátása: az adatbázis-igények összeírása, az intézményi együttműködési szerződés aláírása, az intézményi adategyeztetés, ismertető, tájékoztatók írása a honlapra, kapcsolattartás az EISZ Titkársággal;
- csoportvezetések, könyvtárbemutató órák, biblioterápiás foglalkozások tartása.

A Főosztály 2024. évi munkáját nagyban befolyásolják a belső építészeti munkák, az olvasói terek tervezett átalakítása. A napi feladatok ellátása mellett a munkafolyamatok felülvizsgálata, ésszerűsítése, a főosztály munkatársainak képzése továbbra is kiemelt feladat, illetve az ügyfélszolgálati kommunikációfejlesztés, eredményesebbé tétel és a szolgáltatási paletta megújítása.

Ezen felül terveink között szerepel:

- Az OSZK felhasználói számára szakmai programok/előadások elindítása személyes és online formában,
- Kutatásmódszertani kurzusok elindítása személyes és online formában szoros együttműködésben a társfőosztályokkal – pl. egyetemi hallgatók, középiskolások számára,
- Kutatásmódszertani konzultációs lehetőség elindítása az OSZK szakmai főosztályainak szoros együttműködésében az OSZK felhasználói számára,
- Még hatékonyabb együttműködés kialakítása a Főigazgatói Kabinettel, a Gazdasági és Üzemeltetési Főosztállyal, illetve az Informatikai Üzemeltetési és Szolgáltatási Főosztállyal a még eredményesebb olvasószolgálati tevékenység érdekében,
- Ügyfélszolgálati kommunikációs képzés biztosítása az Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztály munkatársainak,
- a Főosztály szakmai munkáját érintő jogi környezet egységesítése és az érintett szabályzatok megújítása,
- Kiemelt feladat az Országos Széchenyi Könyvtár F épületén belüli és az Országos Idegennyelvű Könyvtár olvasószolgálati és tájékoztatási feladatainak összehangolása és a munkatársak betanítása mindkét szervezeti egység feladataiba.

2. Látogatói adatok

Havi bontású látogatói adatok grafikonjának bemutatása.

Könyvtárhasználat	2023. évi tény	2024. évi terv
Regisztrált használók száma	4.284	4.700
Aktív használók száma	3.178	3.500
Ebből diák	733	800
Napijegyek száma	309	300
Havi olvasójegyek száma	0	0
Féléves olvasójegyek száma	0	0
Éves olvasójegyek száma	2.796	3.000
Kutatói olvasójegyek száma	0	0
Belépések száma (db)	45.455	47.000
Ebből diákcsoportok (db/fő)	100 db/ 2.212 fő	100 db/ 2.300 fő

Ebből egyéb csoportok (db/fő)	350 db/ 11.913	360 db/ 12.500
-------------------------------	-------------------	-------------------

A beiratkozott olvasók számát elsődlegesen az online beiratkozás bevezetésével, és az online szolgáltatások palettájának bővítésével kívánjuk növelni.

3. Dokumentumforgalom

3.1. Dokumentumforgalom és könyvtárhasználat

Könyvtárhasználat	2023. évi tény	2024. évi terv
	30195 könyv 5.561 szabad-polcos kötet 27.886 periodika 9.302 mikrofilm 18 CD/DVD	30 000 könyv 6 000 szabad-polcos kötet 30 000 periodika 9 500 mikrofilm 20 CD/DVD
Helyben használt dokumentumok száma (db)	165.670 (KKF)	187.300 (KKF)
Könyvtárközi kölcsönzés – küldött dok. (db)	132	150
Könyvtárközi kölcsönzés – kapott dok. (db)	973	1.000
Nemzetközi dokumentumforgalom – kapott dok. (db)	973	1.000
Nemzetközi dokumentumforgalom – küldött dok. (db)	88	150
Belső kölcsönzés	15.254	20.000
ODR-kód	5	nem tervezhető
Lelőhely-tájékoztatás	330	300

Kiemelt célunk, hogy folyamatosan csökkentsük a raktári dokumentumok forgalmazását és növeljük a szabadpolcra kihelyezett dokumentumok használatát. Ehhez egyrészt pontos kölcsönzési statisztikai adatokat szolgáltató integrált könyvtári rendszerre van szükségünk, amelynek bevezetése a 2024. évben várható. Másrészt a **dokumentumforgalmazási adatok javításához szükséges még, hogy jelentős mértékben frissüljön a szabadpolcos állomány, valamint megvalósuljon a Katalógustér és az északi oldali (Általános) olvasóterem átalakítása és megnyitása a felhasználók előtt.**

2024-ben ki szeretnénk vezetni az online dokumentum-előkészítés díját, ami jelenleg 100,-Ft/kötet, ill. tekercs, illetve bevezetni az online beiratkozási lehetőséget a felhasználók számára.

3.2. Dokumentumforgalom olvasótermenként

Típus	2023. évi tény	2024. évi terv
Általános*	648	nem tervezhető
Hírlapolvasó	307	400
Mikrofilm	9.302	9.500
Irodalomtudományi	1.377	1.500
Történettudományi	2.795	3.000
Könyvkiadó állomás**	434	450
Könyvtártudományi	855	1.000
Kézirat és Régi Nyomtatvány	60.185	70.000
Plakát- és Kisnyomtatványtár	42.524	43.000
Térképtár	1.122	1.300
Színháztörténeti és Zeneműtár	43.695	50.000
Történeti Fénykép- és Videótár	18.144	23.000

*Az Általános olvasóterem helyén kívánjuk kialakítani terveink szerint a közös különgyűjteményi olvasótermet.

**A Központi tájékoztatásból a Könyvkiadó állomás területére kerülnek át az állományrendezés után a szabadpolcon maradó segédkönyvek.

3.3. Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (könyv)	191 kötet	200 kötet
Gyarapodás (folyóirat)	9	13
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	kb. 60.000 kötet	Kb. 60.000 kötet
Áthelyezés	1.331	1.500
Forgalom	5.561	6.000
Kötészetre adott	72 kötet	nem tervezhető
Online katalógusban elérhető (%)	100%	100%

A szabadpolcos könyvállomány a beérkező kötelezpéldányok forgalmazható példányainak kihelyezésével fog gyarapodni, korszerűsödni.

4. Olvasói infrastruktúra

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2023. évi tény	2024. évi terv
--	----------------	----------------

Katalógusgép	2	2
Olvasói munkaállomás	41	42

Tervezett új eszközök, alkalmazások, applikációk stb.

2023. decemberi állapot:

Katalógustér:

- 12 internetkapcsolattal ellátott számítógép
- 2 dedikált hálózati gép (Digitális Könyvtár, Vakolvasó)
- 2 számítógép csak CD/DVD-használatra
- 2 katalógusgép

Törzsgyűjteményi olvasóterem:

- 24 OPM munkaállomás
- 1 dedikált gép a zárt Webarchívum használatára
- 11 mikrofilmolvasó gép, ebből 5 darab mikrofilm-szkennelésre is alkalmas

5. Reprográfiai szolgáltatások

Típus	2023. évi tény	2024. évi terv
Fénymásolás (oldal)	15.127	12.000
Digitalizálás (oldal)	12.958.737	14.000.000
Külső megbízások	3113	3200
Születésnap csomag (db)	3	5

6. Online szolgáltatások

Az év folyamán a következő digitális tartalomszolgáltatási oldalak anyagainak bővítését, illetve előállítását tervezzük:

Gyűjtemény	Anyag	Időzítés
Copia	Kölcsey kéziratos hagyaték	2024. 1. né
Plakáttár	Grafikai plakátok a kezdetektől 1926-ig	2024. 2. né
Térképtár	Vármegyék – legszebb és legfontosabb vármegyeterképek bemutatása	2024. 2-3. né
Plakáttár	Exlibris gyűjtemény bővítés	2024. 2-3. né
Res Libraria Hungariae Kutatócsoport	Kódektoredékek	2024. 3-4. né
Színháztörténeti tár	Várkonyi-hagyaték	2024. 4. né

Előfizetett adatbázisok a 2024. évben

2024. évi tervezett adatbázis-előfizetések az EISZ keretében:

- Akadémiai Kiadó folyóiratai
- Akadémiai Kiadó MERSZ
- Akadémiai Kiadó szótárai
- De Gruyter eJournals – Social Sciences and Humanities Package
- De Gruyter – Linguistic Minorities in Europe Online
- Emerald – Library and Information Sciences
- Gale Research Complete
- JSTOR – Essential Collection
- L'Harmattan Open Access és Archívum
- Oxford Music Online
- Szaktárs – Akadémiai Digitális Archívum
- Szaktárs – Argumentum Kiadó
- Szaktárs – Attraktor Kiadó
- Szaktárs – Balassi Kiadó
- Szaktárs – Gondolat Kiadó
- Szaktárs – Kalligram Kiadó
- Szaktárs – Kortárs Kiadó
- Szaktárs – Kronosz Kiadó
- Szaktárs – Múlt és Jövő
- Szaktárs – Napvilág
- Szaktárs – Osiris
- Szaktárs – Szent István Társulat
- Szaktárs – TIT Gondolat Kiadó
- Szaktárs – Tinta Könyvkiadó
- Szaktárs – SzóTudásTár (Tinta Kiadó)
- Typotex Interkönyv

További tervezett (nem EISZ-előfizetés keretében biztosított) elérhető adatbázisok az olvasók számára:

- The Hungarian Reformation Online
- NAVA
- ProQuest – Library & Information Science Collection
- USC Soá Alapítvány Vizuális Történelmi Archívum
- WBIS – World Biographical Information System

Az adatbázisok az OSZK honlapról elérhetőek lesznek a teljes hálózaton keresztül, de tartalmuk a katalógusban nem tükröződik. Előfizetett adatbázisainkhoz **EduID** azonosítással távoli hozzáférést biztosítunk beiratkozott olvasóinknak és az OSZK dolgozóinak. Az adatbázisokhoz történő távoli hozzáférést az OIK és az zirci Ciszterci Műemlékkönyvtár felhasználói számára is biztosítjuk szándékaink szerint.

2024-ben is terveink között szerepel hazai és nemzetközi szakmai adatbázisok előfizetése a nemzeti könyvtári működési és szolgáltatási profiljának megfelelően. Ehhez kapcsolódóan a szolgáltatási paletta fejlesztése területén a felhasználóképzés erősítése erősen pre-

ferált terület. Ennek keretében gyakorlatorientált szakmai előadásokat/tréningeket tartunk az adatbázisok kapcsán az OSZK munkatársainak, illetve olvasóinak/látogatóinak. A nemzeti könyvtár látogatói/munkatársai számára az OSZK által szervezett használói tréningek biztosítása keretében bemutatjuk a könyvtárban hozzáférhető online adatbázisokat és ezek gyakorlati használatát/főbb ismérveit.

6.1. Honlap, tematikus és közösségi szolgáltatások

Digitális archívumok látogatottsága (MEK, EPA, DKA)	2023. évi tény	2024. évi terv
Távhasználatok száma összesen	32.360.353	33.332.000
MEK	22.417.075	23.300.000
EPA	5.997.070	6.000.000
DKA	3.975.506	4.000.000
Tudástárak	29.298	32.000

Online szolgáltatások	2023. évi tény	2024. évi terv
Távhasználatok száma	170.769 48.179	210.000 65.000
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	149	150
A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek száma összesen	1.790	1.800
A könyvtárban használható adatbázisok száma	8	34
Tematikus honlapok/virtuális kiállítások száma	59	60
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma (db)	28	30
A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatásokat - igénybe vevő használók száma (fő) - megjelentetett szerkesztett tartalmak száma - megjelenések száma	69.703 9.181 11.564.137	70.000 9.200 12.000.000
Egyéb online közösségi feladatokba bevont használók száma	n.a.	n.a.
A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	106.652	150.000
Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma (db)	n.a.	n.a.

Digitális gyűjtemények	2023. évi tény	2024. évi terv
MEK könyvek	1.666	1.900
EPA időszaki kiadványok		
cím	425	475
füzet	35.598	40.000
cikk	32.114	35.000
DKA	5.386	9.000
OSZKDK	3.507	5.000

6.2. Elektronikus dokumentumküldés

Dokumentumküldés	2023. évi tény	2024. évi terv
E-könyvek (db)	21	20
Folyóiratcikkek (db)	1.243	1.200
Részdokumentumok (db)	72.628	70.000

7. Szolgáltatások fogyatékkal élők számára

Honlapunkon részletes tájékoztató olvasható a könyvtár akadálymentesítéséről, ahol a látássérültek számára hangzóanyag mutatja a könyvtár épületét.

Elérhetősége: <http://www.oszk.hu/akadalymentesites>

Az OSZK esetében a fogyatékkal élők számára a könyvtár használata teljes mértékben ingyenes. Továbbá egy kísérő iratkozhat be térítésmentesen a könyvtárba (vakok és gyengénlátók, mozgássérültek, siketek és nagyothallók).

Szolgáltatások száma	2023. évi tény	2024. évi terv
Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma	1 vakolvasó	1 vakolvasó
Fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	11	11

Mozgássérült látogatók számára:

- A könyvtár épülete a Palota út felől a Csikós udvarra érkező lifttel közelíthető meg. Rámpa az Oroszlános udvarban, a főbejáratnál található.
- A főbejáratnál található ruhatárban 1 db kerekesszék áll rendelkezésre.
- Az olvasótermeket lifttel lehet megközelíteni.
- Az épületben két akadálymentes mosdó van: egy a főbejárat szintjén, egy pedig a VII. emeleten, a törzsgyűjteményi olvasótermek közelében.

Hallássérült látogatók számára:

- A hallókészülékek hatékonyságát javító indukciós hurok működik a főbejáratnál a beiratkozó pultnál, a VII. emeleten a törzsgyűjteményi olvasótermekhez tartozó Könyvkiadó állomáson.

Látássérült látogatók számára:

- Az épületben több lift is működik. A főbejáratnál balra található lift hangos segédlettel van ellátva. Ez a főbejárat és a VIII. emelet között jár, az alsóbb irodai szinteket nem érinti, így elkerülhető az esetleges eltévedés.
- A VII. emeleti Katalógustérben használható egy felolvasóprogrammal (JAWS) ellátott számítógép.
- A Magyar Elektronikus Könyvtár akadálymentes változata: <http://vmek.oszk.hu/>
- A Magyar Elektronikus Könyvtár és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének együttműködése révén számos hangoskönyv érhető el szabadon a szolgáltatás honlapjáról, illetve számos felolvasható mű is megtalálható. A honlap elérhetősége: <http://mek.oszk.hu/keresések/keresesf.phtml?format=MP3>
- Együttműködési megállapodásunk van a Vakok és Gyengénlátók Szövetségével, mely alapján az általunk számukra rendelkezésre bocsátott, csak Braille-írással megjelent Vakok Világa c. folyóiratot begépelik latin betűs karakterekkel, ezáltal digitálisan elérhetővé tesszik, ez a munka jelenleg is zajlik.

Eszköz - Szoftver - Építészeti megoldás	Mennyiség	Helyszín
Rámpa	1	Oroszlános udvar
Kerekesszék	1	Főbejárat, ruhatár
Akadálymentes mosdó	2	5. és a 7. emelet
Indukciós hurok	2	Beiratkozó pult (5. emelet); Könyvkiadó állomás (7. emelet)
Hangoslift	1	Főbejárat, előcsarnok: baloldali lift
Felolvasó programmal ellátott számítógép	1	Katalógustér
MEK akadálymentes változat	honlap	http://vmek.oszk.hu
MEK hangos-könyvek	398	https://vmek.oszk.hu/html/vgi/vkereses/keresesuj2.phtml?minta=mp3&tip=format

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1563 rendelete és 2017/1564 irányelvének átültető jogszabályai (2018. év LVI. törvény a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról, 198/2018. (X. 25.) Korm. rendelet az olvasási képességet érintő fogyatékossággal élő kedvezményezett személyek javára végezhető szabad felhasználás részletes

szabályairól) kapcsán az intézményre vonatkozó feladatok végrehajtásához kapcsolódóan cselekvési terv készült, amely kitér az alábbi kérdéskörökre:

- a kedvezményezettek azonosítása (hozzáférés-kezelés) során fellépő kérdések;
- technikai megvalósítás részletei (a Magyarországon letelepedett jogosított szervezetek nyilvántartása; a jogosított szervezetek nyilvántartásának rendelkezésre bocsátása minden év április 30-ig az Európai Bizottság számára; nyilvántartás vezetése a jogosított szervezetek által előállított hozzáférhető formátumú művekről és más kapcsolódó jogi teljesítményekről legalább egy olyan jogosított szervezet megjelölésével, amely ilyen példánnyal rendelkezik).

A Könyvtári Intézet honlapján bejelentő felület készült mind a jogosított szervezetek, mind a hozzáférhető formátumú művek műbejelentései számára. Elérhetősége:

<https://ki.oszk.hu/informacioszolgalattas/1982018-x-25-korm-rendelet-jogositott-szervezetek-jelentkezes>

8. Könyvtári programok, közösségi kezdeményezések

8.1. Használó képzések

Használóképzések	2023. évi tény	2024. évi terv
Összes használói képzés száma	4	45
Összes használói képzésen résztvevők száma	90	275
Csoportok száma	4	46

A könyvtárak a kulturális örökség megőrzésének, feldolgozásának és szolgáltatásának le-téteményesei. A könyvtár igyekszik minél fiatalabb korosztállyal is megismertetni ezeket a szellemi és tárgyi kulturális örökségeket, valamint a megismertetésen túl, igyekszünk a fiatalabb generációk részére segítséget nyújtani abban, hogy könyvtárlátogató, olvasást szerető felnőttekké váljanak. Programjaink széles körben célozzák a fiatalokat, éppúgy, mint a szakmai közönséget és az idősebb korosztályt is.

2024-ben terveink között szerepel hazai és nemzetközi szakmai adatbázis előfizetésekhez kapcsolódóan a szolgáltatási paletta fejlesztése területén a felhasználóképzés erősítése. Ennek keretében gyakorlatorientált szakmai előadásokat/tréningeket kívánunk tartani az adatbázisok és információforrások kapcsán az OSZK munkatársainak, illetve olvasóinak/látogatóinak.

8.2. Rendezvények

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is számos szakmai konferenciát, kiemelt nemzetközi eseményt, ismeretterjesztő előadást, időszaki kiállítást és protokoll eseményt tervezünk. Továbbá kilenc nyílt nap is bekerül programnaptárunkba, amelyeken minél szélesebb körből szeretnénk bevonni a látogatókat. Az OSZK-ban tartott eseményeken kívül részt veszünk továbbá a Petőfi-programban, ahol az első félév folyamán az ország 45 településére látogatunk el az OSZK kulturális programjaival.

Rendezvények	2023. évi tény	2024. évi terv
Konferenciák száma	16	18
Konferenciákon résztvevők száma	1.236	1.520
Időszaki kiállítások száma	7	10
Időszaki kiállítások látogatóinak száma	1.112	2.200
Könyvbemutatók száma	57	30
Könyvbemutatók látogatóinak száma	2.874	2.000
Zenei rendezvények száma	13	6
Zenei rendezvények látogatóinak száma	532	300
Egyéb programok száma	84	144
Egyéb programokon résztvevők száma	14.098	16.000
Összes rendezvény száma (db)	177	200
Összes rendezvényen résztvevők száma (fő)	19.852	21.300

8.3. Kiemelt rendezvények bemutatása, szakmai konferenciák

Az OSZK 2024-ben is számtalan rendezvénnyel, konferenciával és megjelenéssel készül, amelyek között vannak a nagyközönség számára szervezett események, és lesznek szűkebb körű, egy-egy szakmát, évfordulót, szakmai közösséget, nemzetközi eseményt speciálisan érintő alkalmak is.

Főbb kiemelt rendezvények:

- Az idő arcai című kiállítás megnyitása
- A Nemzeti Sporttal együttműködésben kiállítás a Labdarugó Európa Bajnoksághoz kapcsolódóan
- Események szervezése a török–magyar kulturális évad keretében
- Az Európa Tanács soros magyarországi elnökségéhez kapcsolódó szakmai rendezvények
- Kódex-kiállítás megnyitása
- Kiemelt jelentőségű nemzetközi szakmai rendezvények

Főbb szakmai konferenciák:

- A kommunista diktatúrák áldozatainak napjához kapcsolódó konferencia
- Győztesek konferenciája
- Sajtótörténeti konferencia
- Ludovico Gritti és kora
- Határon túli konferencia
- Ruszin nemzetiségi konferencia (tavasszal és ősszel)
- III. Lipták Dorottya Sajtótörténeti Konferencia
- 3 lépésben konferencia
- 404 konferencia és workshop
- Magyar Könyvtárosok Világtalálkozója
- Az Európa Tanács soros magyarországi elnökségéhez kapcsolódó szakmai konferenciák

- A magyar-török kulturális éves szakmai konferenciái Törökországban és Magyarországon

8.4. Kiállítások, tárlatok és hozzájuk kapcsolódó rendezvények 2024-ben

A nemzeti könyvtár mindig is büszke volt arra, hogy eredeti kéziratokat és dokumentumokat őriz és gondoz a jelen és jövő nemzedékei számára. Az elmúlt több mint két és fél évben az OSZK számos vonatkozásban tervezetten, célirányosan teszi elérhetővé, láthatóvá a digitalizációnak köszönhetően az online felületein keresztül, a központi épületében és a fenntartásába tartozó intézmények tereiben, valamint műtárgykölcsönzések során más intézményekben a raktáraiban őrzött kultúrincseket. Mindezekkel párhuzamosan pedig végzi az interneten keletkező kulturális örökség megőrzését is. Az előzőekben említett tevékenységek célja, hogy az OSZK által őrzött írott, nyomtatott, audiovizuális és elektronikus dokumentumok mint kulturális javak megismerhetővé váljanak minél szélesebb körben a magyar kultúra iránt érdeklődők számára határon innen és túl. Ezen a gondolatsoron haladva terveztük meg a 2024. évi nagyobb kiállításainkat is.

- Az idő arcai: kiállítás és hozzá kapcsolódó protokoll-megnyitó
- A két humanista (Mészáros Edit és Florosz Szpirosz képzőművész házaspár kiállítása): kiállítás az OIK épületében
- Képzőművészeti kiállítás: az OIK épületében rendeznénk Hajdú Diána alkotóművész koordinálásával
- Portrétörténeti kiállítás
- A Nemzeti Sporttal együttműködésben kiállítás a Labdarugó Európa Bajnoksághoz kapcsolódóan
- Impresszionista-kiállítás
- Életre kelt Palota – Az OSZK épületének színes múltja: kiállítás
- Papageorgiu Andrea és Papageorgiu Szteliosz grafikáinak kiállítása
- Kódex-kiállítás protokoll-megnyitóval egybe kötve
- Oldás és kötés – A magyar filmes újhullám plakátjai: kiállítás a Plakát- és Kisnyomtatványtár plakátos tartalomszolgáltatásának megjelenésére
- nemzetközi partnerségi megkeresésben megvalósuló kiállítások

8.5. Nyílt napok és országos rendezvények 2024-ben

- A Magyar Kultúra Napja
- Március 15.
- Tolkien-fesztivál
- Családok Napja
- Múzeumok Éjszakája
- Augusztus 20-ai ünnep
- Kulturális Örökség Napok
- Kutatók Éjszakája
- Alapítási ünnep

8.6. További programok 2024-ben

A könyvtár minden évben helyet ad ad hoc, soron kívüli eseményeknek, látogatásoknak, sajtótájékoztatóknak, a kiállításokhoz nem kapcsolódó, akár külső szervezőkkel működtetett rendezvényeknek. A zirci ciszterci műemlékkönyvtár évek óta kedvelt esküvői és fotózási helyszín.

2024-ben is az intézmény tervei között szerepel a részvétel az alábbi szakmai rendezvényeken: a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál, az Ünnepi Könyvhét és a Győri Könyvszalón. Továbbá az év folyamán rendszeresen jelentkezünk ismeretterjesztő programokkal, könyv- és lapszámbejelentővel.

9. Partnerség

9.1. Hazai szervezetekkel

A könyvtárral írásos együttműködést kötő partnerek száma	2023. évi tény	2024. évi terv
Felsőoktatási intézmények	1	3
Középfokú oktatási intézmények	10	12
Civil szervezetek	1	1
Határon túli könyvtárak	1	10
Vállalkozók	-	-
Egyéb oktatási intézmények	1	3
Egyéb	33	35
Összesen	47	64

A nemzeti könyvtár a 2024. évben az alábbi intézményekkel tervez együttműködési megállapodást kötni:

- a SZFI Nonprofit Kft-vel, valamint a Színház- és Filmművészeti Szakgimnázium és Technikummal könyvtári szolgáltatások- (az iskola hallgatói számára), valamint kulturális rendezvények helyszínének biztosítására,
- a Magyar Tolkien Társasággal, annak könyvtárának letéti megőrzésére és szolgáltatására, valamint kulturális rendezvények helyszínének biztosítására,
- a Görög Intézettel, annak könyvtárának LibMate rendszerben történő feldolgozásának támogatása, valamint kulturális rendezvények helyszínének biztosítására,
- a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtárral a két intézmény közötti könyvtárközi szolgáltatásának (pénzügyi részének) egyszerűbbé tétele céljából,
- a Zirci Ciszterci Kongregációval
- különböző fővárosi és vidéki könyvtárakkal, annak érdekében, hogy a gyakorlati helyszínt biztosítsanak a Segédkönyvtáros szakmai képzésünk résztvevőinek,
- a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárral használati, műszaki kinyomtatványok átadása gyűjtőkori megosztás keretében tárgyában
- digitalizálási együttműködések vonatkozásában hazai partnerintézményekkel és partnerkönyvtárakkal – pl. Országgyűlési Könyvtár.

9.2. Nemzetközi együttműködések

Az általános főigazgató-helyettes az OSZK nemzetközi kapcsolatainak irányítójaként az alábbi tevékenységeket koordinálja:

- a) együttműködési megállapodásokat készít elő és köt, valamint gondozza a kapcsolatot az OSZK-t tagjai közé fogadó nemzetközi szakmai szervezetekkel,
- b) nemzetközi konferenciákat, workshopokat szervez, ellátja az OSZK munkatársainak külföldi kiküldetéseivel kapcsolatos adminisztrációs feladatokat,
- c) kiépíti, ápolja és fejleszti a nemzetközi bilaterális együttműködési és diplomáciai kapcsolatokat, valamint a Magyarországra delegált nagykövetségekkel és egyéb diplomáciai testületekkel való kapcsolatokat,
- d) felel az intézménybe látogató külföldi delegációk protokolljáért.

Az általános főigazgató-helyetteshez tartozó szervezeti egység jelenleg két fővel látja el nemzetközi feladatait egy 6 órában és egy 8 órában foglalkoztatott munkatárssal, ugyanakkor a megnövekedett számú nemzetközi feladatok/rendezvények egyre inkább szükségessé és indokolttá teszik további 1 fő titkársági munkakörben, illetve 1 fő nemzetközi kiküldetésekkel/rendezvényekkel foglalkozó munkatárs foglalkoztatását.

Az OSZK könyvtárszakmai részvétele nemzetközi szervezetekben:

- CDNL (Conference of Directors of National Libraries)
- CENL (Conference of European National Libraries)
- CERL (Consortium of European Research Libraries)
- European RDA Interest Group (EURIG)
- IADA (International Association of Book and Paper Conservators)
- IAML/AIBM (Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége)
- ICOM Magyarország (International Council of Museums)
- IFLA (International Federation of Library Associations)
- IIPC (International Internet Preservation Consortium)
- International ISBN Agency
- International ISMN Agency
- International ISSN Agency
- Internationale Gutenberg Gesellschaft
- ISO/TC 46 SC4 albizottság (Technical interoperability)
- ISO/TC 46 SC8 albizottság (Quality – Statistics and performance evaluation)
- LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Association of European Research Libraries)
- OCLC (Online Computer Library Center)
- Photoconsortium
- UDC Consortium (Universal Decimal Classification)
- EOD (E-books on Demand – Network „EODOpen) projekt
- Nemzetközi Latin Paleográfiai Bizottság (Comité international de paléographie latine)
- READ-COOP SCE

Nemzetközi együttműködések, projektek, rendezvények (nem pályázatos) bemutatása

- A korábbi évekhez hasonlóan, az OSZK erősíti diplomáciai kapcsolatait, amelynek értelmében nemzetközi delegációkat fogad, keresve a nemzetközi kapcsolatokat, illetve szakmai együttműködések lehetőségét a 2024-es évben is.

Tervezett együttműködési megállapodások, szakmai kooperációk

- Az elmúlt években kötött együttműködési megállapodások alapján folytatjuk az együttműködést többek között a Mongol Nemzeti Könyvtárral, a Macedón Nemzeti és Egyetemi Könyvtárral, a Zágrábi Nemzeti és Egyetemi Könyvtárral, az Iráni Nemzeti Könyvtárral és Levéltárral, a Kuvaiti Nemzeti Könyvtárral, valamint a Ljubljana-i Nemzeti és Egyetemi Könyvtárral.
- 2023. december 20-án Rózsa Dávid, a nemzeti könyvtár főigazgatója és Denis Njari, az eszéki Zrínyi Magyar Kultúrkör Egyesület elnöke együttműködési megállapodást írt alá a horvátországi magyar dokumentumok digitalizálásáról Eszéken. Az együttműködés 2024. évben is folytatódik.
- A 2024-es évben is folytatódik az együttműködés és a kulturális kapcsolatok előmozdítása az ankarai Elnöki Könyvtárral a 2021. novemberében aláírt együttműködési megállapodás értelmében.
- Az Indiai Nemzeti Könyvtárral a könyvtárszakmai együttműködési megállapodás aláírása 2024. második negyedévben tervezett.
- A „Lucian Blaga” Központi Egyetemi Könyvtár (Kolozsvár) és az OSZK között 2015. évben létrejött együttműködési megállapodás meghosszabbítása 2024-es évben megvalósítandó feladat.
- Az OSZK és a Dél-Koreai Nemzeti Könyvtár között 2022. évben megkezdett egyeztetések eredményeként elkészült a két intézmény közötti együttműködési megállapodás tervezete, amelynek aláírására tervezetten 2024. év második felében kerülhet sor.
- A 2022. évben megkezdett egyeztetések a Thaiföldi Nemzeti Könyvtárral a könyvtárszakmai együttműködési megállapodás aláírása tárgyban 2024-ben is folytatódhatnak. Az együttműködési megállapodás aláírása tervezetten 2024. évben valósul meg. A megállapodás keretében a Thaiföldi Nemzeti Könyvtárban egy Magyarországot bemutató könyvtár szekció kialakítására kerülhet sor.
- Az OSZK előkészítette az együttműködési megállapodást a Moldovai Nemzeti Könyvtárral történő együttműködéshez, amelynek aláírására 2024. tavaszán kerül sor.
- A 2023. évben megkezdett egyeztetések – egy szakmai együttműködésről az OSZK és a kínai Suzhou Könyvtár között – 2024-ben folytatódhatnak.
- 2024. év első felében OSZK együttműködési megállapodást kíván kötni a szlovákiai nagyszombati Szent Cirill és Metód Egyetemmel a Nagyszombati Hetilap/Tirnauer Wochenblatt 19. század végi, 20. század eleji folyóirat digitalizációjával és további szakmai együttműködési lehetőségekre vonatkozóan.
- 2023-ban került előkészítésre az az együttműködési megállapodás, amelyet az OSZK 2024-ben kíván megkötni meg a szerbiai Vajdasági Magyar Művelődési Intézettel. A három évre tervezett együttműködés fő célja a történelmi Torontál folyóirat digitalizálása és megosztása, valamint a vajdasági régió írott szellemi örökségének feltárása, megőrzése és közkinccsé tételének elősegítése.
- 2023-ban kezdődtek az egyeztetések Mozambiki Nemzeti Könyvtárával és Levéltárával egy olyan együttműködéssel kapcsolatban, amelynek fő célja szakmai segítségnyújtás az afrikai ország számára mikrofilmolvasó/szkenner térítésmentes átadása formájában és a digitalizálási tevékenység szakmai támogatása céljából. Az eszköz átadására Mozambikban tervezetten 2024. tavaszán vagy nyarán kerül sor.

- 2023. év decemberében együttműködési megállapodás tervezet készült a Babeş-Bolyai Egyetemmel, amelynek célja közös digitalizálási projektek, különös tekintettel erdélyi kiadványokra és kéziratokra vonatkozóan. A megállapodás megkötésére tervezetten 2024-ben kerül sor Kolozsváron.
- Az OSZK kifejezte nyitottságát szakmai együttműködésre az alábbiakban felsorolt országokkal az elmúlt években GVB érintettségben, amelynek értelmében a másik fél együttműködési szándéka esetén 2024. évben megkezdjük az együttműködési megállapodások előkészítését:
 - Albánia
 - Algéria
 - Angola
 - Bahrein
 - Bosznia-Hercegovina
 - Egyiptom
 - Észak-Rajna Vesztfália
 - Flamand
 - Fülöp-szigetek
 - Ghána
 - Ghána
 - Irán
 - Jordánia
 - Kirgizisztán
 - Kuwait
 - Marokkó
 - Moldova
 - Mongólia
 - Németország
 - Omán
 - Szerbia
 - Tunézia
 - Türkmenisztán

Nemzetközi szakmai együttműködésekben való tervezett részvétel

- A magyar nemzeti könyvtár, mint kultúrstratégiai intézmény elkötelezett a magyar és egyetemes kulturális örökség megőrzésében és értékeinek felmutatásában, közreadásában, így nagy örömmel működött együtt 2023-ban a Görög Köztársaság Nagykövetségével e kultúrmisszió megvalósításában. 2024-ben is folytatódik az együttműködés és az OSZK örömmel biztosítja rendezvényhelyszínét a Görög Köztársaság Nagykövetsége által szervezett kulturális események lebonyolításához. 2024. februárban megküldtük a Kulturális és Innovációs Minisztérium részére a görög oktatási, tudományos és kulturális együttműködési megállapodás megújításához kért módosított munkaterv javaslatot.
- A cseh nemzeti könyvtártól felkérés érkezett egy közös szakmai pályázatban való V4-es együttműködésre vonatkozóan, amelynek tárgya a savtalanítási módszerekről való tudáscsere személyes workshop és online konferenciák formájában. A pályázat koordinátora a cseh fél, a projekt egy éves időtartama alatt 2024-ben 1-1 workshop rendezését tervezi minden résztvevő ország. A könyvtárállomány megőrzését szolgáló savtalanítás rendkívül fontos módszer, amely hozzájárul az írott

kultúra megtartásához, hozzáférésehez és a könyvtárak gyűjteményeinek minőségéhez.

- F. Akhundov Azerbajdzsáni Nemzeti Könyvtárral 2022 februárjában meghosszabbításra került együttműködési megállapodás értelmében a két fél folytatja a könyvtárszakmai együttműködés konkretizálását, illetve széleskörű tartalommal megtöltését.

Magyar-török kulturális évadhoz kapcsolódó, tervezett események

- A nemzeti bibliotéka szoros szakmai együttműködésben a Macar Kultúr Merkezi – Magyar Kulturális Központtal, a Török Nemzeti Könyvtárral, valamint az Elnöki Nemzeti Könyvtárral kulturális programok megszervezését kívánja megvalósítani 2024-ben, tekintettel a török–magyar kulturális évadra. 2024. február 5-én az Országos Széchényi Könyvtár adott otthont annak a sajtótájékoztatónak, amelynek során a magyar–török kulturális évad keretén belül az OSZK bejelentette, hogy megkapta és a Corvina.hu honlapon mindenki számára elérhetővé tette az isztambuli Topkapi Szerájban őrzött két corvina teljes digitális másolatát, valamint publikálta báró Révay Ferenc Kelet-Mediterráneumból származó úti fényképalbumait *Fotótér* nevű tartalomszolgáltatásában.

Az Országos Széchényi Könyvtár a Magyar–Török Kulturális Évad keretében az alábbi programok megvalósítását tervezi **Törökországban**:

- Ibrahim Müteferrika, a magyar származású török ősnyomdász a török és a magyar nemzeti könyvtárban fellelhető műveire épülő **szakmai konferencia megvalósítása** a két nemzeti bibliotéka együttműködésében 2024. május-június hónapban, Ankarában.
- Az Országos Széchényi Könyvtár 2024 őszén **szakmai konferenciát és interaktív workshopot** kíván szervezni a magyar–török kulturális évad kapcsán Ankarában. A szakmai esemény javasolt és tervezett résztvevői: magyar, illetve török nyelvű művek jelenleg is aktív fordítói szakmai tapasztalatcsere és a tevékenységük szélesebb körű megismertetése céljából.
- Mind a két szakmai konferencia tervezett kiemelt partnere és helyszíne az ankarai Elnöki Könyvtár. A két rendezvény a Kulturális és Innovációs Minisztérium pénzügyi támogatásával valósul meg.

A török–magyar kulturális évad kapcsán számos további megkeresés érkezett a török partnerektől közösen megvalósítandó események vonatkozásában. Ezen események megvalósíthatóságát az OSZK körbejárja és minden tőle telhetőt megtesz helyszín biztosítás céljából.

ERASMUS megkeresések

- A 2024-es évben is várjuk az ERASMUS+ programban résztvevő hallgatókat a nemzeti könyvtárban töltendő szakmai gyakorlat céljából.
- 2024-ban előreláthatóan két francia hallgató, valamint egy török hallgató tölti szakmai gyakorlatát a nemzeti könyvtárban.
- Az ERASMUS+ programhoz kapcsolódóan intézményünk az érkező hallgatók OSZK-nál eltöltött időszakának optimalizálása érdekében egy gyakorlati program kidolgozását tervezi.

Külföldi kutatók fogadása az OSZK-ban

- 2023-ban az isztambuli egyetem két kutatója fordult az OSZK-hoz a Magyarországon fellelhető török/iszlám kéziratokról szóló katalógus elkészítésének céljából. A két kutató 2024-ben is folytatja kutatómunkáját intézményünkben.

Nemzetközi szakmai rendezvények, konferenciák szervezése az OSZK-ban

- Az Országos Széchényi Könyvtár elkötelezett tagja a CERL-nek (Consortium of European Research Libraries) is, és minden évben részt vesz az éves találkozón. Az OSZK kifejezte nyitottságát arra vonatkozóan, hogy 2024-ben a CERL üléseknek – a Végrehajtó Bizottság ülésének, az éves közgyűlésnek, az éves szemináriumnak és az Igazgatótanács ülésének – Budapesten, Magyarországon adjunk otthont 2024 őszén, lehetővé téve ezzel a személyes eszmecserét a könyvtárak által tapasztalt legfontosabb aktuális kérdésekről.
- A nemzeti könyvtár a 2024-es évben is örömmel vesz részt nemzetközi szakmai rendezvények és konferenciák szervezésében és megvalósításában társulva magyar és külföldi könyvtárszakmai partnerintézményekkel. Szakmai támogatást nyújtunk az Országos Idegennyelvű Könyvtár részére is rendezvények terén.
- 2023. október 21. és 24. között Rózsa Dávid főigazgató és Lewalt-Jeziński Zoltán kabinetvezető képviselte Magyarországot a *3rd China-CEEC Curators' Forum of Libraries Union* elnevezésű könyvtárszakmai fórumon a kínai Nankingi Könyvtárban. Az OSZK 2024. év elején benyújtotta pályázatát a következő, negyedik fórum megrendezésére, amelyre 2025-ben kerül sor. A pályázat előkészítése 2024-ben tervezett.
- 2024. november 15. és 2025. február 15. között az Országos Széchényi Könyvtárban nagyszabású kódexkiállítást tervez megvalósítani, melynek célja a 11–16. század kiemelkedő jelentőségű magyar és tágabb értelemben közép-európai íráskultúrájának, virágzó kódexkultúránk remekműveinek, a Magyar Királyság és a szomszédos államok egyházi és világi kultúrájának bemutatása.
- 2024. novemberben kerül sor a Magyar Könyvtárosok Világtalálkozójára, amelyet ebben az évben az OSZK az Országgyűlési Könyvtár partnerségével valósít meg 2 napos szakmai rendezvény keretében. A rendezvény helyszínei az Országgyűlési Könyvtár és az OSZK lesznek.
- Magyarország Európai Unió elnökségéhez kapcsolódó szakmai eseményekben történő szerepvállalás a nemzeti könyvtár részéről 2024-ben:
 - Az OSZK fontosnak tartja az olyan szakmai rendezvények megvalósítását az EU-elnökség alatt, amelyek bemutatják a könyvtárak értékeit, egyediségét, a trendeknek megfelelő könyvtári szolgáltatásokat és a kihívásokra adott válaszukat. „*A könyvtár helye, szerepe, főbb funkciói a 21. századi társadalomban*”, illetve „*A könyvtárak szerepe a (digitális) oktatás támogatásában*” címmel két szakmai konferenciát/workshopot kíván megvalósítani a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatásával.
 - Az Országos Széchényi Könyvtár vállalja továbbá, hogy 2024-ben biztosítja a „*Hídépítés: a könyvtárak, mint a kulturális művek, a készségek és az európai értékek kapujaként és közvetítőjeként betöltött szerepének erősítése*” megnevezésű OMC-munkacsoport kihelyezett ülésének helyszínét.
- 2024-ben is fogadjuk az OSZK-ba látogató diplomáciai testületek képviselőit, külföldi csoportokat angol nyelvű épületsétával és szakmai bemutatókkal.
- A török–magyar 2024. évi kulturális évad vonatkozásában számos szakmai program tervezett OSZK helyszín biztosítással, amelyek egyeztetései még folyamatban vannak.

Nemzetközi szakmai híradások

- A 2024-es évben is folyamatosan beszámolunk az OSZK hazai és nemzetközi érintettségű híreiről, eredményeiről többek között az OSZK honlapján, nemzetközi könyvtárszakmai folyóiratokban, a CENL havonta megjelenő hírlevelében és a CENL honlapján.

Az OSZK külföldi kiküldetéseinek lebonyolítása és a kiküldetési szabályzatának megújítása

- Korábbi évekhez hasonlóan 2024-ben is számos nemzetközi eseményen képviselteti magát az Országos Széchényi Könyvtár. A 2024-es évben intézményünk tervezten több mint 120 munkatárs külföldi kiküldetésének a lebonyolítását végzi.
- 2024. év első félévben megújításra kerül az OSZK kiküldetési szabályzata, a kiküldetési folyamat hatékonyabbá és átláthatóbbá tétele céljából.

Minisztériumi nemzetközi vonatkozású feladatok ellátása

- A 2024-es évben is eleget teszünk a Kulturális és Innovációs Minisztérium Kulturális Felelős Államtitkárság Könyvtári és Levéltári Főosztálya által kért háttéranyagok összeállításának és megküldésének az OSZK nemzetközi kulturális együttműködéseire és nemzetközi könyvtárszakmai kapcsolataira vonatkozóan.
- A Külgazdasági és Külügyminisztérium (KKM) koordinálása alatt álló gazdasági vegyes bizottságok (GVB) szakértői, valamint plenáris ülésein meghívás esetén az OSZK a 2024-es évben is képviselteti magát aktív résztvevőként esetleges együttműködési megállapodások elindítása céljából, illetve él javaslattal együttműködési megállapodások elindítása és előkészítése vonatkozásában GVB kereteken belül.
- A nemzeti könyvtár a Kulturális és Innovációs Minisztérium megkeresésére részt vesz nemzetközi könyvtárszakmai érintettségű szakanyagok véleményezésében és kidolgozásában a 2024-es évben is.
- Magyarország 2024 júliusától kezdődő hat hónapos Európai Unió elnökségének kezdetére a Kormány döntése értelmében létrejön Brüsszelben az un. Magyar Ház. Az épület reprezentatív funkciókat elégít ki és amely magán hordozza a magyar hagyományok és a magyar innováció jegyeit is. Az Országos Széchényi Könyvtár az Európai Unió Tanácsának soros elnökségének egyik kiemelt helyszínéül szolgáló ingatlan könyvtárszobájának fizikai és szellemi tartalommal való feltöltésében az OSZK aktív szerepet vállal.

Pályázatok

- Nemzetközi könyvtárszakmai szervezetek és nemzetközi szervezetek által meghirdetett pályázati lehetőségek feltérképezése és pályázatok benyújtása is kiemelt feladatunk. Pl. ERASMUS+

Corvina projekt

- 2024 folyamán mintegy 40 digitális corvina feltöltését tervezzük a corvinahonlapra. Ezekhez magyar és angol nyelvű adatlapok, szöveges leírások is készülnek. Emellett megkíséreljük beszerezni a Bécsben őrzött 40 corvina digitális másolatát. Tervezzük a honlap további tartalmakkal való feltöltését.
- Elkezdődik a 2018/19-es corvinakiállítás aktualizált katalóguskötetének („Az ország díszére.” A Corvina könyvtár budai műhelye, szerk. Zsupán Edina, Budapest,

OSZK, 2020) angol nyelvre való fordítása, az angol nyelvű változat szerkesztése. Elképzelhető, hogy a katalóguskötet még ebben az évben megjelenik.

- Megjelenik a 2021-es bécsi corvinaworkshop tanulmánykötete a Supplementum Corvinianum-sorozatban.

Nemzetközi szakmai eseményeken, rendezvényeken, konferenciákon való tervezett vezetői és munkatársi részvétel

A nemzeti könyvtár évről évre képviselteti magát a nagyobb nemzetközi konferenciákon, kutatási projektben, illetve számos nemzetközi kezdeményezésben vesz részt partnerként

- 2024. január 26-án a vajdasági magyarság ügyét ápoló Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (VMMI) rendezvényt szervezett a magyar kultúra napja alkalmából, melyen Rózsa Dávid is részt vett.
- 2023. november 16. és 19. között rendezték meg a 29. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásárt, amelyen az Országos Széchényi Könyvtár is részt vett. Az eseményen az OSZK egyeztetést folytatott az erdélyi könyvtárszakmai vezetőkkel a Kárpát-medencei Nemzeti Bibliográfia témakörében. A szakmai munka ezen a területen 2024-ben is folytatódik.
- Az Országos Széchényi Könyvtár megkeresést kapott a Besztercebányai Állami Tudományos Könyvtártól Szlovákiából egy V4-es projekt keretében megvalósuló szakmai konferencián való részvétel céljából. A nemzeti könyvtár a tavalyi évben már részese volt az együttműködésnek, amelyet idén is folytatni kíván szakmai részvételével szakmai előadások formájában.
- Folytatva a 2023-ban megkezdett szakmai munkát, 2024. április 8-án is ellátogat az OSZK delegációja Ukrajnába, Beregszászra a beregszászi Ortutay Központ felkérésére a Bendász István hagyatékot képező dokumentumok digitalizálásának, valamint restaurálását megelőző állapotfelmérés folytatásának céljából.
- 2023. július 3. és 5. között került megrendezésre a LIBER 2024 konferencia Limassolban, Cipruson. A konferencián számos szakmai előadással készül részt venni intézményünk.
- 2024. május 29–31. között a Freie Universität Berlin könyvtárának szervezésében kerül megvalósításra a kizárólag könyvtárigazgatóknak szóló LIBER Journées rendezvény, amelyen Rózsa Dávid főigazgató is részt vesz. A fórum fontos alkalom könyvtárvezetők számára, a könyvtárszakmát érintő legfontosabb aktuális stratégiai kihívásokról történő eszmecsere céljából.
A CENL (The Conference of European National Librarians) egy alapítványi formában működő szervezet, amelynek fő célkitűzése az európai nemzeti könyvtárak szakmai együttműködésének erősítése és támogatása. Az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója és/vagy delegáltja minden évben részt vesz a CENL éves közgyűlésén. A korábbi évekhez hasonlóan 2024-ben is felsővezetői szinten képviselteti magát az OSZK a CENL 2024. évi szakmai találkozásánál 2024. június 16–18. között, Varsóban, Lengyelországban, amelyen beszámolunk a 2023-ban elnyert CENL pályázatról és a pályázat révén folytatott együttműködésről, valamint annak eredményeiről.
- A CENL egyik kiemelt pályázati lehetősége az Erland Kolding Nielsen Grant, amelyet az alapítvány 2017-ben indította el és amely a CENL-hez tartozó könyvtárakat ösztönzi nemzetközi kollaborációk és sikeres projektek kialakítására és megvalósítására. 2023-ban az OSZK sikeres pályázatot nyújtott be és elnyerte el a támoga-

tást Moldova és Franciaország nemzeti bibliotékája mellett. A magyar pályázat kiemelt témája és területe volt az OSZK és a Luxemburgi Nemzeti Könyvtár (Bibliothèque Nationale du Luxembourg) webarchiválási infrastruktúrájának fejlesztése, egyes munkafolyamatok megújítása és az ismeretek, tapasztalok megosztása szakmai tanulmányút és szakmai konferencia keretében. A 2024-es zárjuk le a pályázatot és egyeztetjük a szakmai együttműködés folytatását.

- A Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének (SZMKE) szakmai napja 2024. szeptember 15–17. között kerül megrendezésre Rimaszombaton, Szlovákiában. Az eseményen felsővezetői részvétel tervezett.
- A Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesülete (RMKE) periodikusan szervezi meg vándorgyűlését. 2024-ben Érmihályfalván október 10–11. között kerül megrendezésre. Az eseményen felsővezetői részvétel tervezett.
- Intézményünk tagja az International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), azaz a Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Szövetsége szervezetnek. A nagyszabású IFLA Information Futures Summit 2024. szeptember 30. – október 2. között kerül megrendezésre Ausztráliában, Brisbane-ben. A csúcstalálkozót október 3-án követi, szintén Brisbane-ben a Conference of Directors of National Libraries (CDNL). Mindkét eseményen felsővezetői részvétel tervezett.

A könyvtár munkatársai az alábbi nemzetközi eseményeken, szakmai konferenciákon vesznek részt:

Konferencia (név, idő, helyszín)	Név
Cloister, Reform and Town: Religious Communities and Laity in 15th Century Central-Europe workshop, 2024. február 1., Olomouc	Boreczky Anna
Nemzetközi konferencia (2024. június. Oslo, Norvégia)	Benke Éva Horváth Diána
RDA Steering Committee Meeting (2024. május, Dél-Amerika)	Dancs Szabolcs
RDA Workshop (2024. nyár, Románia)	Dancs Szabolcs
RDA Workshop (2024. nyár, Bulgária)	Dancs Szabolcs
RDA Workshop (2024. nyár, Lengyelország)	Dancs Szabolcs
RDA Steering Committee Meeting (2024. október, Kelet-Európa)	Dancs Szabolcs
EURIG Meeting (2024. május 14–17. Helsinki, Finnország)	Dancs Szabolcs
Konferencia (2024. április. Split, Horvátország)	Dr. Kasza Péter
RMNy 5. könyvbemutató (2024. május. Kolozsvár, Marosvásárhely, Csíkszereda, Nagyenyed)	Dr. Perger Péter Dr. Garadnai Erika
Konferencia (2024. május 16–20. Austin Texas, USA)	Dr. Sirató Ildikó

Konferencia (2024. július 1–3. Párizs, Franciaország)	Dr. Sirató Ildikó
Konferencia (2024. július 15–19. Manila, Fülöp-szigetek)	Dr. Sirató Ildikó
Fesztivál és konferencia (2024. szeptember 3–8. Tartu, Észtország)	Dr. Sirató Ildikó
Nyári egyetem (továbbképzés) (2024. augusztus. Torrita di Siena, Olaszország)	Dr. Szovák Márton
Konferencia (2024. június. Santa Maria Capua Vetere, Olaszország)	Dr. Tóth Anna Judit
Konferencia – Universidad Computense de Madrid, Facultad de Filología (2024. március 13–16. Madrid, Spanyolország)	Dr. Zsupán Edina
Kutatóút – Biblioteca Apostolica Vaticana (2024. október. Róma, Olaszország)	Dr. Zsupán Edina
Hungarikagyarápítás és kapcsolatépítés (2024. október 7–11. Erdély, Románia)	Elbe István
Nemzetközi konferencia (2024. november. Székelyudvarhely)	Horváth Diána Tóth Zsuzsanna Péterfi Gyöngyvér
Kongresszus (2024. június 23–28. Stellenbosch, Dél-Afrika)	Illyés Boglárka
IIPC-konferencia (2024. április 23–27. Párizs, Franciaország)	Kalcsó Gyula
ISBN/ISMN Annual General Meeting (2024. szeptember. Párizs, Franciaország)	Kőszegi Dóra
49th Meeting of Directors of ISSN National Centres (2024. október)	Kőszegi Dóra
ISSN 25th General Assembly (2024. április–május. Párizs, Franciaország)	Kőszegi Dóra
Archiving 2024 konferencia (2024. április 9–12. Washington, USA)	Kukár Barnabás Manó Kovács Márton
Transkribus konferencia (2024. február 14–17. Innsbruck, Ausztria)	Makkai Csilla Varga Emese
The Digital Humanities Oxford Summer School (Oxford, Anglia)	Makkai Csilla Varga Emese
Elektronikus kiadványok kezelése, munkafolyamatai az egyetemi könyvtárban (2024. május 15–19. Montpellier, Franciaország)	Matolay Katalin Győri Luca
Brüsszeli Magyar Ház könyvtárszobájának kialakítása és átadása (2024. május–június)	Rózsa Dávid Gerencsér Judit Matolay Katalin Győri Luca
Török–magyar kulturális évad 2024. évi eseményei Ankarában	Rózsa Dávid Gerencsér Judit Varga Bernadett

szakmai konferenciák az Elnöki Könyvtárban 2024. május 2024. szeptember	Tóth Anna Lewalt-Jeziarski Zoltán
Együttműködés a Cseh Köztársaság Nemzeti Könyvtár állományvédelmi és digitalizáló területével (2024. április, Prága Csehország)	Mészáros Tamás Horváth Diána Kukár Barnabás Manó Tóth Ferenc Rényi Mátyás Attila
Együttműködés a Szlovák Nemzeti Könyvtár állományvédelmi és digitalizáló területével (2024. június. Turócszentmárton)	Mészáros Tamás Horváth Diána Kukár Barnabás Manó Tóth Ferenc Rényi Mátyás Attila Kovács Márton
Együttműködés a Lengyel Nemzeti Könyvtár állományvédelmi és digitalizáló területével (2024. Varsó, Lengyelország)	Mészáros Tamás Horváth Diána Kukár Barnabás Manó Tóth Ferenc Rényi Mátyás Attila
Együttműködés a Görög Nemzeti Könyvtár állományvédelmi és digitalizáló területével (2024. szeptember. Athén, Görögország)	Mészáros Tamás Horváth Diána Kukár Barnabás Manó Tóth Ferenc Rényi Mátyás Attila
Együttműködés a Dán Királyi Könyvtár állományvédelmi és digitalizáló területével (2024. október. Koppenhága, Dánia)	Mészáros Tamás Horváth Diána Kukár Barnabás Manó Tóth Ferenc Rényi Mátyás Attila
Digitális Bölcsészeti Műhely c. esemény (2024. január 30. – február 2. Kolozsvár, Románia)	Mihály Eszter
MTSR 18th International Congerence on Metadata and Semantics Research (Athén, Görögország)	Mihály Eszter
Collection Security Summer School könyvtári állomány és vagyonvédelemmel kapcsolatos nemzetközi konferencia (2024. szeptember 11–13., Litvánia)	Nagy Gergely
Final project meeting and EOD network meeting (2024. október 9–12. Tartu, Észtország)	Ráczné Radó Rita Gombos Zsuzsanna Dancs Szabolcs Seregély Ákos Tamásné Kovács Adrienn Ráczné Radó Rita Kormány Millán Mezei Csilla

QQML konferencia (2024. május 27. – június 1. Chania, Görögország)	Ráczné Radó Rita Dancs Szabolcs
EODOPEN workshop (2024. tavasz. Torun, Lengyelország)	Ráczné Radó Rita Gombos Zsuzsanna Dancs Szabolcs Seregély Ákos Tamásné Kovács Adrienn Ráczné Radó Rita Kormány Millán
EODOPEN workshop (2024. tavasz/nyár. Regensburg, Németország)	Ráczné Radó Rita Gombos Zsuzsanna Dancs Szabolcs Seregély Ákos Tamásné Kovács Adrienn Ráczné Radó Rita Kormány Millán
EODOPEN workshop (2024. nyár. Vilnius, Litvánia)	Ráczné Radó Rita Gombos Zsuzsanna Dancs Szabolcs Seregély Ákos Tamásné Kovács Adrienn Ráczné Radó Rita Kormány Millán
IPRES 2024 konferencia (2024 szeptember 16–20. Gent, Belgium)	Rényi Mátyás Attila
CERL Annual Meeting (2024. november)	Rózsa Dávid Gerencsér Judit
CENL Annual meeting (2024. június 16–18. Varsó, Lengyelország)	Rózsa Dávid Gerencsér Judit
IFLA's President's Meeting (2024. szeptember 29. – október 2. Brisbane, Ausztrália)	Rózsa Dávid
LIBER konferencia (2024. július 3–5., Limassol, Ciprus)	Rózsa Dávid Gerencsér Judit Tamásné Kovács Adrienn Mihály Eszter Kalcsó Gyula
Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (2024. január. Zenta, Szerbia)	Rózsa Dávid
Nemzetközi Könyvvásár (2024. ősz. Marosvásárhely, Erdély, Románia)	Rózsa Dávid Matolay Katalin
Romániai Magyar Könyvtárosok Egyesülete Vándorgyűlése (2024. október 10–11. Érmihályfalva, Románia)	Rózsa Dávid Gerencsér Judit
Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete vándorgyűlése	Rózsa Dávid Gerencsér Judit

(2024. szeptember 15–17. Rimaszombat, Szlovákia)	
LIBER Journées (2024. május 29–31. Berlin, Németország)	Rózsa Dávid
Ortutay Központ – Bendász István hagyatékot képező dokumentumok digitalizálása, valamint restaurálását megelőző állapotfelmérése (2024. március. Beregszász, Ukrajna)	Rózsa Dávid Mészáros Tamás Péterfi Gyöngyvér Pohánka Xénia Győri Orsolya
Konferencia – Lincoln College, Oxford (2024. május 10–11. Oxford, Anglia)	Tóth Anna
Műemlékvédelem Erdélyben c. konferencia (2024. március 8–10. Szováta, Románia)	Tóth Zsuzsanna
Nemzetközi konferencia (2024. október. Székelyudvarhely, Románia)	Tóth Zsuzsanna
Konferencia (2024. április. Martin, Szlovákia)	Túri Klaudia Dr. Varga Bernadett Dr. Kovács Eszter

Az OSZK nemzetközi Corvina-projektje

- Az OSZK Corvina-programjának mindig is fontos részét képezte és képezi ma is a corvina-honlap (corvina.hu), amelynek elődleges célja a világban szétszóródott Corvina könyvtár virtuális újraegyesítése. Ez azt jelenti, hogy valamennyi corvina teljes digitális változatát egy helyen kívánjuk közzétenni.
- 2024-es év folyamán mintegy 40 digitális corvina feltöltését tervezzük a corvina-honlapra. Ezekhez magyar és angol nyelvű adatlapok, szöveges leírások is készülnek. Emellett megkíséreljük beszerezni a Bécsben őrzött 40 corvina digitális másolatát. Tervezzük a honlap további tartalmakkal való feltöltését.
- Elkezdődik a 2018/19-es corvinakiállítás aktualizált katalóguskötetének ("Az ország díszére." A Corvina könyvtár budai műhelye, szerk. Zsupán Edina, Budapest, OSZK, 2020) angol nyelvre való fordítása, az angol nyelvű változat szerkesztése. Elképzelhető, hogy a katalóguskötet még ebben az évben megjelenik.
- Megjelenik a 2021-es bécsi corvinaworkshop tanulmánykötete a Supplementum Corvianum-sorozatban.

Mikes Kelemen Program

Könyvtári rendszerben hasznosult dokumentumok száma	2023. évi tény	2024. évi terv
Könyv	8.477	500
Egyéb dokumentum	26 doboz	

A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság által 2014-ben életre hívott Mikes Kelemen Programot a 2024. évi támogatási időszakban lezárjuk. 2024-ben további adományok már nem várhatók.

A Mikes Kelemen Program záró szakaszának tervezett munkafolyamatai:

Az OSZK számára felajánlott adományokból a különgyűjteményi gyűjtőkörbe tartozó dokumentumok átadása a táruk részére, törzsgyűjteményi gyűjtőkörbe tartozó dokumentumok tipizálása, hasonlítása az OSZK katalógusaiban, példányadatok megállapítása, gyarapítási döntések meghozatala.

10. Tudományos kutatás

Tudományos kutatások

A Kutatási és Különgyűjteményi Főosztályhoz közvetlenül tartozó osztályok munkatársai, valamint az egyéb szervezeti egységeknél dolgozó, de kutatómunkát is ellátó munkatársak alapfeladataik (gyűjteményfejlesztés, állományvédelem, feldolgozás, valamint a tájékoztató, szervező és szakértői munka) ellátása mellett jól meghatározott, intézményi érdekű kutatások mentén dolgoznak belső és külső tudományos projektekben. A belső kutatóprojektek az OSZK állományának (főként egyedi különgyűjteményeinek, hagyatékaiknak) tudományos igényű feltárását célozzák, több esetben azonban intézményi együttműködések során valósulnak meg a kutatások. Mindezt az intézmény rögzített feltételeivel teszik, meghatározott tematikákban és időtartamban (általában 1–5 év periódusban).

A munkaidő-kedvezményel támogatott kutatások szabályozásának megújítása miatt az új, illetve a folyamatban levő kutatások támogatására a kérelmeket az új szabályzat hatályba lépése után lehet benyújtani. A benyújtandó témák között előreláthatólag több olyan kutatási kérelem szerepel majd, amely az előző években megkezdett és még le nem zárult munka folytatására vonatkozik.

Az intézmény minősített kutatói a nemzetközi együttműködések kialakításában, hazai és nemzetközi szakmai fórumokon, valamint a felsőoktatásban és egyéb tudományos programokban (doktori, Bolyai, Bolyai plusz, Klebelsberg, Domus stb.), illetve különböző hazai folyóirat-szerkesztőbizottságok munkájában is aktívan részt vállalnak. Folyamatosan jelen vannak hazai és nemzetközi konferenciákon számos egyéni tudományos publikációt tesznek közzé minden évben. Alapfeladataik mellett többen vesznek részt intézményi könyvsorozatok, tanulmánykötetek, folyóiratok szerkesztésében, felsőoktatási intézményekben való oktatásban.

A Nemzeti Könyvtárban 2024-ben tervezetten három kutatócsoport működik, (tervezett tevékenységeiket ld. a "IV. A különgyűjtemények éves munkaterve" pont alatt.):

- Lipták Dorottya Sajtótörténeti Kutatócsoport
- HUN-REN-OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport
- Kulcsár Péter Historiográfiai Kutatócsoport

Az OSZK 2024-re tervezett tudományos konferenciái:

- Diktatúrák, sorsok – A nyilas és kommunista elnyomó hatalom működése és meg nem tört áldozatai – 2024. tavasz

10.1. MTMT

Tudományos kutatás	2023. évi tény	2024. évi terv
Kutatómunka éves időalapja (kutatónap/év)	-	-

Tudományos kutatások száma (a folyamatban lévő és a lezárt kutatások külön feltüntetve) (db)	19	18
A könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	177 + 52 blog	150
Idegen nyelvű publikációk száma	20	14
Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	0	0
A könyvtár által kiadott kiadványok száma	11	15
A könyvtár szakemberei által tartott előadások száma	219	120
A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	156	150
A könyvtár szakemberei konferencián való részvételének száma	242	250
A képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	64	50

A nemzeti könyvtár 2020-ban együttműködési megállapodást kötött az MTA KIK-vel az MTMT-hez való intézményi csatlakozásról, és megkezdődött az intézményi adminisztrátorok képzése, a hiányzó kutatói és munkatársi profiloldalak létrehozása. 2024-re tervezett feladat a jelenlegi munkatársak publikációinak affiliációja, az adatbázis intézményre vonatkozó részeinek naprakészen tartása.

10.2. Hazai és nemzetközi szervezeti tagságok: szerkesztőségi, felkért szakértői tevékenység

A nemzeti könyvtár több munkatársa betölt tagságot különböző hazai szervezetekben:

- A Gyűjteménymegőrzési Főosztály a következő tagságokkal rendelkezik:
 - Pulszky Társaság (egyedi tagság)
 - Papír- és Vízjelkutató Társaság (egyedi tagság)
 - MTA Művelődéstörténeti Osztályközi Állandó Bizottság Könyvtörténeti Munkabizottság (egyedi tagság)
 - PNYME Restaurátor Szakosztály (egyedi tagság)
 - Levéltárosok Egyesülete (egyedi tagság)
- Az OSZK részéről Magyar Könyvtárosok Egyesületében (MKE) több kolléga választott egyéni tagságot, illetve az OSZK az MKE-ben és az Informatikai és Könyvtári Szövetségben testületi/intézményi tagsággal is rendelkezik,
- A Digitális Bölcsészeti Központ képviseli magát a Magyar Nyelvtudományi Társaságban,
- A két új könyvtártudományi folyóirat, a CELISR és a Háromká főszerkesztői, szerkesztőségi tagjainak többsége a nemzeti könyvtár dolgozója,
- Dede Franciska tagja a Klebelsberg Kuno-ösztöndíj bírálóbizottságának,
- Klestenitz Tibor tagja a Magyar Tudományos Akadémia Sajtótörténeti Munkabizottságának és a HUN-REN Történettudományi Intézet Vidéktörténeti Kutatócsoportjának.

Nemzetközi szervezeti tagság

- Comité International de Paléographie Latine (Madas Edit, Zsupán Edina), MECERN (Medieval Central Europe Research Network; Hende Fanni, Korondi Ágnes, Orsós Julianna), Comité International de Paléographie Latine (Madas Edit, Zsupán Edina), International Medieval Sermon Studies Society (Madas Edit),
- Dancs Szabolcs – Digitális Bölcsészeti Központ, Közgyűjteményi Szabványosítási Iroda, irodavezető; IFLA Bibliographic Conceptual Models Review Group
- Drucker György – Jogi Osztály, osztályvezető; IFLA Environment, Sustainability and Libraries Section Standing Committee
- Ilácsa Szabina – Digitális Bölcsészeti Központ, Közgyűjteményi Szabványosítási Iroda; IFLA International Standard Bibliographic Description Review Group
- Gerencsér Judit – általános főigazgató-helyettes; IFLA Law Libraries Section
- Gombos Zsuzsanna – Digitális Bölcsészeti Központ, Humántudományi Bibliográfiai Koordinációs Iroda; IFLA Serials and Other Continuing Resources Section Standing Committee
- Az OSZK több munkatársa képviseli magát a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet, az ISO két albizottságában.

Szerkesztőségi, felkért szakértői tevékenység

- Magyar Könyvszemle szerkesztőségi tagság (Boreczky Anna), Acta Historiae Artium (Boreczky Anna),
- PhD eljárásban témavezető (Sarbak Gábor), PhD védésben bizottsági tagság (Boreczky Anna)

Különféle bizottsági tagságok, szakmai vezetői pozíciók

- Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság (Madas Edit elnök, szavazati jogú tag) – Az Akadémia és Könyvtára 200 éves Évfordulójának Megünneplését Előkészítő Elnökségi Bizottság (Madas Edit) – Irodalom és Kultúratudományi Bizottság (Madas Edit szavazati jogú tag) – Klasszika-filológiai Tudományos Bizottság (Sarbak Gábor elnök, Madas Edit szavazati jogú tag) – Művelődéstörténeti Osztályközi Állandó Bizottság (Madas Edit szavazati jogú tag) – Könyvtörténeti Munkabizottság (Borczky Anna, Madas Edit) – Közép- és Neolatin Munkabizottság (Madas Edit, Sarbak Gábor szavazati jogú tagok) – Lendület Zsűri BT Szekció (Madas Edit),
- Photoconsortium tagság (Sárközy Réka),
- ISO/TC 46 műszaki bizottság SC8 albizottság (Quality – Statistics and performance evaluation) – Ráczné Radó Rita (tag),
- ISO/TC 46 műszaki bizottság SC4 albizottság (Technical interoperability) – Ráczné Radó Rita (tag)
- Gerencsér Judit, az OSZK általános főigazgató-helyettese, 2024. májusa óta a Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnöki posztját tölti be a 2023-2027 közötti időszakban a korábbi főtitkári szakmai tevékenységét követően,
- Gerencsér Judit tagja a Szinyei József-díjra felterjesztő szakmai bizottságnak, illetve a Könyvtári Akkreditációs Bizottságnak.

10.3. Az OSZK könyvkiadási tevékenysége: kiadványok, megjelentetni kívánt tudományos közlemények számának tervezése

Az OSZK 2024-ben saját és társkiadású köteteket, illetve digitális megjelenéseket egyaránt tervez. A 2023-es évben felülvizsgáltuk az eddigi programszerű működést, és számos esetben áttért az intézmény az elektronikus megjelenésekre. A folyamatosan megújuló Magyar Elektronikus Könyvtár felületére kerülnek fel tanulmánykötetek vagy antológiák a nemzeti könyvtár kiadásában.

A korszerű, digitális kötetek mellett folytatjuk azt a hagyományteremtő folyamatot, amelyben nyelvemlékeink, illetve több szempontból is fontos kultúrkinccseink hasonmás-kiadását tervezzük. Ezen többnyelvű, tanulmányokkal kiegészített ékszerdobozok egyaránt megszólíthatják az átlag érdeklődőket és a szakmai közönséget is. A Pray-kódex és a Képes krónika faksimile kiadásai egyaránt érdeklődésre tarthat számot műértő olvasóink és a gyűjtők körében is.

2024-re tervezett kiadványok

- *Pray-kódex* (faksimile, latin és magyar jegyzet, tanulmányok)
- Dede Franciska, *Írói és művészi otthon- és műteremábrázolások századfordulós magyar folyóiratok fényképsorozataiban*
- Bárány Zsófia, *Lonovics Józsefrómai missziója, 1840-41*
- *Az idő arcai* – Rendhagyó kiállítási katalógus
- *Örökség* – A nemzeti könyvtár kincsei és munkája
- Kódex kiállítási katalógus
- *HMV 1928*
- *Travaglia Album* (Studia Theatralica sorozat következő része)
- Kávási Klára, *Fedák Sári*
- *Szcenika*
- *Képes Krónika* (faksimile)

- *Szent István törvényei, Intelmek* (Ilosvay-kódex, Admonti kódex)
- *A Szent István Társulat 175 éve* – konferenciakötet
- Ferdinando Marsigli, *Danubius Pannonico-Mysicus*
- *Antológia*
- „*Hódoló tisztelettel...*” – Dedikált könyvek, különleges kötetek Kossuth Lajos könyvtárából
- Henry Blount, *A voyage into the Levant...* (kritikai kiadás)
- *Versénekmondó* (utánnyomás)
- Kemény Anna Mária, *Ábrahám Pál, a jazzoperett tragikus királya*
- Mikes Mária-féle kéziratos szakácskönyv
- Petőfi kritikai kiadás 6.
- Pulszky Társaság könyve
- *Első könyvtáram sorozat*

Továbbá a több éves sikeres, közös munkát folytatva az alábbi periodikák kiadásában is részt veszünk:

- *Irodalmi magazin*
- *Magyar Könyvszemle*

Kiemelt projektjeink:

1. Pray-kódex faksimile kiadása. A könyvtár tudományos tevékenységét is előtérbe helyezve 2024-ben együttműködik az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel, valamint a pannonhalmi főapátsággal és a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartományával, annak érdekében, hogy a nemzeti bibliotékában őrzött, a legkorábbi összefüggő magyar nyelvemléket tartalmazó *Pray-kódexet* faksimile kiadásban megjelenesse, valamint a kódexet és szövegének tudományos editióját több oldalról bemutató és elemző tanulmánykötetét közzé tegye.

2. Szent István Intelmeinek faksimile kiadása. *Szent István király intelmei Imre herceghez* a Corpus Juris Hungaricibe felvett első törvény, az uralkodó első törvénykönyve 1027-ből. A korszak legjelentősebb magyar irodalmi alkotása, Istvánnak fiához, a trónörökös Imre herceghez intézett *Admonitiones* (Intelmek) című latin nyelvű műve. Az alkotást századokon át a magyar történelmi alkotmány első alapvetéseként, a Corpus Juris Hungarici első törvényeként tisztelték.

3. Képes Krónika faksimile kiadása.

10.4. Könyvbemutatók

Az OSZK 2024-ban is tervez könyvbemutatókat. A saját és társkiadásban megjelenő kötetek bemutatói mellett más kiadók bemutatóit is szívesen befogadjuk. Tervezetten nagyszabású bemutatója lesz faksimile-kiadványainknak, illetve több olyan közös kiadású kötetnek, amelynek nemzetközi visszhangja is várható. Ezen eseményeket első sorban házon belül tervezzük, de a tavalyi év sikerei után, idén is minél több vidéki bemutatót szerveznénk.

10.5. Könyves kitelepülések

Az OSZK 2024-ban is részt vesz a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése által szervezett nagysikerű Ünnepi Könyvhét és Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál rendezvényein, illetve várhatóan a Győri Könyvszalomon is. Ebben az évben

új kötetekkel, díszalbumokkal várják munkatársaink a könyvtár standján a hazai és külföldi olvasókat. Várhatóan pódiumbeszélgetések is szerveződnek egy-egy nagyobb érdeklődésre számot tartó könyvünk, így a Pray-kódex faksimile kiadása kapcsán.

11. Kommunikációs és marketing tevékenység

Kommunikáció	2023. évi tény	2024. évi terv
Kommunikációs költségek (Ft)	283.166	n.a
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	91	105
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	77	450
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	79	99
Online hírek	1.420	1.500
Közösségi médiában megjelenő hírek	9.181	9.250
Hírlevelek	50	50
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becsült érték)	2	n.a
Egyéb:....	24	20

11.1. Csoportvezetések

Az elmúlt évek jógyakorlatait folytatva idén is várjuk a hazai és nemzetközi látogatói csoportokat minden korosztályban. Igény szerint épületsétákat, raktársétákat, tárlatvezetések és különböző bemutatókat is szervezünk vendégeink számára, akár komplex formában is.

11.2. Múzeumpedagógia

Kiemelt célunk a megüresedett múzeumpedagógus poszt betöltése, annak érdekében, hogy az intézmény új múzeumpedagógiai szolgáltatásokat valósítson meg. Ez kiterjedne az általános vezetésekre korcsoportok szerint, valamint időszak- és állandó kiállításainkra is.

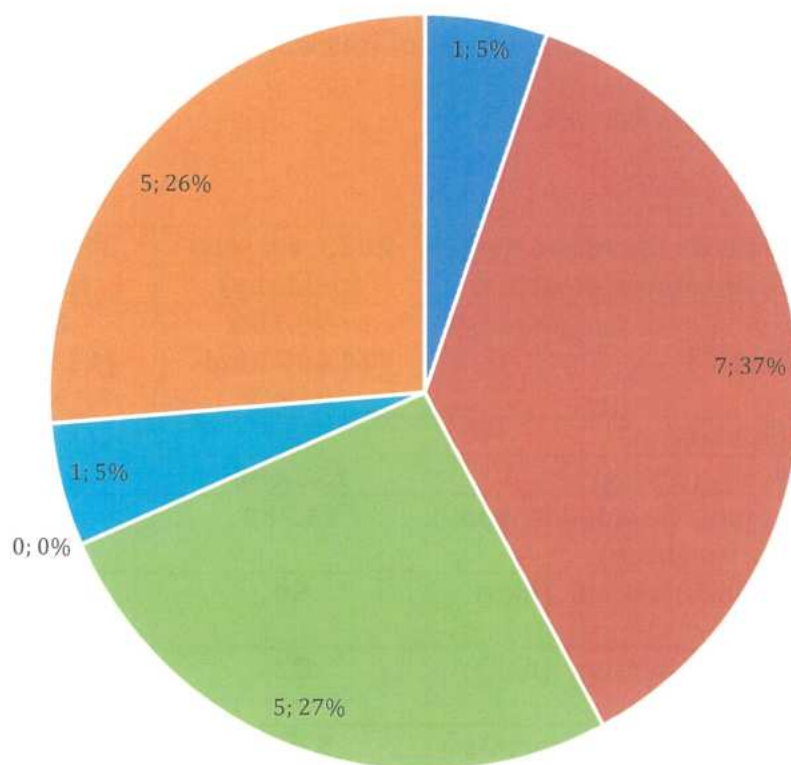
12. A nemzeti könyvtár tervezett innovációi 2024-es évben a hazai és nemzetközi események tükrében (tervek, tervezett intézkedések)

2024 tervezett innovációira jellemző az erős szolgáltatási attitűd, valamint a folyamatok megújítása, amelyeket az informatikai fejlesztéseket jelentő egyéb kategóriában megemlíttettek is elősegítenek. Kiemelkedő terület a mesterséges intelligencia használata a könyvtári munka több szegmensében.

- a) A Copia portál megújítása, bővítése: teljes külső megújulás, keresőmotor csere, új tartalmak megjelentetése.
- b) A CELISR című folyóirat szerkesztési és kiadási folyamatainak megvalósítása OJS-platformon: a több platformon és heterogén szoftverkörnyezetben megvalósított folyóirat-szerkesztés és -kiadás eljárásmenetének a kollaboratív munkát támogató közös rendszerben való megvalósítása, beleértve a folyamatok teljes körű dokumentálását és szabályozását.

- c) Speciális gyűjtemény befogadása és népszerűsítése "Tolkien Gyűjtemény": a Tolkien Társaság gyűjteményének befogadásával, szolgáltatásával és népszerűsítésével újabb felhasználói csoportot tudunk megszólítani, egyúttal felhívhatjuk a figyelmet a többi szolgáltatásunkra, gyűjteményünkre is.
- d) Bibliofil tárlatvezetés: célunk a szolgáltatásaink bővítése. Az intézményt felkereső olyan érdeklődőknek kínáljuk a lehetőséget, akik mélyebb rend- és könyvtörténeti ismeretekre szeretnének szert tenni. A kimondottan kiscsoportos foglalkozások jó lehetőséget biztosítanak erre. A foglalkozás keretében bemutatjuk, milyen plusz információhoz lehet egy régi könyv feldolgozása során jutni, ezt miképpen lehet hasznosítani a könyv- és könyvtártörténeti kutatásokban.
- e) Annif gépi tárgyszavazó rendszer: a Finn Nemzeti Könyvtár által kifejlesztett nyílt forráskódú Annif gépi tárgyszavazó rendszer mára csaknem globális iparági szabvánnyá vált ezen a területen. A jól bevált és szemmel látható eredményeket produkáló rendszer mindennapi rutinná teheti az (emberi felügyelet melletti) automatikus tárgyszavazást. Ennek viszont előfeltétele a rendszer betanítása, illetve egy korszerű, kapcsolatadat-formátumú szótár kialakítása. Mindkét fejlesztési irányon megkezdődtek már az előkészületek a DBK műhelyében.
- f) Fotótér bővítése: új tartalmakkal való feltöltés.
- g) Jógyakorlat-gyűjtemény létrehozása: a KI honlapján megjelenő új menüpont célja, hogy összegyűjtse a minőségmenedzsment témakörben könyvtárak által beküldött hazai és külföldi jó gyakorlatokat. A tervezett tematikus kereső segítségével inspirációt nyújthatunk az érdeklődők számára is.
- h) Vufind (Discovery – „Közös kereső”): új, bevezetendő szolgáltatásként fejlesztjük a Vufind alapú discovery/összetett kereső eszközünket. Ennek célja, hogy az OSZK összes digitális tartalomszolgáltatása (MEK, EPA, DKA, újgenerációs-OTR tartalomszolgáltatások) közös felületen kereshető legyen, ezáltal könnyen és gyorsan hozzáférhetővé tehetjük digitális tartalmainkat.
- i) Grafikai plakátok tartalomszolgáltatás indítása: a szolgáltatáspaletta bővítése.
- j) Trendjelentés megújítása: a Trendjelentések tartalmi és főként arculati megújítása.
- k) Mesterséges intelligencia: a mesterséges intelligencia használata különböző szakterületeken, együttműködésben a HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközponttal. OCR-kimenetek automatikus javítása, nagy magyar nyelvi modell építése az előállt digitális szövegtörzsekkel tanítva, Named Entity Recognition, magyar HTR-moddal továbbfejlesztése, podcastek szöveges átírása, kereshetővé tétele.
- l) Földabrosz bővítése: újonnan szerzett egyedi térképek megjelentetése.
- m) Webarchiválás infrastruktúrájának modernizálása: böngészőalapú webaratás kiterjesztése, scraping, adatkészletek bővítése, nagy mennyiségű metaadat-állomány automatikus betöltése adatbázisba.
- n) Helyfoglaló rendszer kidolgozása: a Kutatási és Különgyűjteményi Főosztály együttműködésével kerül kifejlesztésre a Helyfoglaló rendszer, amelyben a különgyűjteményi táruk közös olvasótermében van/lenne lehetőség adott időponttól kezdve meghatározott időtartamig foglalni asztalt/olvasóhelyet. Továbbá megadható lenne, melyik Tár gyűjteményében szeretne a felhasználó kutatni, melyik gyűjteményből és milyen dokumentumot szeretne kikérni – így a könyvtáros kollégák elő tudják készíteni a foglalt időre a dokumentumokat az olvasó számára. A rendszer még tesztelésre és bevezetésre vár.

Tervezett innovációk megoszlása

■ termék ■ szolgáltatás ■ folyamat/eljárás ■ marketingmódszer ■ szervezeti/szervezési módszer ■ egyéb

III. Gyűjteményszervezés, gyűjteménymegőrzés

1. Gyűjteményfejlesztés

1.1. Az állománygyarapítással kapcsolatos adatok bemutatása

1.1.1. A kötelezpéldányok kezelése

Kötelezpéldányok fogadása, nyilvántartása, tipizálása, elosztása	2023. évi tény (példány)	2024. évi terv (példány)
Hazai kiadású könyv, hangoskönyv, CD-ROM, DVD-ROM	~90.100 (14.400 kiadvány)	85.000 (13.500 kiadvány)
Külföldi kiadású könyv	947	900
Időszaki kiadvány (részegység)	152.490	130.000
Tankönyv, jegyzet, füzetes kisnyomtatvány (csoportos anyag)	14.784	13.000
Audiovizuális dokumentum (film) – DVD	50	40
Audiovizuális dokumentum (film) – BRD	22	10
Aprónyomtatvány, egyéb kisnyomtatvány	5.600	4.600
Plakát	395	350
Zenemű (kotta)	778	700
Zenemű (hangfelvétel, CD)	554	400
Kartográfiai dokumentum	420	350

A kötelezpéldányok kezelését a Kötelezpéldány- és Kiadványazonosító-kezelő Osztály végzi. A kötelezpéldányok átvétele és elosztása mellett tervezhető feladataik:

- a) A be nem szolgáltatott kötelezpéldányok **reklamálása** (együttműködve az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztállyal); a hibás kiadványokkal, illetve a hiányosan vagy nem a kellő példányszámban beküldött kiadványokkal, továbbá a duplán beküldött kiadványokkal kapcsolatos ügyintézés.

2023. évi tény: reklamáció 3395 kiadvány 15.347 példányban (Ebből online kiadvány 189 kiadvány), duplum 336 kiadvány 1.814 példányban, hibás 39 kiadvány 66 példányban

2024. évi terv: reklamáció 2500 kiadvány (Ebből online kiadvány 50)

- b) Pályázati igazolások kiadása, azon pályázók részére, akik az általuk kiadott kiadványok kötelezpéldányait beszolgáltatták. Az igazolások kiadásának menete: hasonlítás, a hiányzó kiadványok bekérése, az igazolások kiállítása.

2023. évi tény: 295

2024. évi terv: 250

1.1.2. Az OSZK gyűjteményének fejlesztése

Gyűjteményfejlesztés (Törzsgyűjtemény)	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (elektronikus és nyomtatott kiadványok) (db)	128.565	143.000
Ebből időszaki kiadvány (elektronikus és nyomtatott kiadványok)	94.814	90.000
Ebből elektronikus (CD/DVD/online kiadvány) *	12.563	13.000
Kötelezpéldány (elektronikus, nyomtatott könyv és időszaki kiadvány) (db)	101.470	105.000
Ebből elektronikus (CD/DVD/online kiadvány) (db)	12.548	12.500
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	9.646.918*	15.000.000

*Ebből 1.317.945 Ft a 2023. évi ODR keret terhére

Gyűjteményfejlesztés (Különgyűjtemények)	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (db)	21.536	25.000
Ebből folyóirat	-	-
Ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	843	1.000
Kötelezpéldány (db)	7.317	8.000
Ebből elektronikus (db)	314	400
Diafilm	-	-
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	6.351.775	7.000.000

Az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztály tervezett gyarapítási tevékenysége:

Kurrens és inkurrens gyarapítás céljából folytatódik a fölőspéldány-jegyzékek hasonlítása (2023. évi tény: **246** jegyzék, 2024. évi terv: **250** jegyzék).

Folytatódik a külföldi kurrens gyarapítás cserejegyzékek hasonlításával, ajándékok és hagyatékok befogadásával, illetve vásárlással.

Az intézmény képviselőjében tárgyévben is részt vesz az Osztály a hazai terem- és online árveréseken (2023. évi tény: **47** árverés és **16.349** átnézett tétel, 2024. évi terv: **50** árverés és **19.000** átnézendő tétel). Ellátja a jogszabályban előírt szakértői tevékenységet: értékbecslést és szakértői közreműködést.

Folytatódik az apasztásra jelölt állományi anyag jegyzékelése, állomány-nyilvántartásból való törlése és kiajánlása (2023. évi tény: **749** db kiadvány, 2024. évi terv: **2.000** db kiadvány).

Az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztály tervezett állomány-nyilvántartási tevékenysége:	2023. évi tény	2024. évi terv
Kötelezpéldányként érkező, a törzsgyűjtemény gyűjtőkörébe tartozó dokumentumok átvétele, hasonlítása, tipizálása (db)	29.338	30.000

Egyéb forrásból (vétel, csere, ajándék) beszerzett 1952 után megjelent hazai könyvek nyilvántartásba vétele és feldolgozásra indítása	826	900
Kötelezpéldányként érkező könyvek rendelési tételeinek készítése, példányadat rögzítése, felszerelése (db)	26.617	28.000
Elektronikus dokumentumok (könyvek) állományba vétele, példányadat rögzítése (db)	2.495	3.000
Kurrens hazai többpéldányok (könyvek) állományba vétele, felszerelése és kihelyezése, hazai és külföldi könyvek átirányítása raktárba vagy segédkönyvtárba (db)	1.013	2000
Kurrens és inkurrens külföldi könyvek állományba vétele, felszerelése és kihelyezése (db)	2.814	3.000
EV példányok (elektronikus változat kiváltására szolgáló nyomtatott kötelezpéldányok) jelzetelése, felszerelése, példányre-kordok rögzítése (db)	6.061	6.500

1.2. Gyűjteményfeltárás

1.2.1. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2023. évi tény	2024. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	41.231 tétel	42.000 tétel
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	24 386 tétel	30.000 tétel
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	-	-
Törzsgyűjtemény – kurrens könyv, ill. időszak kiadvány	0,4 óra/tétel	0,4 óra/tétel
Törzsgyűjtemény – régi könyv, ill. időszak kiadvány	0,8 óra/tétel	0,8 óra/tétel
Különgyűjtemények	0,75 óra/tétel	0,75 óra/tétel
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	30 nap	30 nap
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	n.a.	n.a.

1.2.2. Kurrens feldolgozás (könyvek)

A kurrens feldolgozást a Kurrens Könyvfeldolgozó Osztály végzi. Feladata a kurrens beszerzésből érkező könyvek (nyomtatott és elektronikus) feldolgozása az online katalógus számára, valamint az elektronikus formában megjelenő *Magyar Nemzeti Bibliográfia Könyvek Bibliográfiája – WWW* füzetekének (továbbiakban MNB) szerkesztése és megjelenítése. Ennek során elvégzi a kötelezpéldányként beszolgáltatott, illetve egyéb módon beszerzett kiadványok formai és tartalmi feltárását az OSZK integrált könyvtári rendszerében, kijelöli az MNB egyes füzetekben megjelenő tételeket, szerkeszti a füzeteket.

Feladatok	2023. évi tény	2024. évi terv
Hazai kurrens könyvek bibliográfiai szintű, teljes, autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	17.940 mű/ 18.224 tétel (ebből e-könyv: 2.031 mű/2.083 tétel)	18.000 mű / 18.500 tétel
Új sorozatok	137 tétel	110 tétel
Külföldi kurrens könyvek teljes, autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	2.045 mű/2.089 tétel	1.500 mű / 1.550 tétel
Összesen:	20.122 mű / 20.450 tétel	19.660 mű / 20.160 tétel
Besorolási tétel készítése	1.458 tétel	2.000 tétel
MNB KB – WWW	8.601 tétel	10.000 tétel

1.2.3. Retrospektív feldolgozás (könyvek)

Retrospektív feldolgozás munkafolyamatai	2023. évi tény	2024. évi terv
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok hasonlítása	4.729 darab	5.000 darab
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan, MNB gyűjtőkörbe tartozó könyvek (az ún. müncheni és más egyéb jelzettartományba tartozó állományrész) bibliográfiai szintű, teljes, autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	2.083 mű 2.261 tétel	2.500 mű 2.700 tétel
Az OSZK integrált könyvtári rendszerének tartalmi gondozása, az indexek karbantartása	4.122 tétel	3500 tétel
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok müncheni (esetenként más) jelzetről való átjelzetelése (ugrószámos numerus kurrens jelzetadás). Az állományadatok, példányadatok létrehozása, rögzítése.	3.649 mű 4.573 példány	3.700 mű 4.700 példány

A magyar és hungarus személyekről besorolási tétel készítése	183 tétel	150 tétel
A retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan, nem MNB gyűjtőkörbe tartozó könyvek (müncheni és más egyéb jelzettartományba tartozó állományrész) autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	2.457 mű 2.773 tétel	3.500 mű 2.700 tétel
A retrospektív gyarapítás eredményeként a törzsgyűjteménybe kerülő 1952 előtti hazai és 1945 előtti külföldi, könyvként feldolgozandó dokumentumok formai és tartalmi feltárása	937 mű 974 tétel	1000 mű 1150 tétel
A könyvtár törzsgyűjteményébe került fontosabb magángyűjtemények rekonstrukciója, ezzel összefüggésben új tulajdonosi jegyek azonosítása és azok bibliográfiai rekordokban történő rögzítése	237 darab	150 darab

A Retrospektív Könyvfeldolgozó Osztály munkája során a retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg elektronikusan feltáratlan dokumentumok hasonlítását, tipizálását, bibliográfiai szintű formai és tartalmi feltárását végzi. A munkafolyamat során a dokumentumokat az elektronikus katalógusban állományba veszi.

A 2024-es évre az Osztály a tavaly megkezdett **Poetae et oratores germanici** (P.o. germ) szak, valamint az It. (**Itineraria**) és az L. hung. (**Lingua hungarica et affines**) szakok teljeskörű feltárását tervezi. Folytatja az OSZK integrált könyvtári rendszerében, a retrospektív gyarapítás eredményeként a törzsgyűjteménybe kerülő dokumentumok bibliográfiai szintű formai és tartalmi feltárását és állományba vételét. A retrospektív könyvfeldolgozás részeként továbbra is gondozza az OSZK online katalógusát (indexkarbantartás); valamint a magyar és a hungarus személyekről besorolási tételt (authority rekord) készíti.

Ezzel egyidejűleg végzi a könyvtár törzsgyűjteményében található fontosabb magángyűjtemények rekonstrukcióját, amely során a tulajdonosi jegyekre vonatkozó adatokat a bibliográfiai rekordokban rögzíti.

1.2.4. Időszaki kiadványok kurrens és retrospektív feldolgozása

Kurrens és retrospektív feldolgozás munkafolyamatai	2023. évi tény	2024. évi terv
Új indulású időszaki kiadványok teljes autopszián alapuló formai és tartalmi feltárása	776 tétel	750 tétel
Időszaki kiadványok részegységeinek teljes autopszián alapuló monografikus feldolgozása (formai és tartalmi feltárás)	89 tétel	40 tétel

Hazai időszaki kiadványok bibliográfiai adatainak aktualizálása részegységenként, adatváltozások rögzítése	880 tétel	800 tétel
Külföldi időszaki kiadványok bibliográfiai adatainak aktualizálása az évi első részegység alapján, adatváltozások rögzítése	65 tétel	50 tétel
EPA katalogizálás – távoli elérésű kiadványok	248 tétel	200 tétel
EPA katalogizálás – archivált kiadványok	162 tétel	150 tétel
EPA katalogizálás – digitalizált kiadványok	33 tétel	50 tétel
Az OSZK integrált könyvtári rendszerének karbantartása, adatgazdagítás, az indexek karbantartása	1.023 tétel	1.000 tétel
Kurrens időszaki kiadványok kollacionálása	9.720 kötetési egység	9.000 kötetési egység
Inkurrens időszaki kiadványok kollacionálása	911 kötetési egység	600 kötetési egység
Időszaki kiadványok kollacionálása rekatalogizáláskor	1.337 kötetési egység	500 kötetési egység
MNB WWW Új Periodikumok Bibliográfiája szerkesztése, előállítás	276 tétel	250 tétel
NPA – új bibliográfiai rekordok készítése	1.248 tétel	1.000 tétel
NPA – Bibliográfiai tételek átvétele B1-es nézetből, rekordmódosítás	409 tétel	400 tétel
Időszaki kiadványok hiányzó számainak reklamálása	86/796 cím/részegység	50/400 cím/részegység
EV példányok (elektronikus változat kiváltására szolgáló nyomtatott kötelepéldányok) jelzetelése, felszerelése, példányrekordok rögzítése	2.614/16.241 cím/részegység	2.000/13.000 cím/részegység

1.2.5. Analitikus feldolgozás (HUMANUS adatbázis)

A humántudományi bibliográfia építését a továbbiakban is a Humántudományi Bibliográfiai Koordinációs Iroda (továbbiakban HBKI) végzi, tervszerűen végzett feladatait 2024-es évben is folytatja.

Időszaki kiadványok:

- A HBKI a HUMANUS-gyűjtőköréhez tartozó újonnan megjelenő időszaki kiadványok azonosítását, rekordszintű nyilvántartását a *Magyar Nemzeti Bibliográfia Új Periodikumok* című online kiadvány alapján továbbra is tervszerűen végzi.
- A gyűjtőkörbe tartozó kiadványok analitikus feldolgozását koordinálása, témakör alapján partnerintézményeknek javaslatot tesz a feldolgozásra.
- Az időszaki kiadványok HUMANUS-rekordjait (forrásdokumentum) gondozza.
- Az OSZK online katalógusában kiszűrt hibákról, hiányokról folyamatos visszajelzést küld a PFO munkatársainak.
- EPA-adatbázisban kiszűrt hibákról, hiányokról folyamatos visszajelzést küld a PFO munkatársainak.
- HBKI által feldolgozott időszaki kiadványok újonnan megjelenő részegységeinek naprakész formai és tartalmi feltárását elvégzi.
- A 2024-es évben az időszaki kiadványban megjelenő részdokumentumok formai és tartalmi feltárására vonatkozó tervszám: **5.000** bibliográfiai rekord.

Tanulmánykötetek:

- a) A tanulmánykötetek HUMANUS-rekordjait (forrásdokumentum) gondozza.
- b) A HBKI az OSZK törzsgyűjteményében őrzött, HUMANUS gyűjtőköréhez tartozó tanulmányköteteket tervszerűen azonosítja, és azokról saját munkafolyamatai számára jegyzéket készít.
- c) A gyűjtőkörbe tartozó kiadványok analitikus feldolgozását koordinálja, témakör alapján partnerintézményeknek javaslatot tesz a feldolgozásra.
- d) Az OSZK szakkönyvtári feladatai alapján irodalom- és történettudomány körébe tartozó kurrens tanulmánykötetek analitikus szintű formai és tartalmi feltárását a továbbiakban is elvégzi.
- e) Az OSZK szakkönyvtári feladatai alapján irodalom- és történettudomány körébe tartozó tanulmánykötetek analitikus szintű retrospektív formai és tartalmi feltárását a továbbiakban is végzi.
- f) A 2024-es évben tanulmánykötetben megjelenő részdokumentumok formai és tartalmi feltárására vonatkozó tervszám: **5.000** bibliográfiai rekord.

Konzorciumi tevékenység:

- a) A HBKI konzorciumi tagok formai és tartalmi feltáró munkáját a továbbiakban is koordinálja.
- b) Egyeztet, informálja a konzorciumban résztvevőket az adatbázissal kapcsolatos változásokról.
- c) Együttműködik a tudományos intézményekkel, szakkönyvtárakkal és felsőoktatási könyvtárakkal.
- d) A HUMANUS-adatbázis tervezett költöztetéséről egyeztet a konzorciumi partnerekkel.
- e) Előkészíti és megvalósítja a HUMANUS-adatbázis HUNMARC–MARC21 konverzióját.
- f) Az adatbázis-költözést követően új feldolgozási segédlet készíti, betanítja a konzorciumi partnereket.

Aktualizálás:

- a) A szolgáltatással kapcsolatos változásokat követően a konzorcium működését érintő dokumentumok (beleértve: honlap) aktualizálja.
- b) Végzi a HUMANUS-adatbázis konszolidációját, adattisztítását.

1.3. Magyar Nemzeti Bibliográfia

a) Könyvek

Az év során folyamatosan érkeznek a Kurrens Könyvfeldolgozó Osztályra a feldolgozandó nyomtatott és elektronikus könyvek. A feldolgozást követően jelöli ki a kiadvány szerkesztője a *Magyar Nemzeti Bibliográfia Könyvek Bibliográfiája* füzetébe kerülő tételeket, elvégzi a szerkesztési feladatokat (korrektúra, javítások) és közzéteszi az elektronikus füzeteket. A 2024-es évben **MNB KB WWW 79. évfolyamának** elektronikus füzetei kerülnek megjelenésre.

2023. évi tény: a megjelent elektronikus részegységek összesen **8.601** tételt tartalmaztak.

2024. évi terv: **10.000** tétel.

b) Időszaki kiadványok

Az év során folyamatosan, a kötelespéldányok beküldési ütemének megfelelően érkeztek a feldolgozandó nyomtatott, offline és online időszaki kiadványok a Periodikafeldolgozó Osztályra. A feldolgozást követően a felelős szerkesztő kijelölte a Magyar Nemzeti Bibliográfia Új Periodikumok Bibliográfiája negyedéves számaiba kerülő tétteleket, elvégezte a szerkesztési feladatokat, javításokat. A 2024-es évben **MNB ÚP – WWW 34. évfolyamának** elektronikus füzetei kerülnek megjelenésre.

2023. évi tény: **276** tétel.

2024. évi terv: **270** tétel.

1.4. Nemzetközi csere

Az OSZK nemzetközi cseréjét, mint dokumentumgyarapítási tevékenységet, az Állománygyarapítási és -nyilvántartási Osztály végzi. Az Osztály cserekészletének kezelése és nyilvántartása folyamatos. Az év során a csaknem 300 cserepartner részére kötelespéldányként érkezett duplumokat, kiadóktól ajándékba kapott kiadványokat küld az Osztály, illetve vásárlás útján szerezi be a partnerek egyedi kéréseit.

1.5. ISBN-/ISMN-/ISSN-szolgáltatás

1.5.1. ISBN/ISMN

- a) Kiadói nyilvántartás vezetése, kiadói azonosítók kiutalása (ISBN, ISMN).
2023. évi tény: 366 új könyvkiadói azonosító + **9** új zeneműkiadói azonosító
2024. évi terv: 350 új könyvkiadói azonosító + **6** új zeneműkiadói azonosító
- b) Előzetes ISBN/ISMN kiutalása a megjelenés előtt álló kiadványokra (különböző dokumentumtípusok), előzetes rekordok létrehozása.
2023. évi tény: 21.629 ISBN (ebből online ISBN 7333) + **220** ISMN (ebből online ISMN 30)
2024. évi terv: 20.000 ISBN (ebből online ISBN 5.000) + **200** ISMN (ebből online ISMN 50)
- c) ISBN/ISMN-ellenőrzés: a beérkezett dokumentumok (kötelespéldányok, vásárolt vagy ajándékpéldányok) alapján az ISBN/ISMN-azonosítók felhasználásának ellenőrzése, előzetes rekordok jóváhagyása, módosítása.
2023. évi tény: 19.914 ISBN (ebből online ISBN 3600) + **181** ISMN (ebből online ISMN 10)
2024. évi terv: 19.000 ISBN (ebből online ISBN 1000) + **150** ISMN (ebből online ISMN 10)
- d) Kapcsolattartás az ISBN, illetve ISMN nemzetközi ügynökséggel, adatszolgáltatás, az éves tagdíjjal kapcsolatos ügyintézés. Programok, fejlesztések, irányelvek követése. Részvétel a 2024. szeptember közepén Párizsban megrendezésre kerülő ISBN/ISMN Konferencián.

1.5.2. ISSN

- a) ISSN-azonosítók kiutalása, új rekord létrehozása *nyomtatott időszaki kiadvány* esetében (periodikum, cserelapos kiadvány, sorozat) az ISSN+ adatbázisban.
2023. évi tény: 226
2024. évi terv: 200
- b) ISSN-kezelés az távoli hozzáférésű időszaki kiadványok esetében; új rekord létrehozása a ISSN+ adatbázisban.
2023. évi tény: 67
2024. évi terv: 65
- c) ISSN kérés elutasítása / nemleges ISSN minősítés nyomtatott és online időszaki kiadványok esetében.
2023. évi tény: 181
2024. évi terv: 180
- d) Feldolgozás az ISSN+ adatbázisban: előzetes ISSN-azonosítók rögzítése, a kiadványok (kötelespéldány, OSZK állomány, online közzététel) alapján az előzetes leírások véglegesítése és új ISSN-ek rögzítése, kapcsolódó rekordok aktualizálása és módosítások elvégzése az adatbázisban.
2023. évi tény: 602
2024. évi terv: 600

Kapcsolattartás az ISSN Nemzetközi Ügynökséggel, folyamatos adatszolgáltatás az ISSN + rendszeren keresztül, az éves tagdíjjal kapcsolatos ügyintézés. Programok, fejlesztések, irányelvek követése. Részvétel a Párizsban két évente megrendezésre kerülő ISSN Általános Közgyűlésen (25th General Assembly), majd októberben az ISSN Nemzeti Központok Igazgatóinak 49. Konferenciáján (49th Meeting of Directors of ISSN National Centres), melynek helyszíne még nem ismert.

1.6. Könyvkiadási statisztika

A kiadványstatisztikai adatfelvételt az OSZK a KSH Könyvtárral megosztva végzi. Az OSZK csak azokról a kiadványokról veszi fel a statisztikai adatokat, amelyekből a KSH nem részesül (pl. középfokú tankönyvek, utánnnyomások).

2023. évi tény: 3.917 rekord

2024. évi terv: 3.500 rekord

2. Állományvédelem, restaurálás

Állományvédelem	2023. évi tény	2024. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	17.621	17.500
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	250.423	300.000
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	22.422	22.000

A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	4	4
--	---	---

Az Állományvédelmi és Restauráló Osztály feladata a **nemzeti könyvtári állomány védelme, a sérült dokumentumok restaurálása, javítása, kötése:**

- A könyvtári állomány preventív és helyreállító védelme
- A könyvtár dokumentumainak restaurálása, konzerválása
- Az állomány védelmét szolgáló tárolóeszközök készítése
- A teljes kurrens és muzeális periodika sorok savmentes tékába való helyezése
- Kötészeti munkák végzése, állományvédelmi kötések, reprezentációs anyagok készítése
- A dokumentumok digitalizálás előtti felmérése, előkészítése digitalizálásra az OSZK és egyéb magyar intézmények számára
- A tömeges savtalanítás előkészítése és lebonyolítása
- Részvétel a kiállítások állományvédelmi szempontú kivitelezésében: dokumentumainak felkészítése, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadása, műtárgy-kölcsönzés lebonyolítása és a kuríri feladatok elvégzése
- A könyvtár dokumentumainak kölcsönzésre való felkészítése, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadása, kuríri feladatok elvégzése
- Állományvédelmi tanácsadás az OSZK gyűjteményei és magyar könyvtárak számára
- Lehetőség biztosítása bel- és külföldi restaurátoroknak és könyvkötőknek műhelyeinkben szakmai gyakorlat végzésére
- A munkatársak szakmai továbbképzésének támogatása, részvételük biztosítása szakmai előadásokon, konferenciákon, nyelvi képzéseken
- Az OSZK dolgozóinak állományvédelmi oktatása
- A könyvrestaurátor képzés alapjainak kidolgozása, a képzés beindításának előkészítése, megszervezése, és lebonyolítása
- Az állományvédelmet érintő új módszerek, eljárások felkutatása és integrálása a munkafolyamatokba
- Kötéstörténeti kutatások

Kiemelt feladatok:

1. Digitalizálást megelőző állapotfelmérés.
Az állományvédelmi digitalizálásra kijelölt dokumentumok előzetes állapotfelmérése Az OSZK és más magyar intézmények számára.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Péterfi Gyöngyvér
2.000 óra
2. Dokumentumok előkészítése digitalizálásra.
A megrendelés célú állományvédelmi digitalizálás támogatása: felmérés, tisztítás, restaurálás, állományvédelmi tárolóba helyezés.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Horváth Diána
1.000 óra
3. Könyv restaurátor képzés és állományvédelmi oktatás

- Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Érdi Marianne
5.400 óra
4. Tömeges savtalanítás.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
1.000 óra
 5. Az EV jelzetű kötetek előkészítése digitalizálásra
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
2.000 óra
 6. Az ELTE Egyetemi könyvtár szakdolgozatainak digitalizálási előkészítése
Határidő: 2026. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
500 óra
 7. A KSH kijelölt gyűjteményrészeinek digitalizálási előkészítése
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
200 óra
 8. A Kossuth- hagyaték restaurálása, kötésleírása
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Benke Éva
1.000 óra
 9. Haydneum együttműködés értelmében az Eszterházy gyűjtemény előkészítése digitalizálása
A többségében tintamarásos dokumentumok tisztítása, konzerválása
Határidő: 2025. december 31.
Felelős: Novotny Ágnes
3.000 óra
 10. Grafikai plakátok előkészítése digitalizálása
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Benke Éva
1.000 óra
 11. Bolti ajándéktárgyak
Az OSZK Boltja és Zirci Látogatóközpont részére ajándéktárgyak készítése
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Balaványné Albert Edit
200 óra
 12. Állományvédelmi tárolóba helyezés.

- Periodika használati és muzeális példányainak állományvédelmi tárolóba helyezése.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Balaványné Albert Edit
2000 óra
13. A Forray- albumok restaurálása
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Benke Éva
350 óra
14. Műtárgykölcsönzés, kiállítások támogatása
Installáció készítése, a kihelyezendő tárgyak szakszerű elrendezése, valamint az OSZK anyagának kölcsönzésre való felkészítése, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadása, kuríri tevékenység és a teljes dokumentáció elkészítése, kapcsolattartás a kölcsönző féllel. Az OSZK által tervezett kiállítások műtárgykölcsönzési és állományvédelmi feladatai.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Péterfi Gyöngyvér
6.000 óra
15. Szakértői tevékenység.
Szakértői tevékenységet folytatunk könyvkezeléssel, fertőtlenítéssel kapcsolatban.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Érdi Marianne (közreműködik: Péterfi Gyöngyvér)
100 óra
16. Restaurálás külső intézmények számára
A Szent Szív Zárda bontásánál talált időkapszula restaurálása.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Horváth Diána
400 óra
17. Aktuális szakcikkek
Folyamatos az aktuális nemzetközi szakcikkek, publikációk gyűjtése és fordítása: könyvtárak, levéltárak költöztetése, digitalizálási programok, restaurálási módszertan témakörében.
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Érdi Marianne
200 óra
18. Szakirodalom fordítás
Szirmai: Archeology of Bookbinding kötéstörténeti szempontból fontos alapmű fordítása
Határidő: 2024. december 31.
Felelős: Érdi Marianne (közreműködik: Hotz Evelin)
200 óra

19. A piliscsabai archivális raktári költözés előkészítése
 Határidő: 2024. december 31.
 Felelős: Novotny Ágnes
 2.000 óra

Az Állományvédelmi és Restauráló Osztály tervezett óraszámai 2024-ban

Feladat	Óraszám
A gyűjtemények részére restaurálás, konzerválás, kötés, előkészítés digitalizálásra	20.000
Tömeges savtalanítás	1.000
EV kötetek, egyéb dokumentumok előkészítése digitalizálásra és Haydneum projekt	6.700
Képzés- Könyvrestaurátor és állományvédelmi képzés	2.800
Külső intézménynek végzett restaurálási és kötészeti munkák	600
Kiállítások installálása, műtárgykölcsönzés	6.000
Állományvédelmi felmérések: digitalizálás, állományrészek költözésének előkészítése	1.000
Ajándékboltba tárgyak, nemesmásolatok készítése	1000
Piliscsabai Raktár költözése	2000
Egyéb: konferenciák, szakértői tevékenység, továbbképzés, kutatás stb	2000

3. Raktározás

Állandó feladatok

Törzsgyűjteményi és különgyűjteményi raktározás

A Raktári Osztály a törzsgyűjtemény gyarapodásaként heti rendszerességgel átveszi a könyveket a Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztálytól, továbbá a raktári egységbe helyezett időszakos kiadványokat az Állományvédelmi és Restauráló Osztálytól.

Periodikumok átvétele során a kötetekről példánynyilvántartást vezet az IDA-ban, retrospektív könyvgyarapodáskor a példányok számát és elhelyezését a helyrajzi naplókban rögzíti. A raktári hírlapnyilvántartás adatait szükség szerint aktualizálja, az adott kiadvány online adatbázisban elérhetőségét feltünteti a kartotéklapon.

Az olvasói és szolgálati dokumentumkéréseket a gyűjteményrészek szabályozott forgalmazási folyamatrendszerében szolgáltatja és visszaosztja. A gyűjtemények raktározásáért felel: gazdálkodik a belső és külső raktári terekkel, biztosítja a gyűjteménybe tartozó dokumentumok raktári férőhelyét. A gyarapodás elhelyezése érdekében áttelepíti és rendezzi a kijelölt állományrészeket.

Gondoskodik a raktári rend fenntartásáról az intézmény belső és külső raktári területein. Szervezeti feladatait a dokumentumok állományvédelmi és biztonsági követelményeit beartva látja el.

Kiemelt feladatok:

1. A Maglódi úti IV. sz. tárolóraktárban őrzött törzsgyűjteményi dokumentumok piliscsabai archivális raktárba költöztetésének irányítása és felügyelete.
Terv szerint: 10 000 pfm
2. A Maglódi úti IV. sz. tárolóraktárban őrzött különgyűjteményi, a Mikes Kelemen Programhoz tartozó, továbbá az apasztásra kijelölt törzsgyűjteményi dokumentumok piliscsabai archivális raktárba telepítésének irányítása és felügyelete.
Terv szerint: 1200 pfm
3. A csillaghegyi II. sz. tárolóraktárban őrzött könyvállomány – állományvédelmi beavatkozásokat követő – költöztetése a piliscsabai archivális raktárba.
Terv szerint: 10 000 pfm
4. A Iosephinum Kollégium és Szakkollégium raktárában őrzött mikrofilm állomány piliscsabai archivális raktárba költöztetése.
Terv szerint: 143 db fémszekrény
5. A Budavári Palota F épületében őrzött archivális hírlapállomány kijelölt részeinek piliscsabai archivális raktárba költöztetése – a szükséges állományvédelmi beavatkozásokat követően, a feldolgozó szakterületekkel egyeztetve.
Terv szerint: 13 000 pfm
6. Az Országos Idegennyelvű Könyvtár kijelölt állományrészének – állományvédelmi beavatkozások után történő – áthelyezése a piliscsabai archivális raktárba.
Terv szerint: 1100 pfm
7. A Rezerv raktárban őrzött kegyeleti könyvgyűjtemények egyeztetett kiadása a szükséges állományvédelmi és könyvtári feldolgozó tevékenységek elvégzéséhez.
8. A gyűjteményhez tartozó, nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok raktári kiszolgálása digitalizálásra, meghatározott ütemterv alapján.
9. A könyv típusú kötelezpéldányok archivális példányainak kiszállítása és polcra helyezése a Maglódi úti raktárban – az állományrész piliscsabai archivális raktárba történő áttelepítésének időpontjáig.
10. A könyv típusú kötelezpéldányok nyomtatott változattal megegyező elektronikus példányainak kiszállítása és polcra helyezése a Maglódi úti raktárban. A példányok ütemezett átadása a Digitalizáló Osztálynak.

11. A LAR 1 jelű belső raktári területen bekövetkezett káresemény mentesítési munkafolyamatainak befejezése: a raktártér és a polcrendszerének tisztítása; a helyben maradt állomány portalanítása; a restaurált példányok visszaszállítása és polcra visszahelyezése. A tisztítási munkák helyszíni felügyelete.
Terv szerint: 1500 pfm
12. Az MHC jelzettartomány rendezése, a gyarapodás helyigényének biztosítása a piliscsabai költöztetésig. A megszűnt kiadványok raktári polcokon történő lezárása. Együttműködés a Periodika-feldolgozó Osztállyal.
Terv szerint: 500 pfm
13. Az MB, MC és MD jelzetű dokumentumok polcrendjének ellenőrzése és helyszíni revíziója.
Terv szerint: 800 pfm
14. A Tájékoztató Segédkönyvtárból raktárba irányított kiadványok átvétele és raktári állományba beosztása.
15. A Színháztörténeti és Zeneműtár gyűjteményéhez tartozó dokumentumok raktári állományrendezése.
Terv szerint: 400 pfm
16. A Kézirattár gyűjteményéhez tartozó dokumentumok raktári állományrendezése.
Terv szerint: 1000 pfm

4. Digitalizálás

Az OSZK digitalizálási stratégiájának megvalósítása a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia, a fejlesztés alatt álló Országos Könyvtári Digitalizálási Stratégia és az OSZK informatikai fejlesztéséről, infrastruktúrájának megújításáról szóló 1605/2016. (XI. 8.) Korm. határozat alapján történik. A Korm. határozat alapján biztosított forrás lehetőséget teremtett a digitalizálási infrastruktúra kiépítésére és a hosszabb távú digitalizálási stratégia megvalósítására. A Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia végrehajtásának forrásai biztosítják az abban megfogalmazott célok megvalósítását Az OSZK 2017-ben kiadott digitalizációs stratégiája elsősorban a „digitalizálás” fogalmának legszűkebb értelmezésére épít.

Ennek megfelelően azon műveletekre és folyamatokra vonatkozik, amelyek az analóg dokumentumok digitalizálását előkészítő feladatokat, magát a digitalizálást és a digitálismásolat-objektumok utómunkálatait tartalmazza. Ugyanakkor a stratégia elfogadásával és alkalmazásával párhuzamosan számos jelentős projekt elindítására és lezárására (Országos Könyvtári Rendszer, Országos Könyvtári Platform, Névtér stb.) került sor az OSZK-ban, amelyek megteremthetik a digitális átalakulás szélesebb lehetőségeit.

A Kormány által a 1404/2017 (VI.28.) Korm. határozattal elfogadott Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia átfogó célja, hogy a közgyűjtemények tartalomszolgáltatása szolgáltatásorientált szemléletet tükrözzön: a felhasználói igények ismeretéből kiindulva határozza meg a szolgáltatott tartalmat és annak felhasználhatóságát úgy tervezzék meg, hogy az valóban segítse a potenciális felhasználót speciális céljai elérésében, legyenek ezek rekreációs, oktatási vagy gazdasági alkalmazási típusúak.

Az OSZK célja, hogy a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégiának megfelelően a felhasználó központú, szolgáltatásorientált szemlélet is megjelenjen az OSZK digitalizálási stratégiájában, ne kizárólag az analóg dokumentumok digitalizálására korlátozódjon.

Digitalizáló eszközök az intézményben

Eszköz neve, típusa	Darabszám
Zeutschel OS 12000	2
Zeutschel OS 12000g	1
Zeutschel OS 12002	2
Zeutschel OS 12000v	1
Zeutschel OS 14000 A0	2
Zeutschel OS 14000 A1	2
Zeutschel Scanstudio	1
Zeutschel OM1600	1
Zeutschel OM1700	1
Zeutschel Delta	10
Avison FB6280 E A3	4
Avison FB5000 A3	1
Quidenus Robotic BookScan 4.0 automata	3
Kirtas KABIS III	1
Panasonic KV-S8127	1
Epson GT 15000	2
Epson GT20000	1
Epson Perfection V39	3
Epson Expression 11000XL	1
Epson Expression 12000XL	11
Plustek OpticBook A300	2
Plustek OpticBook A4800 A4	3
Rowe Scan 850i 55" HA-20	1
Hasselblad Flextight X5	1
Minolta MS 7000	3
HP Scanjet 4C	1
Lemezjátszó: AUDIO-TECHNIKA AT_LP 120-USB	1
Hangkártya: NATIVE INSTRUMENTS KOMPLETE AUDIO 6	1

A digitalizált állomány közzététele

A Digitalizáló Osztály által elkészített digitális másolatokat a könyvtár elektronikus szolgáltatási rendszerében, illetve aggregátor rendszerekben tesszük közzé:

- Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) – szabadon szolgáltatatható közkeincsek,
- OSZK DK – jogvédett tartalmak dedikált hálózaton,
- Pannon Digitális Egyesített Archívum – szabadon szolgáltatatható közkeincsek,

- ELDORADO – közkincsek, árva-művek, jogvédett tartalmak zárt hálózaton,
- Hungaricana – közkincsek,
- Europeana – közkincsek.

Milyen célok, tervek alapján digitalizál az intézmény (%)

Cél (Különgyűjtemények)	Arányszám (%)
Szolgáltatás	30
Állományvédelem	50
Elektronikus dokumentumküldés	10
Reprográfia	5
Egyéb	5

Cél (Gyűjteménymegőrzési Főosztály)	Arányszám (%)
Szolgáltatás	30
Állományvédelem	50
Elektronikus dokumentumküldés	10
Reprográfia	5
Egyéb	5

Digitalizálási tevékenység	2023. évi tény	2024. évi terv
Digitális objektumok száma	12.958.737	14.000.000
Teljes dokumentumok száma	250.423	400.000
Könyv	62.002	90.000
Folyóirat	78.908	90.000
Hanganyag	7.200	9.000
Audiovizuális dokumentum	120	600
Képi dokumentum	22.100	25.000
Egyéb	20.200	30.000
Összesen		
Online elérhető	17.952*	25.000
Helyben használatra elérhető	7.018**	15.000

*A táblázat adatait összeadni a különböző mérőszámok alapján nem lehetséges.

** A 2022-es évtől az online elérhető művek esetében a MEK, EPA, DKA éves gyarapodásának összegét szolgáltatjuk.

** A 2022-es évtől a helyben használat esetében az OSZK DK-ban elérhető művek gyarapodási számát szolgáltatjuk.

Digitalizálási tevékenység	2023. évi tény	2024. évi terv
Digitális objektumok száma	12.958.737	14.000.000

Teljes dokumentumok száma	250.423	400.000
Könyv	62.002	90.000
Folyóirat	78.908	90.000
Hanganyag	7.200	9.000
Audiovizuális dokumentum	120	600
Képi dokumentum	22.100	25.000
Egyéb	20.200	30.000
Összesen		
Online elérhető	17.952	25.000
Helyben használatra elérhető	7.018	15.000

Állandó feladatok:

1. Tervszerű állományvédelmi digitalizálás.

Határidő: 2024. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Digitalizáló Osztály munkatársai, Raktári Osztály, Állományvédelmi és Restauráló Osztály, gyűjteményszervezési osztályok

Terv: **5.760.000** oldal

2. Nyomtatási szolgáltatások. Külső/belső megrendelések teljesítése. Plakátnyomtatás.

Határidő: 2024. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Digitalizáló Osztály munkatársai

Terv: **300.000** oldal

3. Eseti reprográfiai megrendelések teljesítése. Digitalizálás, papír és elektronikus formában való szolgáltatás.

Határidő: 2024. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Digitalizáló Osztály munkatársai, valamennyi gyűjtemény, Állományvédelmi és Restauráló Osztály

Terv: **100.000** oldal

4. EOD szolgáltatás működtetése.

Határidő: 2023. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Digitalizáló Osztály munkatársai, törzsgyűjtemény

Terv: **20.000** oldal

5. A mikrofilm-gyűjtemény gondozása. A piliscsabai gyűjteményrész gondozása.

Határidő: 2024. december 31.

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Digitalizáló Osztály munkatársai, Műszaki- és Fejlesztési Osztály

6. A mikrofilm-tekercek digitalizálása.

Határidő: 2024. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Digitalizáló Osztály munkatársai
Terv: **8.000.000** oldal

10. Különgyűjteményi tartalmak digitalizálása

Határidő: 2024. december 31. (folyamatos)

Felelős: Kukár Barnabás Manó

Közreműködik: Digitalizáló Osztály munkatársai, Állományvédelmi és Restauráló Osztály

Terv: **120.000** oldal

A digitalizálás tervezett megoszlása 2024-ben:

Tartalom	Egység
Kötelesspéldány könyv	500.000 oldal
Kötelesspéldány időszaki	500.000 oldal
Mikes program könyvek	1.000.000 oldal
Kereskedelmi forgalomban nem kapható könyvek	500.000 oldal
Mikrofilm	7.000.000 kocka
Önkormányzati és helyismereti lapok	1.000.000 kocka/oldal
Grafikai plakátok	5.500 dokumentum
Gramofon lemezek (audio)	7.500 hangfájl
Mágnesszalagok (audio)	2.500 hangfájl
Különgyűjteményi dokumentumok	10.000 felvételszám
Könyvtári intézet kiadványai	20.000 oldal
ELTE disszertációk és szakdolgozatok	2.000.000 oldal
Kódexek	10.000 felvételszám
Régizenei kották	40.000 felvételszám
Másolatkészítési-szolgáltatás	100.000 oldal/felvételszám
Magyar Elektronikus Könyvtár	250.000 oldal
Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár kiadványai	1.000.000

5. Digitális megőrzés

Állandó feladatok:

A Digitális Megőrzési Osztály 2024-es év során ellátja állandó feladatait tehát fogadja, a digitális objektumokat, azokat hosszú távú megőrzésre előkészíti, előállítja a megfelelő szolgáltatási példányokat, ezen példányokat átadja a szolgáltatás számára majd a megőrzési csomagot archiválja az intézmény repozitóriumban. Az állandó feladatok ellátása három fő részből tevődik össze, amik a következők: az OSZK digitalizáló központjában keletkező digitális objektumok archiválása, az OSZK korábbi digitális állományainak megőrzésbe adása, valamint a korábbi megőrzési elvek szerint megőrzött dokumentumok újra

archiválása a jelenlegi megőrzési gyakorlat szerint. A DMO ellátja digitális raktározáshoz kapcsolódó, digitális raktári kiszolgáló feladatokat.

1. OSZK digitalizáló központjában képződő digitális objektumok tervezett archiválási mennyisége

- EV könyv: 2.500 000 oldal
- EV hírlap: 500.000 oldal
- Mikes 2.0 (OOC): 2.200.000
- "Norvég" (OOC): 500.000
- Grafikai plakátok: 5.500 tétel
- Marton-Bajnai gyűjtemény (audio): 7.500 hangfájl
- Mágnesszalagok (audio): 2.500 hangfájl
- KKF egyéb fotó: 10.000
- Könyvtári intézet kiadványai: 20.000
- Kódex: 25 dokumentum
- Haydneum fotó: 40.000 oldal
- MEK: 250.000 oldal
- KSH: 1.000.000 oldal

Összesen:

Könyv jellegű dokumentum 6.550.000 oldal mintegy 32.750 dokumentuma

Időszaki kiadvány: 500.000 oldal

Különgyűjteményi dokumentum: 85.500 oldal

Audio dokumentum: 10.000 hangfájl

2. OSZK korábbi digitális állományainak megőrzésbe adása

Térképtár: 10.000 oldal mintegy 10.000 dokumentum

Plakát és Kisnyomtatványtár: 6.000 oldal mintegy 6.000 ex librise

3. Újra archiválás

Indigo rendszerben található dokumentumok újra archiválása: 600 000 oldal, amely mintegy 3000 digitális dokumentumot jelent.

Kiemelt feladatok

A Digitális Megőrzési Osztály 2024-es év során kiemelt feladtnak tekinti egy megújult megőrzési rendszer bevezetését, amivel a jövőben szabványos hosszú távú megőrzésre alkalmas csomagokat tud elállítani.

6. Webarchiválás

1. Informatika

1.1. Infrastruktúra

Kiemelt cél az informatikai infrastruktúra megújítása a hatékonyság (pl. a kereshetőség sebességének) növelése érdekében:

- Tervezett a webarchiválás infrastruktúrájának részleges vagy teljes átköltöztetése az OSZK-ban lévő KIFÜ-s infrastruktúrára. Ennek részletei kidolgozás alatt vannak, 4–6 szerverre kellene szétosztani a működést, megfelelően skálázva.
- A teljes webarchiválási workflow-t szeretnénk megújítani, az infrastruktúra ennek megfelelően alakítandó ki.
- Kialakítjuk a rendszeres backup gyakorlatát.

1.2. OSZK-s rendszerintegráció

Kapcsolódás

- az OSZK más digitális gyűjteményeihez,
- online szolgáltatásaihoz,
- az új integrált rendszerekhez (pl. munkafolyamat-nyilvántartás, partner-nyilvántartás, jogkezelés, hozzáférés-kezelés, discovery-eszköz, e-köteles-beadás, digitális raktár, hosszú távú megőrzés),
- az országos névterekhez.

1.3. Új szoftverek

2024-ben tovább folytatjuk az internetes tartalmak archiválására és az archivált anyag elemzésére alkalmas szoftverek tesztelését, bevezetését.

- A tavaly kipróbált programok közül a jelenleg használt Brozzler helyett/mellett beüzemeljük a szerverünkön a Brozzlertrix Crawlert (és esetleg a Cloudot), amelyeket elsősorban hírportálokhoz fogunk használni – beleértve a fizetős tartalmak archiválását is.
- A közösségi média mentésére pedig a Conifer rendszert telepítjük.
- Tervezett a ReplayWeb.page szoftver használata a saját szervereinken.
- Az egyedi webhelyek mentésére használt Web Curator Tool keretrendszerből, a PyWb és a SolrWayback megjelenítőkből új verziók jelentek meg, így ezeket is tesztelni és frissíteni fogjuk a szervereinken.
- Tervezzük kiszélesíteni a Web Curator Tool keretrendszer használatát, ennek érdekében teszteljük és fejlesztjük.

1.4. Az archiválás megújítása

- A teljes munkafolyamat vezérléséhez és a nyilvántartáshoz egy átfogó adatbázist tervezünk kialakítani.
- A heritrixes mentéseken túl tervezzük kiszélesíteni a más eszközökkel (elsősorban a Browsertrixszel) történő mentéseket.
- Az aratásokat a tematikus és műfaji gyűjtemények esetében úgy tervezzük átalakítani, hogy a seedlisták megadása, azaz csoportos aratás helyett egyedileg mentjük a webhelyeket (a módszertan kidolgozása folyamatban, ill. tesztelés alatt van).
- Jelenleg is zajlik a nyílt és a zárt archívum munkafolyamatainak egybevonása, a szolgáltatás PyWB-n keresztüli egyesítése. Ez esetben megoldandó probléma a PyWB-vel nem megjeleníthető tartalmak más eszközzel történő szolgáltatathatósága.
- A Redmine wikifelületén részletesen dokumentálunk minden folyamatot.

1.5. Az archívum távoli szolgáltatása

Kialakítjuk a webarchívum zárt láncon keresztüli távoli szolgáltatását. Ez azt jelenti, hogy a közgyűjtemények távolról, saját dedikált gépeken keresztül szolgáltatathatják az OSZK ál-

tal archivált állományt. Ez az informatikai fejlesztés fontos eleme a jövőbeni együttműködéseknek is. Erre az évre egy-egy pilotprojekt (pl. a Karikó-archívum) keretében próbáljuk ki ezt a lehetőséget. Ugyanígy tervezzük az Internet Archive által leindexelt .hu-s tartalom keresőjének távoli szolgáltatását is.

1.6. Mesterséges intelligencia

A mesterséges intelligencia használata több területen (szövegfeldolgozás, képfeldolgozás, speech2text) javasolt és preferált. Ezt elsősorban külső partnerek közreműködésével tervezzük megvalósítani (Nyelvtudományi Kutatóközpont, Szegedi Tudományegyetem). Javasolt és tervezett a Finn Nemzeti Könyvtárral együttműködésben az Annif automatikus tárgyszavazó rendszer tesztelése, valamint sikeres tesztelés esetén a bevezetése is.

1.7. E-mailek archiválása

A webarchiváló csoporthoz tartozó – bár nem webarchiválási – feladatok:

- az e-mail-archiválás módszertanának tanulmányozása,
- pilotprojektek lebonyolítása (a Katalist levelezőlista archiválása, a SIP-, AIP- és DIP-csomagok előállítása),
- az e-mailek gyűjteményi kezelésének a kidolgozása,
- a SolrWB keresőjének tesztelése az e-mailekből konvertált WARC-fájlok esetében.

1.8. Scraping

A tavalyi évben elindult srappingtevékenységünket tervezzük tovább folytatni, ill. kiszélesíteni. Tervezzük további képmegosztó oldalak scrapingjét, valamint a podcastgyűjtemény gyarapításához is használjuk. Megtervezzük és kialakítjuk az ily módon létrejövő adatkészletek további hasznosítási lehetőségeinek a feltételeit.

1.9. A közösségi média archiválásának megújítása

Kiemelten fontos feladat a közösségimédia-archiválás módszertani kiszélesítése. A jelenlegi crawlingalapú gyakorlatot kiegészítjük olyan módszerekkel, amelyek a közösségi média API-n keresztül elérhető tartalmainak automatikus archiválását teszi lehetővé. Tervezzük továbbá a közösségimédia-tartalmak browsertrixes mentésének a megkezdését.

1.10. A DKA megújulása

A DKA informatikai feladatai közé tartozik az új gyűjtőmódszerekkel kapcsolatos megoldások tesztelése, bevezetése (scraping, internetes keresőkről gyűjtés). Ugyancsak fontos terület az automatikus képfeldolgozás lehetőségeinek a kipróbálása, bevezetése. Az idei évre várható az átalakuló MEK informatikai infrastruktúrájával való összehangolás feladata is.

Köztérkép-DKA projekt: tömeges automatikus online gyarapítás, konvertálás, szerverre töltés, katalogizálás közel 250.000 rekord – ezen rekordok átnézése, ellenőrzése, szükség esetén a metaadatok módosítása pl. létrehozó testületi nevek felvétele, új személynevek összekötése VIAF azonosítókkal, kronologikus kiegészítés stb. A kivételek – nem automatizálható metaadatok manuális felvétele az adott rekordokhoz.

Relex-DKA megfeleltetés, adattisztítás-egységesítés, együttműködés tezaurusz építésében javaslatok új tárgyszavak felvételére.

1.11. Képkereső

Az idei évre tervezett a webarchívum és a DKA-t is érintő kereső fejlesztése (esetleg a használatban lévő SolrWB-re alapozva), amelynek segítségével lehet keresni az archívum

teljes képanyagában (a portugál Arquivo fejlesztéséhez hasonló megoldásra van szükség). Ennek a keresőnek a hatékonyságát növelheti, ha a mesterséges intelligencia segítségével sikerül automatikusan feldolgozni az archívum képanyagát (tárgyszavazás, felismerés, felirat-OCR).

2. Szabályozás

2.1. Metaadatolás

Tervezzük átalakítani a metaadatolási gyakorlatunkat, az új nyilvántartó adatbázisra építve. A korábban tervezett RDA-alapú metaadatolás távlati célként továbbra is él. Külön feladat az e-periodikák webhelyeinek metaadatolása, és ezeknek az adatrekordoknak az összekapcsolása a könyvtári katalógussal, esetleg a Magyar Nemzeti Bibliográfiával.

A DKA esetében is újragondoljuk a metaadatolás módszertanát, valamint kidolgozzuk a gyűjtőkör pontosabb szabályozására vonatkozó alapelveket.

2.2. Jogi kérdések

Az OSZK jogászainak bevonásával meghatározzuk a külön szerződés nélkül is szolgáltatható webhelyek körét. Szabályozzuk a zárt archívumhoz való kutatási célú hozzáférést is, figyelembe véve a szerzői jogi törvény és a GDPR előírásait.

Kialakítjuk az Internet Archive által fejlesztett .hu doménre vonatkozó kereső és API távoli szolgáltatási feltételeit, illetve tisztázzuk a más (köz)gyűjteményekkel való együttműködési szerződések részleteit.

3. Archiválás, szolgáltatás

3.1. A gyűjtőkör bővítése

A rendszeresen végzett munkák (a meglévő címlisták bővítése és karbantartása, a tematikus, műfaji és webtéraratók, ezek statisztikai feldolgozása és nyilvántartása stb.) mellett idén tovább bővítjük a gyűjtőkört. Új részgyűjteményeket építünk fel, újabb eseményalapú aratásokat indítunk a fontosabb aktualitásokkal kapcsolatban. Folytatjuk és rendszeresebbé tesszük a Facebook-, Instagram- és más közösségi oldalak mentését is. A scrapingtevékenység révén gyűjtött tartalmak is a gyűjtőkör új elemeit jelentik.

3.2. Fókuszált gyűjtemények

Folytatjuk a személyalapú speciális gyűjtemények építését (Karikó-archívum). Tervezzük a regionális gyűjtemények létrehozását, a helyi gyűjtési és archiválási feladatok támogatását. Elvégezzük a fontosabb eseményekhez kapcsolódó fókuszált gyűjtéseket (köztárságielnök-választás, olimpia, EP- és önkormányzati választások, Magyarország EP-elnöksége). Az ukrajnai háborúhoz kapcsolódó hírgyűjtemény aratása továbbra is rendszeres.

3.3. A nyilvános szolgáltatás megújítása

Átalakítjuk a nyilvános szolgáltatást, a jelenlegi zárt gyűjteményben megjelöljük az engedély nélkül nyilvánosan szolgáltatható webhelyeket, illetőleg tervezzük az engedélyeztetést olyan webhelyek esetében, amelyeknek a tartalma indokolja a nyilvános szolgáltatást.

3.4. Metaadatolás, minőségellenőrzés

Az archiválás mellett nagyon fontos a metaadatolás, illetve a minőségellenőrzés, majd a felderített hibák korrigálása is. A címlisták, a metaadatok, az oldalképek és a webhelyek ellenőrzését rendszeressé és lehetőség szerint automatikussá tesszük. Előbbiek és a nyilvános gyűjtemény esetében évente egyszer van szükség teljes revízióra, a zárt gyűjteményben levő webhelyeknél pedig szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket végzünk, illetve a reportfájlokban hibakódokkal jelzett URL-címeket ellenőrizzük. A minőségellenőrzési folyamatok közül az automatizálható lépéseket gépi ellenőrzéssel váltjuk fel, ehhez új eszközök tesztelésére és bevezetésére van szükség.

3.5. DKA

3.5.1. Alaptevékenység

Feladatunk az offline és online dokumentumok gyarapítása, raktározása, előkészítése katalogizálásra, képanyag darabolása-szerkesztése, valamint katalogizálása. Terv: 3000-4000 rekord (a tervezés függvénye, hogy mennyi feladatunk lesz a több százezres Köztérképes anyagokkal).

Új részgyűjtemények létrehozása (30-35 db.)

3.5.2. Együttműködés a DIO-val

Tervezzük a DKA és a Digitalizáló Osztály tevékenységének összehangolását. Eszerint a DIO a metaadatoknál jelzi, majd egy e-mailben értesíti a DKA munkatársait, ha a gyűjtőkörükbe tartozó anyag digitalizálása történt. Gépi eszközökkel oldjuk meg a képek automatikus körbevágását és a képaláírások felismerését és OCR-ezését, így a feldolgozóknak csak végig kell nézni ezeket, kiszűrni és javítani az esetleges hibákat. Ami a gyűjtőköri kritériumoknak megfelel, azoknál szükséges felvenni a címet, az alkotót, ellátni tárgyszavakkal (műfaj, téma, idő, hely), és besorolni egy vagy több témakörbe és részgyűjteménybe. Minden további metaadat (képaláírás, az eredeti kiadvány bibliográfiai adatai, a kép technikai jellemzői, a digitalizálással és a feldolgozással kapcsolatos információk, a jogi státusz stb.) már automatikusan előállítható.

3.5.3. A DKA gyűjtési módszertanának a megújítása

A webarchiválási tevékenységben egyre hangsúlyosabban megjelenő scrapingmegoldások (pl. közösségi média) szerepet kapnak a DKA anyagának a bővítésében is, hiszen a nem közgyűjteményi jellegű, jelentősebb mennyiségű képanyagot tartalmazó (akár képmegosztó) oldalak ilyen módszerrel történő archiválásával, valamint mesterséges intelligencia és egyéb automatizmusok segítségével történő szűrésével gyarapítható a gyűjtemény. Tervezzük ennek folytatását.

3.6. Born digital anyagok

Kezdeményezzük az OSZK-ba beadott born digital anyagok gyűjteményi kezelési eljárásrendjének kidolgozását.

4. Együttműködések

4.1. Könyvtárak

Folytatódik a vármegyei hatókörű városi, illetve egyéb könyvtárakkal való együttműködés. A keretek és a szerződéstervezetek kidolgozás alatt vannak. Fontos szempont, hogy a máshol keletkezett tartalom lehetőség szerint bekerüljön az OSZK-ba is.

4.2. Kutatási célú hasznosítás

Fontos terület a webarchívum anyagának kutatási célú hasznosításával kapcsolatos új együttműködések kialakítása:

- a Szegedi Egyetem Mesterséges Intelligencia Kutatócsoportjával,
- a Finn Nemzeti Könyvtárral való együttműködés is az Annif automatikus tárgyszavazó rendszer kipróbálásával és bevezetésével kapcsolatban,
- folyamatban van egy együttműködési projekt a Magyar Művészeti Akadémiával, amelynek keretében a webarchívum segítséget nyújt az MMA kutatási feladataihoz, cserébe kézi tárgyszavazást kér.

4.3. IIPC

Folytatjuk a részvételt az IIPC keretein belül folyó tevékenységekben, figyelemmel kísérjük az eseményeiket. Részt veszünk az olyan közös feladatokban, mint a seed-URL-címek gyűjtése nemzetközileg fontos témákban, a kérdőíves felmérések és interjúk stb. Kezdeményezzük új témák webináriumokon és egyéb fórumokon történő megvitatását (archiválási kérdések stb.).

4.4. NAVA

Tervezzük a NAVA-val való szakmai együttműködést, legalább a tevékenységek összehangolása szintjén, hiszen az általunk nem, vagy csak részben archivált audiovizuális tartalom nagy részével ők foglalkoznak.

4.5. A DKA együttműködési lehetőségei

A DKA külső partnereiként felmerülnek képmegosztó tárhelyek, amelyekkel az eddigiekben is volt formális együttműködés. Ezt a tevékenységet idén kibővítjük. Kifejezetten a DKA-t érintő feladat a képfeldolgozásra vonatkozó együttműködő partnerség kialakítása (SZTE).

5. Ismeretterjesztés

5.1. Publikálás és konferenciák

Újabb publikációkat kívánunk megjelentetni hazai és külföldi szaklapokban az osztályon folyó munka eredményeiről, illetve az internetes tartalmak archiválásának és kutathatóvá tételének egyes részkérdéseiről.

Tervezzük a részvételt további hazai és külföldi szakmai rendezvényeken is:

- IIPC-kongresszus (2024. április, Kalcsó Gyula).
- 2024. november végén vagy december elején ismét megrendezzük a „404 Not Found – Ki őrzi meg az internetet?” című műhelykonferenciánkat.

5.2. Tanfolyam

„Az internet archiválása mint közgyűjteményi feladat” akkreditált tanfolyamunk engedélye lejárt. Folyamatban van az újra engedélyeztetése, ennek kapcsán kérdőíves felmérést végzünk, és tervezzük a képzés anyagának megújítását.

5.3. Egyéb ismeretterjesztő tevékenység

Gondozzuk a MIA Wikit (<https://webarchivum.oszk.hu/szakembereknek/mia-wiki/>) és a szakirodalmi bibliográfiát (<https://webarchivum.oszk.hu/szakembereknek/szakirodalmi-bibliografia/>). Folytatjuk a havi hírösszefoglalók (<https://webarchivum.oszk.hu/a->

[projektrol/havi-hirosszefoglalok/](#)) és munkabeszámolók készítését, valamint az aktuális újdonságok közzétételét a webarchívum honlapján (<https://webarchivum.oszk.hu/a-projektrol/hirek-esemenyek/>) és az OSZK más online csatornáin.

IV. A különgyűjtemények és kutatócsoportok éves munkaterve

Kiemelt 2024. évi szakmai feladatok és tevékenységek

- A Kutatási és Különgyűjteményi Főosztály 2024. évben több intézményi tartalom-szolgáltató felület megújítására, illetve elindítására készül. Ezek az alábbiak:
 - Copia külső megújulás, tartalombővítés
 - Fotótér külső megújulás, tartalombővítés
 - Földabrosz tartalombővítés
 - Grafikai plakátok indulás
 - Interjútár indulás
- A Gyűjteménymegőrzési Főosztály két szervezeti egységével szoros együttműködésben egyrészt növelni tervezzük az állományvédelmi okokból, illetve online szolgáltatásba szánt dokumentumok digitalizálását, másrészt azok hosszú távú tárolását és visszakereshetőségét is meg fogjuk oldani.
- Az informatikus kollégákkal együttműködésben, amennyiben a jogi feltételek is lehetővé teszik, tervezzük a zárt láncú tartalomszolgáltatások beindítását.
- A megfelelő források rendelkezésre állása esetén megvalósítjuk a közös különgyűjteményi kutatóterem VII. emelet északi olvasóba költözését.
- Az intézmény egészét érintő kutatási szabályzat és stratégia elfogadása esetén segítjük a tudományos kutatásokat folytató kollégákat az új keretek közti működés megismerésében és az ahhoz való igazodásban.

Kézirattár

Személyzeti ügyek

A Kézirattár létszáma 2 fővel nő februárban (a tavaly távozott munkatársak helyén). Számukra a tár megismerése, a feladatok elsajátítása egész éves munkát jelent, mint a régebbi munkatársak számára az ő betanításuk is. Az év őszén nyugdíjba vonuló munkatárs helyére álláshirdetés kiírása, felvétel és az új kolléga betanításának megkezdése további feladat.

Raktárrendezés

A Limbus-gyűjtemény Maglódi útra történt kiszállítását követően megkezdődött a D1 és D10 raktár rendezése, az eddig kényszerűen különböző raktárrészekben őrzött hagyatékok polcra helyezése, a hagyatékok számsorrendjében. Ez a munka tervezetten 2024-ben befejeződik.

Digitális tartalomszolgáltatás (Copia)

A 2024. év kiemelt feladata a Copia-oldal adatainak további bővítése és az új tartalmi egység (*Kötetes kéziratok és kódexek*) feldolgozófelületének tartalmi, informatikai kidolgozása, az ebbe a körbe tartozó kéziratok feldolgozásának megkezdése.

Feldolgozásra tervezett gyűjteményi egységek: a Babits-fond fényképanyaga; Török Sophie versei, művei; a Pulszky család levelezése.

Feldolgozásra tervezett gyűjteményi egységek: a Babits-fond fényképanyaga; Török Sophie versei, művei.

Egyéb, a táblázat kategóriái között nem szereplő munkák

A Kézirattár digitális gyűjteménye 2024-ben elkészülő felvételeinek rendezése: 150.000 kézirattoldal (file).

Revízió: Kötetes kéziratok, Quart. IIung.-tartomány.

Hagyatékok előrendezése: 4.000 kézirat.

Közlési engedélyek

Aukciók figyelése, véleményezése.

S61: új szerzemények figyelése, leválogatása az S61 segédkönyvtár számára.

Régi Nyomtatványok Tára

ALAPFELADATOK

Digitális tartalomszolgáltatás

RMKI. (kb. 2000 tétel) megjelentetése a MEK-ben és a Régi Ritka tartalomszolgáltatásban. Röplapok (kb. 1200 tétel) megjelentetése szintén a Régi Ritka tartalomszolgáltatásban. A publikáláshoz minden feladat elvégzésre került: adattisztítás, képek ellenőrzése, betöltése a Dspace-be, a struktúra áttervezése, az oldal javítására várunk.

A Typographia honlap bővítése. A honlap tartalmazza egyrészt a Kárpát-medence egészét magában foglaló nyomda-adatbázist, a Clavis Typographorum Regionis Carpathicaet 1473–1948 közötti időtartamban. Másrészt az 1635-ig működött nyomdák történetét, adatait szöveges és képes formában is megjeleníti a Kézisajtó kora címen.

V. Ecsedy Judit és Bánfi Szilvia korábbi munkája nyomán mindkettő bővítéséhez jórészt rendelkezésre áll az anyag. A nyomdatörténeti honlaphoz új, az egyes nyomdák történetét egészen a 17. század végéig leíró szöveg készült (49 nyomda története 305.826 karakter terjedelemben; a vonatkozó képi illusztráció kiválogatása, digitalizálása), illetve a négy legkorábbi nyomdához az angol nyelvű szövegváltozat is rendelkezésre áll (27.855 karakter terjedelemben).

A honlaphoz jelenleg nincs szerkesztői hozzáférésünk és engedélyezésünk. Az Informatikai Üzemeltetési és Szolgáltatási Főosztály ígéretet tett a honlap informatikai felülvizsgálatának elvégzésére. Ezt követően szükséges az új Clavis adatok és pontosítások bevitele, illetve a Kézisajtó kora részben szövegek véglegesítése a szerzők közreműködésével, majd a további angol fordítás elkészíttetése.

A honlap jelenlegi nehezen hozzáférhető állapotában is havi 13–16 ezres elérési adatokkal működik a hivatalos statisztika szerint (2023. október: 16.304), az intézmény kb. negyedik leglátogatottabb honlapjának bővítése érdemben javíthatná az OSZK tudományos eredményeinek digitális hozzáférhetőségét.

Gyűjteményi feldolgozás

Az RMK I. javítások után folytatódik az Antikva gyűjtemény megkezdett Amicus feltárása autopsziával és meglévő nem autopsziával készült rekordok a revíziója. Tervezett tétel-szám: 3.000.

Digitalizálás

Mivel 2023-ban nem került sor állományvédelmi digitalizálásra, 2024-ben is az App. H. gyűjtemény még nem digitalizált darabjai tervezettek fotózásra. Ennek kapcsán az előkészítést, a követést és az elkészült fájlok ellenőrzését, valamint a munkával járó állományvédelmi feladatokat végezzük (utóbbit a restaurátorokkal közösen).

Az RMNY online adatbázisba rendezése

Cél az RMNY leírásnak megfelelő űrlap létrehozása a kiválasztott fejlesztő közreműködésével, majd a munkatársak betanítása a LibMate adatbázis alapvető használatára. Az adatok feltöltése az RMNY első kötetének anyagával kezdődik, kiegészítve a rendelkezésre álló teljes példánynyilvántartás (első lépésben nem validált) adataival.

Az RMNY 6. kötetéhez szükséges előkészítő munkálatok megkezdése

A feldolgozandó kiadványok listájának összeállítása a meglévő nyilvántartások alapján. A listába kerülő kiadványok műfaji meghatározása. A nyomtatási hely és/vagy idő ismerete nélkül regisztrált kiadványok meghatározása.

Az RMNY I–V. supplementum tételek gondozása, a szakirodalomban megjelent vagy egyéb módon tudomásunkra jutott felfedezések, feltételezések nyomán új kiegészítő tételek szerkesztése.

1701–1800 közötti retrospektív bibliográfia és segédletei

a.) Az OSZK 2020–2023. évi új feldolgozása során keletkezett új Amicus-rekordok közül az 1851 előtti nyomtatványok rekordjainak feldolgozása, nyilvántartásunkba való beépítése a naprakész szaktájékoztató érdekében. Más könyvtárak adatszolgáltatása alapján bejött új tételek és példányok folyamatos beépítése az adatbázisba.

b.) Az 1701 és 1800 között nyomtatásban publikáló Hungarus-szerzők adatait összefoglaló Régi Magyarországi Szerzők II. kötetének lektorálásának folytatása és befejezése, valamint a kötet mutatóinak elkészítése.

Tudományos tevékenység

Időszaki kiállítás

Az idő arcai című kiállítás megvalósítása. (Nyitás: 2024. április 11.) A megnyitói a három kurátor (Túri Klaudia, Szovák Márton, Varga Bernadett) munkaidejének jelentős érinti a kiállítás előkészítése.

OTKA

Folytatódnak *A magyar romlás krónikája* című OTKA-pályázat munkálatai a Kulcsár Péter Historiográfiai Kutatócsoporttal közösen. (Szebelédi Zsolt)

Folytatódnak *A Régi Magyarországi Nyomtatványok (1671–1685) megjelentetése* című OTKA-pályázat munkálatai. (Perger Péter)

Könyvbemutató

Az RMNY 5 kötetbemutatók (a kamarakiállítás bemutatásával együtt), 2023 május: Pozsony, Kolozsvár, Marosvásárhely, Csíkszereda.

Kiadványszerkesztés

Az „Essentia in scientia” című konferencia előadásaiból készülő tanulmánykötet nyomdakész állapotra szerkesztése. A kötet a tervek szerint a Magyar Könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület Füzetei című sorozatban jelenik meg.

Konferenciák

Garadnai Erika

április 12–13. XVII. Lelkiségtörténeti Konferencia: Erkölc, etika és morál a magyar régiségben

Kovács Eszter

április 12. Irodalom és Lelkiség konferencia

április 23–25. Quo vadis book culture, SNK Martin

június. Ora et Ars, Trencsén

Perger Péter

február 14. ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet, Nyitott napok

április 12–13. XVII. Lelkiségtörténeti Konferencia: Erkölc, etika és morál a magyar régiségben.

Tóth Anna Judit

május 23–24. Magyar Ókortudományi Konferencia, Esztergom

június – Symposium peregrinum – Santa Maria Capua, Olaszország

július 4–6. A Magyar Patrisztikai Társaság XXII. konferenciája, Nagykanizsa

Túri Klaudia

április 23–25. Quo vadis book culture, SNK Martin

Varga Bernadett

április 23–25. Quo vadis book culture, SNK Martin

Együttműködések

- A szlovák nemzeti könyvtárral közös Apponyi-kutatások. A cél 2025-ben kiállítás, konferencia, kiadvány, és közös honlap létrehozása.
- Kutatási együttműködés indítása az HUN-REN-ITI Reneszánsz-Barokk Osztályával.
- Kutatási együttműködés indítása a Szent Adalbert Közép- és Kelet-Európa Kutatószervezetért Alapítvánnyal.
- Kutatási együttműködés folytatása az MTA-PPKE Barokk Irodalmi és Lelkiségtörténeti Kutatócsoportjával.

Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár, térképtári gyűjtemény

Digitális tartalomszolgáltatás, feldolgozás

A Földabroszon közzétesszük a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központtal kötött megállapodásnak megfelelően a Szántai-gyűjteményt, valamint a 2021. év végén megvásárolt Szalai-gyűjteményt.

Folytatjuk a T jelzetű (nem Magyarországot ábrázoló nyomtatott térképek), valamint a TA jelzetű (atlaszok) anyagrészei leírásainak felülvizsgálatát és javítását.

A Cartographia Kft. adattárának felszámolása következtében beérkezett térképeket beszonlítottuk és feldolgozzuk. Topográfiai térképsorozataink leírásait felülvizsgáljuk, a hiányzó leírásokat pótoljuk.

Kiállítás, kiadványok

Az I. világháború térképeken című négyrészes kiállítássorozatunkat virtuális formában szeretnénk a nagyközönség elé tárni.

Terveink szerint felkutatjuk, rendszerezük és feldolgozzuk a Térképtárra vonatkozó adatokat 1946-tól, folytatva korábbi osztályvezetőnk, Dr. Patay Pálné (Az Országos Széchényi Könyvtár Térképtárának története 1802–1946) munkásságát.

Térkép-, Plakát- és Kisnyomtatványtár, plakát- és kisnyomtatványtár gyűjtemény

Feldolgozás

Folytatjuk a grafikai plakátok tartalomszolgáltatási munkálatait előkészítő revíziót és a rekatalogizálást. 2024-ban mintegy 3.500 leírási tétel ellenőrzése, módosítása valósulhat meg. Új tételek feldolgozása kapcsán hozzávetőleg 4.000 új leírással számolhatunk. Amennyiben bevezetésre kerül a LibMate integrált számítógépes könyvtári rendszer, akkor a betanulási, tesztelési folyamatokkal járó munkaórák jelentősen módosíthatják a terveinket.

Folytatjuk a kurrens apró- és kisnyomtatványok (köteles, ajándék stb.), ETO számmal történő ellátását, illetve a tárgyszavas, betűrendes vagy helység szerinti rendezési elvű kis- és aprónyomtatványok (hungarika gyűjtemény, képeslap, szentkép, gyászjelentés) rendezését, visszakereshetővé tételét. Folytatódik a nyelvi, szerzői, illetve tartalmi hungarika gyűjteményünk retrospektív rendezése is.

Tartalomszolgáltatás

2023-ban várhatóan megjelenik a grafikai plakátokat bemutató tartalomszolgáltatásunk. Az élesítés előtti tesztelés, egyeztetés után az adatbázis indulása nyomán feladatokat ró majd ránk a sajtóval való kapcsolattartás, az oldal bemutatása a médiában.

Kiállítás

A tartalomszolgáltatás indulásával párhuzamosan *Oldás és kötés* címmel szeretnénk kiállítást rendezni a magyar filmes újhullám plakátjaiból, a két megjelenési formával kölcsönösen erősítve a grafikai plakátok felé irányuló figyelmet.

Olvasószolgálat

Amennyiben aktuálissá válik az olvasóterem és ezzel már a segédkönyvtárunk anyagának átköltöztetése is, ez további tervezéssel, adminisztrációval, valamint a többi különgyűjteményi tár segédkönyvtári állományával való összevetéssel, egyeztetéssel fog járni.

Állományvédelem és digitalizálás

2023-ban célfelhasználási (későbbi tartalomszolgáltatási céllal) tervezzük az 1935–1936-os évekből származó grafikai plakátjaink digitalizálását. A dokumentumok digitális fotózásával kapcsolatban várható feladatok: duplumok leválogatása, listaírás, átadás, visszavétel, a nagyméretű restaurált plakátok elhelyezése kérdésének megoldása.

Raktárrendezés és revízió

A Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtár gyűjtési körébe tartoznak a használati műszaki dokumentumok (gépkönyvek, alkatrész-katalógusok stb.). A korábbi egyeztetések

eredményeképpen profiltisztítás céljából szeretnénk számukra átadni (a két intézmény közötti szerződés aláírását követően) az 1950-es 2002-es évekből származó használati műszaki dokumentumainkat (kb. 73.000 db). Várható feladatok: a szállítás megszervezése, a dokumentumok dobozonkénti leszámolása, mozgatása, átadása.

Ezt megelőzően (kötelező önkéntes szolgálatra jelentkező fiatalok segítségével) szükséges tovább folytatni az átadandó dokumentumok „törölve” bélyegzővel való lepecsételését.

Személyzeti ügyek

Kopcsay Ágnes közelgő nyugdíjba vonulása kapcsán szeretnénk alkalmazni és betanítani egy szöveges anyagokkal dolgozó új kollégát.

Színháztörténeti és Zeneműtár, színháztörténeti gyűjtemény

Személyzeti ügyek

Dr. Sirató Ildikó munkaköri áthelyezése kapcsán a színháztörténeti gyűjteményben a munkatársak feladatköreinek módosítására van szükség, ami az eredetileg 2024-re előirányzott feladatok terén is jelentős módosítást igényel, továbbá ezáltal elengedhetlenné válik egy új munkatárs felvétele a tárba.

Gyarapítás, előrendezés

Feladatunk Rimanóczy Yvonne jelmeztervező hagyatékából beérkezett dokumentumok meghatározása, állományba vétele.

Feldolgozás

Folytatjuk a Várkonyi-hagyaték 2023-ban újonnan beérkezett részének fotó-, irat- és grafikai anyagáról készült digitális másolati példányok feldolgozását. A 2024. évben tervezük a Várkonyi Zoltán életművét bemutató digitális tartalomszolgáltatás elindítását.

Folytatódik a Nemzeti Színház szövegtárájának és színlapjainak feldolgozása, valamint elkezdődik a Nemzeti Színház 1932-34, illetve 1939-44 közötti műsorához kapcsolódó fotóanyag kiválogatása, feldolgozása

Folytatjuk Oláh Gusztáv díszlet- és jelmezterv-gyűjteményének, a Leszkay-hagyaték dokumentumainak, valamint a Vígszínház iratanyagának feldolgozását az Amicusban.

Feldolgozzuk a határon túli magyar színházak naplózott, előkészített előadásfotóit. Folytatódik az iskoladráma-programok feldolgozása

2024 folyamán terveink szerint sor kerül az alábbi fondok feldolgozására:

- SZT Fond 27 Várkonyi Zoltán – Szemere Vera
- SZT Fond 42 Magyar Bálint – Siklós Olga

A továbbiakban is végezzük a gyűjteménybe érkező dokumentumok behasonlítását, előrendezését és naplózását.

Kiadványok

2023 folyamán három színháztörténeti kiadvány előkészítése zajlott, melyek várhatóan 2024-ben jelennek meg az OSZK kiadásában:

- Reményeink szerint valóra válik egy, a színháztörténeti kutatók és a Tár kollektívája által régóta dédelgetett álmom és ősszel megjelenik a **Pietro Travaglia** (Milano XVIII. sz. közepe – 1809 után) – építész, színházi festő, díszlettervező – díszletrajzait és jegyzeteit tartalmazó vázlatfüzet tanulmánykötettel kísért hasonmáskiadása.
- A **Szcenika sorozat** új kötete **Schäffer Judit jelmeztervezőről** Tordai Hajnal és Kovács-Burda Zita szerkesztésében a mintegy 11 ezer egységből álló Schäffer-hagyaték anyagból válogatva.
- A **Studia Theatralica** új, **Fedák Sári** életéről szóló kötete **Kávási Klára: „Cintányéros cudar világ...”** címmel, Dr. Sirató Ildikó szerkesztésében, a színháztörténeti gyűjteményben őrzött fotóanyag felhasználásával.

Állományvédelem

Változatlanul nehézséget jelent az Állományvédelmi és Restauráló Osztály, valamint a Digitalizáló Osztály leterheltségéből adódó szűk kapacitás, amelynek következtében az állományvédelmi beavatkozásra, illetve állományvédelmi digitalizálásra szoruló anyagok száma évről-évre tovább növekszik.

A tavalyi évről az alábbi állományvédelmi digitalizálások csúsztak át a 2024. évre:

- A Nemzeti Színház 1868– 1876 közötti színlapjai;
- A Nemzeti Színház és 1936– 1939 közötti fotóanyaga;
- A Nemzeti Színház szövegekönyvei;
- Vayer Tamás díszlettervező hagyatéka;
- A Magyar Színpad 1900– 1944 közötti meghatározott évfolyamai (206 kötet, ebből 134 laminált, cca. 200.200 oldal)

Restaurálási tervet készítettünk, melyben összegyűjtöttük a legsürgősebb beavatkozást igénylő dokumentumokat:

- 19. századi kötetes iratok (Nemzeti Színház);
- Magyar Színpad c. folyóirat egyes kötetei;
- Fotóalbumok;
- Oláh Gusztáv vázlatfüzetei.

Programok

Szakmai program előkészítése és lebonyolítása a Zeneműtár 100. és a Színháztörténeti Tár 75. évfordulója alkalmából. Tervezett időpont 2024. szeptember.

Színháztörténeti és Zeneműtár, zeneműtári gyűjtemény

Feldolgozás, gyűjteményrendezés

2024-ben a legnagyobb szabású gyűjteményrendezési projekt a kapacitáshiány miatt évtizedek óta viszonylag elhanyagolt hagyatéki gyűjteményrész rendezésének, új raktározási rendje kialakításának és átcsomagolásának megkezdése. E többéves munka előfeltétele volt a gyűjteményrész adatbázis-kompatibilis, korszerű feldolgozási rendszerének kialakítása, valamint a megrendelt tárolóeszközök egy részének 2023. év végi megérkezése.

Tervezett a 2023-ban állományba vett Erkel Gyula-hagyaték, illetve Kellér Dezső kézirat anyagának az online katalógusban való feldolgozása; a Ghillányi- és Polgár Tibor-hagyaték állományba vétele; a kottás képeslapok (kb. 800 db) állományba vétele; a Mikes-programból származó, valamint a jelenleg csak cédulakatalógus formájában feldolgozott kéziratok autopszia alapján történő, online katalogizálása; a több tízezer lemezből álló Marton-Bajnai lemezgyűjtemény állományba vételének folytatása; egy nagyobb színházzenei anyag rendezésének folytatása.

A Haydneum projekt kiegészítéseként folytatódik az egykori Esterházy-gyűjteményhez tartozó kéziratok dokumentumok online katalógusrekordjainak autopszia alapján történő ellenőrzése, adattisztítása és a nemzetközi sztenderdeknek (RISM) megfelelő adatkiegészítése.

Az online katalógusban rögzítendő új tételek tervezett száma: 2600. A tervezett módosított tételek száma: 1.000.

Állományvédelem

Folytatódik az Esterházy-gyűjtemény részben állományvédelmi célú digitalizálása a Haydneummal való együttműködésben. Továbbra is tervezzük a 16–17. századi, nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő Bártfai-gyűjtemény állományvédelmi célú digitalizálásának elindítását.

Rendezvények, kiállítások

A benyújtott rendezvényterv elfogadása esetén az IAML (Zenei Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége) Magyar Nemzeti Csoportjának éves közgyűlését április 17-én intézményünkben tartjuk, és társszervezőként összekötjük egy centenáriumi megemlékezéssel, az OSZK Zeneműtár 1924. május 1-jén való felállításának megünneplésével.

Tudományos és közművelődési feladatok

Részt veszünk az OSZK nyílt napjainak programjaiban (pl. a Magyar Kultúra Napja alkalmából 45 perces himnusz-történeti előadással), közreműködünk *Az idő arcai* munkacímű kiállítás létrehozásában, blogbejegyzéseket írunk.

Történeti Fénykép- és Interjútár

A munkaterv két központi eleme a XIX. századi fényképanyag publikálásra előkészített feldolgozása, közzététele a Fotótér elnevezésű online tartalomszolgáltatásban és ennek kapcsán fotótörténeti bemutatók és ismeretterjesztő célú kiállítás létrehozása elsősorban középiskolák és egyetemi csoportok számára.

A hazai diafilmgyártás 70 éves évfordulója alkalmából interjúsorozatot tervezünk azokkal a grafikus művészekkel, akik életművében a mára klasszikussá vált mese illusztrációk jelentős helyet foglalnak el, és országosan ismertek.

Februárban publikáljuk „Történeti fényképalbumok” c. tartalomszolgáltatásunkat, ez közé 700 album fényképanyagának online közzétételét jelenti Révay Ferenc hagyatéká-

ból. Ezután különleges technikával készített portréinkből tervezünk bemutatót, majd a ki-egyezés koráig szeretnénk közzétenni online tartalomszolgáltatásban történeti fénykép-felvételeinket. A képek publikálása a fototer.oszk.hu alkalmazásban történik. Júniusban nyitjuk meg kiállításunkat, amelynek témája a magyarországi korai portréfényképezés. Különleges technikájú, az 1840-50-es évekből származó felvételeinktől a kiállítás krono-lógiája az 1867-es országgyűlés és a MTA tudósairól összeállított két nagyszabású törté-
neti album bemutatásáig vezet.

A hatékony működés megőrzése érdekében nagyobb hangsúlyt fektetünk a feldolgozásra, ezen belül is kiemelten a történeti interjúkra összpontosítva, folytatva az online-tartalom-
szolgáltatás előkészítését. A stúdió technikailag interjú- és egyéb felvételek készítésére továbbra is alkalmas, így a rendezvények, kiállításmegnyitók, jeles napok mozgóképes do-
kumentációja mellett az interjúkészítés, illetve az OSZK nagy kiállításaihoz, rendezvénye-
ihez készülő audiovizuális installációk prioritást élveznek. Az év második felében elvégez-
zük az audiovizuális kötelempéldányok revízióját.

1. Interjúgyűjtemény – az online tartalomszolgáltatás szorosan kapcsolódik a digita-
lizálási feladatokhoz. Cél legalább 20 interjú teljeskörű előkészítése. Külsős szak-
értők bevonására továbbra is szükségünk lesz a szerkesztési feladatokhoz. A teljes
megvalósítás függ az informatikai, fejlesztői támogatástól, illetve a felhasználási
jogok rendezésének ütemétől. Új életútinterjúk készítését tervezzük több filmes és
diafilmes szakemberrel, valamint egykori rádiós (SZER, BBC) munkatársakkal.
2. Digitalizálás: Legveszélyeztetettebb dokumentumaink a régi típusú analóg hordo-
zókon (UMATIC és Beta hordozók) meglévő életútinterjúk. Átírásuk/digitalizálá-
suk folytatódik. A jelen technikai körülmények között átlagban napi 1 órányi moz-
góképes digitalizálás lehetséges. (egy új digitalizáló állomás – számítógép, digitali-
záló kártya, analóg UMATIC magnó –, és egy digitalizáló munkatárs felvételével a
teljesítmény duplázható). Tervezzük egy hosszabb időt, kb. 2 hónapot igénybe
vevő teljes karbantartás elvégzését. Mintegy 400 óra hangszalag/hangkazetta di-
gitalizálást is elvégezünk.
3. Mikes Program: A tengerentúli magyarság hagyatékából hazahozott audió- és au-
diovizuális anyagok befogadását, rendezését, digitalizálását folytatjuk, a Mikes
program kutatói által készített oral history interjúk kezelését, archiválását, hely-
ben kutathatóság biztosítását és leírását.
4. Rendezvények, kiadványok. Deák-Sárosi László tervezi újabb kötetének, a *Dallam-
hangsúly-példatár extra* című hangoskönyvnek a megjelentetését.

Muzeális Könyvtári Dokumentumokat Nyilvántartó Iroda

Az MKDNY honlapjának megújítása

- hasznos linkek, szakirodalom feltöltése, frissítése
- MKDNY-adatbázis korlátozott nyilvános felülete
- angol nyelvű verzió
- adatmigráció és validálás kérdése

- meg kell oldani a kiszállások, ellenőrzések, szakmai segítségnyújtások ügymenétét, technikai és személyi feltételeit és ennek a költségvonzatát

A kódex- és kódextöredék-program

A kódexekből több mint **1.500** kötetet őriznek Magyarországon 30 intézményben. Ennek közel fele (47%) a nemzeti könyvtárban van, s két jelentős kollektívája van az Akadémiának (224) és az ELTÉ-nek (185). Komoly gyűjtemény található még Kalocsán (64), Esztergomban (68), Sopronban (43), Debrecenben (39), Egerben (36), Vácott (27) és a Rabbiképzőben (20). Tíz fölötti a száma a kódexeknek a budai ferences (18), a pannonhalmi (19), a győri (16) és a szombathelyi (16) egyházi bibliotékákban. Öt gyűjtemény nem rendelkezik integrált könyvtári rendszerrel, ez összesen 78 kódexet jelent. Tehát ezeket úrlapos bevittel, feltehetően külső segítséggel kell megoldani. A kódexgyűjtemények harmada (10) Budapesten található, közel 77%-a (1158) az összes állománynak, így ez kerül a legelső helyre az adatmigrációban. Utána következne a teljes dunántúli régió (plusz a Pest megyei Váccal) valamivel több mint harmada (12), ami 13%-a (189) az egésznek. A maradék (Észak- és Dél-Magyarország) kevesebb mint harmada (8), a kódexek 10%-a (148), ám ezek közül három kiemelkedő: Kalocsa, Debrecen és Eger.

Ehhez kapcsolódik a kódextöredékek gyűjteménye, a HUN-REN–OSZK Fragmenta et Codices kutatócsoport eddig megjelent kiadványai szerint ez közel **2.500** lefejtett fragmentumot jelent. Az Egyetemi Könyvtár (300), a Központi Papnevelő Intézet (246), a soproni (evangélikus líceum, levéltár: 406), a győri (egyházmegyei könyvtár: 173) és az esztergomi intézmények (Simor, Főszékesegyház, Helischer városi könyvtár, Hittudományi Főiskola, ferences gimnázium: 155) kollektíváit feltáró katalógusok adatai szintén feldolgozásra kerülnek úrlapos megoldással az adatbázisban. És még nem számoltuk ebbe bele a kisebb (főleg egyházi) gyűjteményekben lefejtett vagy különböző úton-módon bekerült darabokat, illetve a nemzeti könyvtár (600) töredékeit. A lefejtett és azonosított töredékek jelentős része önálló jelzettel rendelkezik.

- Egyeztetés a kódexekkel (Földesi Ferencsel) és a töredékekkel (Sarbak Gáborral) kapcsolatban. **2024.01.**
- Az OSZK 700 kódexe (32 már bent van) – ideális esetben – három munkahónap alatt kerüljön be az IKR-be (be kell vonni a többi osztályon – KT, RNYT, RFO – dolgozó klasszika-filológust is). **2024. 02–04.**
- Egyeztetések a helyszínen a nem IKR-ben dolgozó jelentős gyűjteményekkel (Győr és Szombathely, egyházmegyei, Sopron, evangélikus) és a kisebb kollektívával (Pápa, református), ahová küldeni kell OSZK-szakembert (2 kódex). **2024. 03.**
- Tisztázni kell a két (egy?) esztergomi kódex ügyét (Balassa és Helischer). **2024. 03.**
- Meg kell állapodni, hogy az IKR-rel nem rendelkező három jelentős gyűjtemény (Győr, Szombathely, Sopron) 75 kódexét mikor tudja az OSZK-csapat a helyszínen feldolgozni (úrlapbevétel). **2024. 04.**
- Szombathelyre került egy régikönyves klasszika-filológusunk (Sánta Sára), ő meg tudja oldani a bevitt (16 kódex), egyeztetni kell az egyházmegyei (Szily) és a megyei (Berzsenyi) intézmények között. Sopront és Győrt össze lehet hangolni (59 kódex). Egy öt fős csapat négy munkanap alatt a két helyszínen elkészíti az úrlapos bevitt. **2024. 05.**

- Az IKR-rel rendelkező 10 kódex alatti gyűjteményeket – ha nincs a helyszínen kodikológus/klasszika-filológus – gyorsan megoldhatja az OSZK-csapat. Ez összesen 16 gyűjtemény 35 kódexe. Először a budapestiek kerülnek sorra: Hadtörténeti, Piarista, Evangélikus, Iparművészeti, FSZEK, ez 11 kódexet jelent, egy öt fős csapattal két nap alatt elvégezhető. **2024. 05.**
- A vidékieket is észszerűen meg tudjuk szervezni. Kecskemét, református és a két Szeged (egyetemi, megyei), összesen 6 kódex, maximum két nap két filológusnak. Miskolc, megyei és Sárospatak, református is összehangolható, 3 kódex maximum két munkanap egy filológusnak. Székesfehérvár, múzeum és püspöki, valamint Veszprém, érseki szintén összehangolható, 11 kódex, maximum két nap három filológusnak. **2024. 06.**
- Vidékről adatmigrációt meg tudjuk szervezni Pannonhalma, bencés (19), Eger, egyházmegyei (36), Debrecen, református (39), Esztergom, főszékesegyházi (54) és Simor (12), Kalocsa, főszékesegyházi (64), Vác, egyházmegyei (27) illetve a két nagy budapesti gyűjteményből, ELTE (185), MTAK (224). Ha ehhez kapcsoljuk a nemzeti könyvtár 700 kódexét, akkor a magyarországi kódexállomány 90%-a bekerülhet az MKDNY-be **2024. 07. 31-ig.**
- A vidékiek esetében nagy kérdés, hogy a kódexállományuk mennyire van benne az IKR-ben. Az előzetes tájékozódás alapján több helyen is szükséges lehet az OSZK segítsége. Esztergom és Kalocsa esetében számíthatunk a Fragmenta-kutatócsoportra. Pannonhalma, Eger és Vác: megbeszélés és egyeztetés szükséges. **2024. 09.**
- Kérdésesek még Budapesten a ferences (18) és zsidó (20) gyűjtemények, itt külön egyeztetés és megbeszélés szükséges. **2024. 09.**
- 2024. szeptember 1-től mehetne a maradék 175 kódex (10%) úrlapos/IKR-es bevitele a helyszínen. Ez összesen 22 különböző gyűjtemény, kell hozzá legalább 5 klasszika-filológus (technikai háttér: laptop, mobilnet, digikamera; napidíj; utazási és esetenként szállási költségek). 12–15 munkanappal, praktikusán 1 munkahónappal számolva megoldható + 1 munkahónap az ellenőrzéseké. **2024. 09–10.**

2024.01.01. –2024.08.31. **1332** kódex IKR migrációja és bevitele.

2024.09.01. –2024.10.31. **175** kódex helyszíni bevitele.

2024.11.01. –2024.12.31. ellenőrzések, szakmai egyeztetések.

2025.01.01-től Fragmentával egyeztetés a kódextöredékekről.

Az OSZK Amicus-rekordjainak (MKDNY) migrációja

Szükséges egy átfogó (és előzetes) kép az OSZK-OKP helyzetéről (elkészült munka, határidők, hátralévő problémák megoldása) 2024. 01–02.

Megtervezni az adatmigráció feltételeit (technikai, személyi) 2024. 01–02.

Megtervezni az adatmigráció (Amicus) ütemét 2024. 02–08.

- kódexek, töredékek (nyelvemlékek és latin kódexek első körben): 700
- RNYT állománya (elsősorban ősnymtatvány, RMK, antikva, App. M. és App. H.) 30 000
- törzsállomány 1851-ig 230 000
- Különgyűjtemények (ahol van Amicus-rekord) kell egy előzetes becslés
- RMNY-MNB-bibliográfia (1473–1700) kérdése
- 4000 rekord (appendix-szel és S tétellel) 1670-ig
- MOKKA-R bent van egy része (1-2 kötet, 1632 rekord) címkés, xml, nyomtatott verzió
- <http://www.eruditio.hu/lectio/mokka-r>

- RMNY-MKDNY rekordok összekötése: tervezés, végrehajtás
- Dark Matter-kutatás, ehhez kapcsolódó adatbázis, vizualizáció adattisztítással (RMNY I-V.)

Iroda melletti munka: a Thuróczy-krónika kiadásának feladatai, szöveggondozás, jegyzetelés.

HUN-REN-OSZK Fragmenta et Codices Kutatócsoport

Dolgozói létszám

- OSZK-s alkalmazásban: Sarbak Gábor DSc (kutatócsoportvezető, osztályvezető), Korondi Ágnes PhD, Zsupán Edina PhD; Veszprémy Márton PhD (OSZK) négy órás munkaidőben a Corvina-program rendelkezésére áll szakmai segítőként Zsupán Edina irányítása mellett;
- HUN-REN TKI-s alkalmazásban: Boreczky Anna PhD, Hende Fanni PhD, Kisdi Klára PhD, Lauf Judit (nyugdíjas, félállásban), Orsós Julianna; Tomkó Zoltán (eseti megbízással)
- Madas Edit (akadémikus külső támogató)

Rendezvények

Tervezett konferenciárésztétel: 13–15 alkalom

Tervezett időszaki kiállítás: kódexkiállítás a kutatócsoport ötven éves fennállása alkalmából (tervezett időpont: 2024. november 15.)

Tervezett könyvbemutatók: kódexkiállítási katalógus (2024. november)

Magyarországi és nemzetközi konferencián tervezett előadások (név, idő, helyszín)

- 2024. január 18.: Előadások a ferences rend történetéből, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, HUN-REN-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Budapest; előadás címe: Michael de Hungaria prédikációi és a középkori magyar passióhagyomány, (Korondi)
- 2024. január 18.: Előadások a ferences rend történetéből, Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar, HUN-REN-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, Budapest; előadás címe: Újfalusi Judit rendtársai és rokonai „kapcsolati hálója”. Lehetséges magyar nyelvűség a középkori nagyszombati klarissza kolostorban, (Lauf)
- két függőben lévő előadás (Korondi)
- február 1., Olomouc, New Patrons, New Audiences, New Reading Practices and the Many Faces of the Concordantiae Caritatis, prezentáció a „Cloister, Reform and Town: Religious Communities and Laity in 15th Century Central-Europe” című workshop keretében, (Boreczky)
- február 5. „Két isztambuli corvina”, a Török–magyar kulturális évad 2024 alkalmából tartott sajtótájékoztató az OSZK-ban, lezajlott (Zsupán)
- március 4. „Az ország díszére”, Epizódok a Corvina könyvtár történetéből, Zalaegerszeg, Deák Ferenc Megyei Könyvtár, (Zsupán)
- március 13–16. „A Corvina könyvtár a legújabb kutatások fényében”, Janus Pannonus: Readers, Anthologies, Collectors, konferencia, Universidad Complutense de Madrid, Facultad de Filología (Zsupán)
- április 4. könyvbemutató előadás, párizsi Kálmáncsehi-imakönyv facsimiléje, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, Budapest (Zsupán)

- április 4. könyvbemutató előadás, a párizsi Kálmáncsehi-imakönyv a hétköznapokban, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, Budapest (Sarbak)
- április 19. Pécsi Tudományegyetem, Magyar tanszék – 'csütörtökeste' (Zsupán)
- Egy „új” filológus Vitéz köreiből: Kálmáncsehi Domonkos, HUN-REN Irodalomtudományi Intézet, REBAKUCS felolvasóülés (Zsupán)
- május 30–31. „Sammeln und Sammlung”, az ELTE BTK és az Universität Wien Klasszika-filológiai Tanszékeinek közös konferenciája (az előadás címe még nincs megadva, Zsupán)
- május vége, online workshop az Osztrák Tudományos Akadémia szervezésében, bemutatkozik a kutatócsoport
- július 1–4., Leeds, International Medieval Congress. Előadás: 2024. július 3-án Losses, Failure, Redesign: The Crisis of the Dominican Order in the Late Medieval Kingdom of Hungary (Orsós)
- Sigmund-Freud-Privatuniversität, Wien, előadás, cím egyeztetés alatt (Orsós)
- július 1–4., Leeds, International Medieval Congress. Előadás: Newly discovered fragments of Henricus de Ratisbona's Vocabularius 'Lucianus' used as part of a bookbinding of an account book used to belong to the Hungarian Chamber (Hende)
- július 1–4., Leeds, International Medieval Congress. Előadás: Blaming the Other: Scapegoating in a Divided Hungary after Suleiman's Final Campaign (Tomkó)
- július 30–augusztus 3. Gödöllő, Cantus Planus 40. Előadás: Newly Discovered Liturgical Codex Fragments at the National Archives of Hungary. An Ongoing Research Project (Hende)
- „Fraknói Vilmos kutatásai kortársai szemében”, Fraknói Emlékkonferencia, Nagyváradi, Fraknói Vilmos Római Történelmi Kutatócsoport szervezése (a konferencia időpontja szervezés alatt, Orsós)

Tervezett kiadványok (könyvek, könyvfejezetek, folyóiratcikkek)

- Zsupán Edina, A wolfenbütteli corvinák. A kora újkori corvinarecepció egy fejezete (Humanizmus és Reformáció), Budapest, HUN-REN-Itl, 2024. (PhD-disszertáció könyvváltozata; a szerkesztés folyamatban)
- „Az ország díszére”. A Corvina könyvtár budai műhelye, szerk. Zsupán Edina, Budapest, OSZK 2020. A katalógus angol változatának koordinálás, szerkesztése
- Supplementum Corvinianum – a 2022-es bécsi corvina-workshop tanulmánykötetének szerkesztése (Zsupán)
- május 31-ig, Cloister, Reform and Town: Religious Communities and Laity in 15th – Century Central-Europe címmel dolgozat leadása (Boreczky)
- a kódexkiállítás katalógusának megírásában a teljes kutatócsoport részt vesz
- Sarbak Gábor, a kódexkiállítás katalógusának szerkesztése
- Sarbak Gábor, a Pray-kódex facsimiléje, latin átírata és tanulmánykötete szerkesztése
- Sarbak Gábor, a Képes krónika kodikológiai vizsgálata
- Tanulmány Benkő Elek ünnepi kötetébe (Sarbak)
- június 4–5., Pécs, Egyháztörténészek X. Országos Találkozója, előadás: Török József pálos rendtörténelmi kutatásai (Sarbak)
- Az ún. „kis magyar nyelvemlékek” magyarázó jegyzeteinek elkészítése, 2024. február, (Orsós)
- A Kalocsán őrzött német nyelvű császárkrónika-töredékhez (Ms. 346) kapcsolódó tanulmány publikálása (vagy az Ungarnjahrbuchban vagy a Maniculae hasábjain, Orsós)

- Anyanyelvű Krisztus-életrajzok a késő középkori cseh és magyar irodalomban címmel a 2023. november 18-án a Magyar Tudomány Napja Erdélyben című konferencián elhangzott előadás tanulmányváltozatának megírása (Korondi)
- az OSZK-ban őrzött kisebb nyelvemlékek Haader Lea és tanítványai által átfirt szövegeinek megjelentetésre előkészítése (Korondi)
- Protocols of the Cluj-Mănăştur Benedictine Abbey and their Manuscript Fragments című tanulmány írása a 2023-ban Medgyesen tartott nemzetközi konferencia-kötetbe (Hende)
- A magyarországi rendiség OTKA-projektben: Lányi-naplójának átírása, a szövegkiadásra előkészítés lezárása (Hende)
- Pragmatic Sanction in the orations at the ceremonies of the Hungarian Diet in 1722-23 című tanulmány írása a 2023-ban a Pragmatica Sanctio 300 éves évfordulója alkalmából szervezett nemzetközi konferencia kötetébe (Hende)
- március 31-ig, Képes krónika, művészettörténeti tanulmány (Boreczky)
- szeptember 30-ig, Árpád-kori könyvfestészet, tanulmány és katalógus-tételek (Boreczky)

II.11 Tudományos kutatás (felsorolni a folyamatban lévő vagy induló témákat)

- OSZK kódextörédei feldolgozása (folytatólag),
- a kalocsai kódexkatalógus készítése (folytatólag),
- a pannonhalmi kódexkatalógus készítése (folytatólag),
- két akadémiai doktori eljárás folytatása, és egy PhD értekezés megvédése,
- két Bolyai János Kutatói Ösztöndíj folytatása,
- a *corvina.hu* tartalmi bővítésének folytatása,
- a *nyelvemlekek.oszk.hu* és a *databularium* sürgetően remélt informatikai háttér-munkáinak újraindulása és felügyelete.

A befogadó intézmény feldolgozatlan kódextörédei feldolgozása folytatódik. Az öt zárt (A–E) csoportban és a nyitott, új anyaggal bővülő F csoport rendszerező elemzése, a párhuzamok felderítése, a törédek útjának visszafejtése halad. Az A–B leírások tartalmi lektorálása átnyúlt erre az évre, ezután a német nyelvi lektorálás következik. A kalocsai kódexek feldolgozása a német nyelvű kéziratokkal kiegészülve ütemesen haladhat előre. A kutatócsoport által kezdeményezett kódextörédek-adatbázis (*databularium*) háttér-munkái elvégzése a könyvtár adóssága. A Corvina-program folytatása, újabb digitális kéziratok beszerzése és szolgáltatása folytatódik. A programhoz egy könyvtári alkalmazott társult támogatásképpen. A kutatócsoport egészét érinti a fennállásának ötven éves jubileumára tervezett, 2024 őszén megvalósítandó nagyszabású kódextörédek- és kódexkiállítás. A tudományos eredmények disszeminációja érdekében a kutatócsoport munkatársai továbbra is részt vesznek facsimile kiadások sajtó alá rendezésében, valamint kísérő tanulmányok írásában (Kálmáncsehi Domonkos kéziratának facsimile megjelentetése kísérőtanulmányokkal, a Liber ruber facsimiléje megjelentetése, a Képes krónika facsimiléje megjelentetése). Várható magyar és idegen nyelvű tanulmányok publikálása, a korábban megkezdett doktori eljárások folytatódnak, ill. lezárulnak. A minősített munkatársak más doktori eljárásokban is várhatóan részt vesznek. A hazai és nemzetközi konferenciákon való részvétel előadóként és résztvevőként folyamatos.

Tervezett publikációk (nyomtatott / elektronikus) száma: 18 / 2

Idegen nyelvűek: 6

Tervezett nemzetközi tudományos programok száma:

Corvina-program folytatása az osztrák féllal; Österreichische Akademie der Wissenschaften; 'Tower of the Bible' Project (Centre d'Études Supérieures de Civilisation Médiévale, Poitiers)

Felsőoktatásban részt vevők tervezett száma: 1-4 (továbbképzésben előadások)

Egyéb intézményi együttműködések: ld. a kutatócsoport honlapját

MTMT: az adatok feltöltése folyamatos

Lipták Dorottya Sajtótörténeti Kutatócsoport

Bárány Zsófia

- „Lelke mélyén szabadröptű szellem” – Lonovics József, egy magyar főpap a reformok világában. c. könyv megjelenése NKA támogatásával, ELKH-OSZK gondozásában
- MTA 200 Mecenatúra projekt tanulmánya (HUN REN BTK felkérése): Az MTA felekezeti támogatói
- Aetas felkérésére tanulmány: a katolikusok érdekeire is befolyást gyakorolhat” – A katolikus nyilvánosság és a Protestáns Pátens (1859–1864)
- Recenzió a Korall felkérésére: Halmos Károly: Költség és költészet. Eszmék gazdaság- és társadalomtörténete. Budapest : L'Harmattan : MTA BTK ITI, 2021. 387.p.
- Collegium Hungaricum keretei között működő Bécsi Magyar Történeti Intézet felkérésére tanulmány: "[...] hatte ich Audienz beim Kaiser" – Johann Ladislaus Pyrker als Politiker
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanács Médiatudományi Intézete felkérésére tanulmány: „... felolvastatá a Párisban kijövő hírlapnak egy Magyar Országot illető czikjét” – Felekezetközi kapcsolatok a reformkori nyilvánosságban
- Közös szerkesztés: Sajtó és nyilvánosság Magyarországon a hosszú 19. században (tematikus folyóiratszám- Magyar Könyvszemle)

Kézirat elkészül 2024-ban:

- Aetas felkérésére tanulmány: a katolikusok érdekeire is befolyást gyakorolhat” – A katolikus nyilvánosság és a Protestáns Pátens (1859–1864)
- „Lelke mélyén szabadröptű szellem” – Lonovics József, egy magyar főpap a reformok világában. c. könyv megjelenése NKA támogatásával, ELKH-OSZK gondozásában
- MTA 200 Mecenatúra projekt tanulmánya (HUN REN BTK felkérése): Az MTA felekezeti támogatói
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanács Médiatudományi Intézete felkérésére tanulmány: „... felolvastatá a Párisban kijövő hírlapnak egy Magyar Országot illető czikjét” – Felekezetközi kapcsolatok a reformkori nyilvánosságban

Dede Franciska

Kézirat elkészítése/véglegesítése és várható megjelenése 2024-ben:

- Közönség-kapcsolatok. A Hét és az Uj Idők „interaktív” kezdeményezései (1890–1914) (tanulmány) Megjelenés: a Magyar Könyvszemle Sajtó és nyilvánosság Magyarországon a hosszú 19. században című tematikus számában
- Séták a nagyvilágban. Az Uj Idők illusztrált utazási sorozata (tanulmány) Megjelenés: a Hajnal István Kör 2022. évi tudományos konferenciájának Történelem és vizualitás című kötetében
- Női szerzők a Szent István Társulatnál a 20. század első évtizedeiben című tanulmány (2023. novemberi konferencián elhangzott előadás írott változata)
- Illusztrációk a Szent István Társulat kiadványaiban című tanulmány (2023. májusi konferencián elhangzott előadás írott változata)
- „... gyáva, nevetlen tökfilkónak deklarálom” Az Arad és Vidéke és az Aradi Közlöny szerkesztőjének párbaja 1890-ben című tanulmány
- A Herczeg és birodalma című, az író születésének 160. évfordulójára szervezett konferencián elhangzott „Női köntösben”. Herczeg Ferenc és Horkayné című előadás írott változata
- A gyerekirodalom születése és a nők (1840–1918) című konferencián elhangzott, A Magyar Lányok fényképei (1895–1918) című előadás írott változata
- A Hét jubileumi számai (1899 és 1913) című előadás írott változata a Médiatörténeti mozaikok 2023 című tanulmánykötetben
- A dzsinnek. A Hét saját külön ördögei” – A Hét első két évtizedének belső munkatársai (tanulmány) Megjelenés: a Szerkesztők és szerkesztőségek a századfordulón című OSZK–PIM tudományos konferencia konferenciakötetében
- A Hét szépirodalmi szerzői 1889–1914 között (tanulmány) Megjelenés: a Történetek az irodalom médiatörténetéből. Mélyfúrások a magyar irodalmi sajtótörténetben: lapok, szerzők, szerkesztők; szövegek és olvasóik című konferencia konferenciakötetében
- Justh Zsigmond és a korabeli sajtó (tanulmány)
- Az ismeretlen Justh Zsigmond (1863–1894) Kötetbe nem rendezett írások. Sajtó alá rendezte, a jegyzeteket és a tanulmányt írta Dede Franciska (e-könyv) Megjelenés: Kortárs Kiadó
- Otthon és a műteremben című könyv

Szerkesztések 2024-ben:

- Sajtó és nyilvánosság Magyarországon a hosszú 19. században (tematikus folyóiratszám)
- Szerkesztők és szerkesztőségek a századfordulón (konferenciakötet)

Klestenitz Tibor

- Egy hetilap a katolikus közösségépítés szolgálatában: a Veszprémi Közlöny (1884–1892). Megjelenés a veszprémi főegyházmegye tanulmánykötetében Giesswein Sándor és a Szent István Társulat. Megjelenés a Szent István Társulat tanulmánykötetében.
- Tükör által homályosan. A katolikus és a protestáns sajtó egymásról alkotott képei 1867-1945. Az NMHH Médiatudományi Intézet tanulmánykötetében.
- Az építkezés kora. A Szent Imre Plébánia jubileumi tanulmánykötetében.

- Erzsébet királyné a Vasárnapi Újság tükrében. Per Aspera ad Astra, Erzsébet-különszám.
- A szabadkai katolikus nagygyűlés reprezentációja a helyi és az országos sajtóban. Délvidéki Szemle.

A kutatócsoport tervezi Bárány Zsófia és Dede Franciska várhatóan megjelenő új köteteinek könyvbemutatóit.

Kulcsár Péter Historiográfiai Kutatócsoport

A Kutatócsoport elsődleges feladata az OSZK gyűjteményeihez (kéziratok, nyomtáványok) kapcsolódó forráskiadások előkészítése, megjelentetése, fordítások közreadása, tudományos ismeretterjesztés.

A KPHK és affiliát tagjai több rendezvény szervezésében is részt vesznek a 2023-as évben, illetve ezeken előadóként is szerepelnek.

- 2024. május 13. – II. Szerémi-workshop az OSZK-ban (szervezők: Szebelédi Zsolt és Kasza Péter)
- 2024. május 26–június 1.: – Kasza Péter kutatóútja Kolozsvárra (Bethlen Farkas-kéziratok) egyben előadása Bethlen Farkas történetírói működéséről a BBTE és EME-szervezésében
- 2024. június 11–14. – A Kulcsár Péter Historiográfiai Kutatócsoport fellépése a brüsszeli Scientiae-konferencián (Kasza Péter, Petneházi Gábor)
- 2024. október – Mesterkurzus az OSZK és a HUN-REN BTK ITI közös szervezésében (szervezők: Tóth Zsombor és Kasza Péter)
- 2024. november 14–15. – Amiens, Kasza Péter előadása Lazius- történeti tárgyú beszédeiről

Kiadványtervek

- 2024 nyarán kerül nyomdába a bécsi CH PUGW-sorozatában Kasza Péter Lazius-szövegkiadása, latin nyelven, német nyelvű előszóval és jegyzetekkel
- 2024. december – Kasza Péter és Nagy Gábor kiadásra készítene elő egy előtanulmánnyal ellátott Zermegh-kiadást (latin-magyar, jegyzetekkel)
- 2024 folyamán: Nagy Gábor átírásának nyomán modell készül Istvánffy Miklós kézírásáról a Transkribusban

V. A Könyvtári Intézet munkaterve

A Könyvtári Intézet (KI) a magyar könyvtári rendszer központi szerepkörű intézménye, a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) ágazatirányítói szerepkörének szakterületi támogatója. Gyűjti, feltárja és számos formában szolgáltatja a könyvtári ismereteket, a külföldi és hazai szakirodalmat. A könyvtári rendszer tagjairól nyilvántartó adatbázisokat épít, gondozza a könyvtári statisztikát. Támogatja a minőségelvű működést, a könyvtárak minőségmenedzsment tevékenységét, a könyvtári eljárások szabályozását. Útmutatókat, tájékoztatókat, képzési tananyagokat tesz közzé. Kiemelkedő tevékenysége a könyvtári dolgozók kompetenciáinak fejlesztése. Szakmai és képzési támogatást nyújt a Kárpát-medence magyar könyvtárosai számára, de együttműködik a világ magyar könyvtárosaival is. Tevékenységét megalapozza a kutatás, az elemzés, a trendfigyelés, a fejlesztések kipróbálása, megvalósítása.

A KI valamennyi egységének általános feladata a működéssel kapcsolatos adatvédelmi, információbiztonsági, személyzeti, szervezési, igazgatási, tájékoztatási, kapcsolatépítési, iratkezelési és egyéb adminisztratív feladatok ellátása, munkatervek és beszámolók készítése, háttéranyagok kidolgozása, szabályzattervezetek véleményezése.

Szervezeti működésünk során, de képzéseinken is ösztönözzük a nyitottságot, a kezdeményezéseket. Támogatjuk a környezettudatos, családbarát szemléletet, a kulturális alapellátás kiterjesztését. Erősítjük a Könyvtártudományi Szakkönyvtár jelenlétét a könyvtárügyről szóló újdonságok, trendek bemutatásában. Az Intézet munkatársai rendszeresen publikálnak hazai és külföldi szaklapokban.

1. Szervezeti kérdések

Dolgozói létszám

		2023. évi tény	2024. évi terv	
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet)		14	19	
összlétszám (fő)				
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10%, fő, töredék is lehet)		5	5	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	12	17
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	12	17
	Egyéb	<i>összesen</i>	1	1
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	1	1
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	13	13
		<i>átszámítva teljes munkaidőre (4+6)</i>	13	13
	<i>összesen</i>	1	1	

	<i>az Egyébből felsőfokú végzettségű</i>	<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	1	1
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, tőredék is) lehet)			1	1
Önkéntesek száma			0	0

CELISR

2023 végén az OSZK a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtárral közösen új szakmai folyóiratot alapított CELISR (Central European Library and Information Science Review = Közép-európai Könyvtár- és Információtudományi Szemle) címen, azzal a céllal, hogy megőrizze, egyszersmind tovább fejlessze a lapelődök, a Könyvtári Figyelő és a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás értékeit.

A negyedévente (online) megjelenő lap magyar és angol nyelven egyaránt közöl írásokat, lehetőséget biztosítva a hazai eredmények és jó gyakorlatok nemzetközi láttatására, valamint törekedve arra, hogy a könyvtár- és információtudomány területén összekapcsolja a közép-európai régióban működő szakembereket.

A 2024-es év kiemelt feladatai közé tartoznak a következők:

- a) a személyzeti feltételek és a szakértői háttérbázis megteremtése a szerkesztői bizottság, a (nemzetközi) tanácsadó testület és az operatív szerkesztőség felállításával; a kapcsolódó munkakörök definiálásával és az egyes feladatokat az egyéb területekről és szervezeti egységek oldaláról ellátó személyek kijelölésével, figyelembe véve a folyóiratot kiadó intézmények közötti munkamegosztást;
- b) a formai követelmények meghatározása és megfelelő formában való közzététele; a tartalmi szempontok tisztázása – mindezek a folyóirat megfelelő nemzetközi szintű pozicionálásának (pl. indexelhetőség, tudományometriai szempontok érvényesülése) figyelembevételével; a kiadást szabályozó egyéb dokumentumok (pl. munkafolyamatok, szerzői jogi nyilatkozatok, bírálói szempontokat tartalmazó úrlapok) létrehozása;
- c) az Open Journal Systems (OJS) rendszer használatának bevezetése: elsősorban a szerkesztőséget és a szerkesztőségi munkában közvetlenül részt vevőket érinti; a funkciók bemutatása rövid tanfolyam keretében;
- d) négy lapszám előkészítése: témák, kutatási területek, szerzők azonosítása; felkérések kiküldése, tanulmányjavaslatok fogadása/értékelése; bírálati folyamatok elindítása és nyomon követése; olvasószerkesztői tevékenység stb.
- e) szerkesztőségi ülések, lapbemutatók szervezése, lebonyolítása;
- f) a lap pozicionálása és népszerűsítése: kapcsolatfelvétel egyes referáló és citációs adatbázisok szolgáltatóival; konferenciaelőadások, nyilvános lapbemutatók.

Háromká

Háromká című kulturális magazinnal kapcsolatos szerkesztési feladatok ellátása: a Háromká a nagy múltú Könyv, Könyvtár, Könyvtáros (1992–2021) utóda. A folyóirat nyílt hozzáférésű e-magazin formában az egyik legolvasottabb magyar könyvtáros szaklap, az országon belül és határon túlra is eljutva az egész magyar könyvtárossághoz szól. A folyóirat a journals.oszk.hu URL-címen elérhető OJS felületen kerül publikálásra. 2024-ben hat szerkesztett számot tervezünk az alábbi ütemben:

- a) 2024. február 29.
- b) 2024. április 30.
- c) 2024. június 28.
- d) 2024. augusztus 30.
- e) 2024. október 31.
- f) 2024. december 20.

Magyar Könyvtárosok IX. Világtalálkozója

2024. november 21-én és 22-én IX. Alkalommal rendezzük meg a Magyar Könyvtárosok Világtalálkozóját. A konferencia első napját Országgyűlési Könyvtár partnerségével az Országház épületében szervezzük, a második nap helyszíne pedig az Országos Széchényi Könyvtár.

2. Kutatási és Elemző Osztály

Kiemelt feladat

- a. A Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) Kultúráért Felelős Államtitkári Kabinettől, valamint a Könyvtári és Levéltári Főosztályától kapott felkérések, adatszolgáltatások teljesítése, javaslatétel a jogalkotási feladatokhoz, adat- és információszolgáltatás, háttérelemzések készítése a főosztállyal, illetve az OSZK Főigazgatói Kabinettel történt előzetes egyeztetés alapján.
- b. Az országos éves könyvtári statisztikai adatszolgáltatással (KultStat) kapcsolatos központi feladatok (működtetés, karbantartás, hibajavítás, fejlesztés) ellátása a Digitális Bölcsészeti Központ közreműködésével.
- c. Kapcsolattartás az év folyamán a szolgáltatási pontokkal, emellett a vármegyei hatókörű városi könyvtárak (feldolgozó központok) meglátogatása egyeztetés, észrevételek tárgyalása miatt.
- d. Statisztikai adatlap gondozása és megújítása (a json file és kitöltési útmutató frissítése).
- e. Az országos éves könyvtári statisztikai adatszolgáltatás szervezése, Budapest vonatkozásában ellátása, országos statisztikai adatok ellenőrzése a feldolgozó központokkal együttműködve, a statisztikai adatok tisztítása az elemzés előtt.
- f. Az országos éves könyvtári statisztikai adatszolgáltatás alapján Gyorsjelentés és Éves Trendjelentések elkészítése.
- g. A statisztikai adatok megjelenítése adatvizualizációs eszközökkel.
- h. Az OSAP 2571 kulturális statisztikai adatlaptervezet előkészítésével járó feladatok ellátása (javaslatok a véglegesítéshez, fejlesztésben való közreműködés, kitöltési útmutató készítése, idősoros statisztikai adatok figyelemmel kísérése, tájékoztatás előkészítése és lebonyolítása).
- i. Az országos könyvtári statisztikai adatok új publikációs rendjének és formájának továbbfejlesztése.
- j. Részvétel a KultStat rendszer fejlesztésében és megújításában.

Általános feladatok

- a. Tudományos és szakmai elemzések, trendjelentések, referátumok, ismeretterjesztő anyagok írása, konferencia-előadások tartása. Opcionális témakörök: statisztikai elemzések, könyvtárak és a társadalom, könyvtárhasználat, olvasóvá nevelés, olvasásnépszerűsítő programok, könyvtári térhasználat, digitalizációs trendek.
- b. A Századvég Alapítvánnyal közös rendszeres (könyvtári omnibusz) kutatássorozat
- c. Az osztály anyagainak gondozása, tartalmi frissítése a Könyvtári Intézet honlapján.
- d. Eseti szakmai segítségnyújtás partnereknek (IFLA, MKE, könyvtárak stb.).
- e. Regionális feldolgozóközpontok országos látogatási programjának folytatása
- f. Szakmai előadások, képzések tartása: a 2024-es évre vonatkozó adatgyűjtés (KultStat) és az adatlap változásainak bemutatása a regionális feldolgozó központok részére online workshop formájában, továbbá új útmutató elkészítése.
- g. KultStat fejlesztések és karbantartások további támogatása.
- h. Adatelemzések, kimutatások és infografikák készítése.
- i. Részvétel a tervezett és előkészített könyvtáros utánpótlást vizsgáló demográfiai kutatásban.

3. Könyvtári Minőségfejlesztési Osztály

A könyvtári minőségirányítás koordinálása

A Minősített Könyvtár cím (MKC) és Könyvtári Minőségi Díj (KMD) adományozásának szakmai előkészítése. A KMO:

- a) Előzetes felmérést készít az MKC-re és a KMD-re jelentkezni szándékozó könyvtárak számáról. A felmérés célja, hogy hosszabb távon szerezzünk ismereteket a pályázni kívánó könyvtárak számáról. A felmért időszak 2024–2026. (A felmérés 2021-től rendszeres.)
- b) A 2022-ben elfogadásra került minőségügyi pályázatok lebonyolításáról és értékeléséről szóló módosított Ügyrend és Szabályzat alapján elkészíti a 2024-es MKC és KMD pályázati ciklus felhívását, melyet továbbít a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) Könyvtári és Levéltári Főosztálya számára.
- c) Szakmai nap keretében ismerteti a pályázati kiírás részleteit, jó gyakorlatokat mutat be a pályázatra érkező szakmai beszámolók minőségi javulása érdekében.
- d) Elvégzi a 2024-es év pályázat regisztrációjával kapcsolatos adminisztratív teendőket a Magyar Könyvtárak Adatbázisában (MKA).
- e) Felkéri a pályázati bírálatban résztvevő könyvtáros és minőségügyi szakértőket, akiknek az egységes vizsgálati és értékelési szempontok kialakítása érdekében szakmai napon továbbképzést tart.
- f) Elkészíti a 2024-es év szakértői pályázati adatlapját.
- g) Elégedettségi felmérést végez a pályázatban résztvevő könyvtárak és szakértők körében. Az elemzés tapasztalatait a PDCA-elvnek megfelelően beépíti a következő év pályázati tevékenységébe.
- h) A szakértők javaslatai alapján felterjeszti az MKC és KMD jelölteket a kultúráért felelős miniszternek.
- i) Beszámolót készít a KIM Könyvtári és Levéltári Főosztálya számára a 2024-es év minőségügyi pályázati időszakáról.
- j) Elkészítteti a címet és díjat nyert könyvtárak számára az oklevelet, a táblát és a kispasztikát.
- k) Megfogalmazza a nyertes könyvtárak laudációját az ünnepélyes díjátadóra.

- l) Folyamatosan ellenőrzi és karbantartja az MKA-ban működő pályázati felületet. Amennyiben szükséges, az előző évi visszajelzések alapján módosításokat végez.
- m) A pályázati anyagok ismeretében jó gyakorlatokat gyűjt, és kiválasztja a 2025-ben megrendezésre kerülő Győztesek konferenciájának (A könyvtári kiválóság napja) témáit és előadóit.

Szakmai napok, konferenciák, rendezvények

A KMO 2024-ben 7 szakmai napot, konferenciát, rendezvényt tervez:

- a) Győztesek konferenciája (A könyvtári kiválóság napja) – 2024. március
- b) Pályázatbemutató szakmai nap
- c) „3 lépésben” konferencia – 2024. november
- d) Szakértőket felkészítő szakmai nap
- e) Szakértői tapasztalatokat összefoglaló szakmai nap
- f) Könyvtári piknik
- g) MKE Vándorgyűlés szekció – 2024. július

Felmérések, elégedettségmérések

- a) Előzetes felmérés a 2024–2026-ben az MKC és KMD-re jelentkező könyvtárak számáról.
- b) Felmérés a minőségi pályázatokban résztvevő könyvtárak részvételével a pályázat lebonyolításáról, az azzal kapcsolatos információszolgáltatásról, a helyszíni vizsgálatról, a vizsgálatot végző szakértők munkájáról stb.
- c) Felmérés a minőségi pályázatok lebonyolításában résztvevő szakértők véleményéről és tapasztalatairól.
- d) Felmérés a 2021-ben MKC elismerést nyert könyvtárak körében a cím érvényességi időszakának félidejében az intézményben folytatott minőségmenedzsment tevékenységről és tervekről.
- e) Elégedettségmérés a 3 lépésben konferenciák témáiról, előadóiról stb.
- f) Felmérés a Könyvtárak Minőségi Működésének Értékelési Rendszere (KMÉR) által szervezeti önértékelést végző könyvtárak körében a KMÉR-ről, annak átdolgozásához.
- g) Felmérés a magyarországi könyvtárosok demográfiai, szociológiai helyzetéről.
- h) A 2023-ban MKC és KMD pályázatokban résztvevő könyvtáraknál felmérjük, hogy igényt tartanak-e a szakértői jelentés értelmezésére.

Előadások és publikációk

- a) A KMO munkatársainak írásai rendszeresen megjelennek a könyvtári szaksajtóban önálló tartalomként vagy referátumként.
- b) A KMO koordinációs tevékenységének keretében felhívja a szakfolyóiratok szerkesztősegeinek figyelmét a könyvtárak minőségmenedzsment tevékenységének egy-egy kiemelkedő területére, abból a célból, hogy a minőségmenedzsment minél hangsúlyosabban megjelenjen a szaksajtóban.
- c) Ismeretterjesztési tevékenység keretében a KMO munkatársai előzetes egyeztetést követően jelenléti vagy online előadásokat tartanak a téma iránt érdeklődő könyvtárak minőségmenedzsment tevékenységének megfelelően.
- d) Munkatársaink felkérésre előadóként vesznek részt minőségmenedzsment workshopokon, tréningeken.

Oktatási tevékenység

A KMO mindhárom munkatársa oktatóként vesz részt a Könyvtári Szak- és Továbbképzési Osztály által szervezett segédkönyvtáros szakmai képzésen és a Minőség és innováció a könyvtárban elnevezésű továbbképzésen.

Kiadványok

2024-ben terveink között szerepel a KMÉR átdolgozása. A 2018-ban készült könyvtári szervezeti önértékelés az első év tapasztalatai alapján 2019-ben átdolgozásra került. 2020-ban módosult a KMÉR alapját képező EFQM-modell (European Foundation for Quality Management), valamint a CAF (Common Assessment Framework) is. Az elmúlt időszak változásai szükségessé teszik a KMÉR felülvizsgálatát. Létrehozunk egy munkacsoportot, amely már a KMÉR szerinti önértékelést végző könyvtárak észrevételeit is figyelembe veszi a felülvizsgálat során.

A könyvtári szakfelügyeleti tevékenység koordinálása, ellenőrzése és értékelése

A KIM Könyvtári és Levéltári Főosztályának felkérésére és iránymutatásával részt veszünk a könyvtári szakfelügyelet megújításában, a vizsgálatok koordinálásában és lebonyolításában.

A nyilvános könyvtárak alapkövetelményeinek és alapfeladatainak ellenőrzése

A KIM Könyvtári és Levéltári Főosztályának felkérésére és iránymutatásával részt veszünk a nyilvános könyvtárak alapkövetelményeinek és alapfeladatainak ellenőrzésében.

Munkatársaink – amennyiben a KIM Könyvtári és Levéltári Főosztályától felkérés érkezik – részt vesznek a vármegyei hatókörű könyvtárak beszámolóinak értékelésében.

Nyilvános Könyvtárak Jegyzéke

A KMO munkatársai a hozzájuk beérkezett információk alapján az MKA-ban módosítják a változásokat.

- a) Információs anyagok megújítása: A szakminisztérium tervezi a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékének (NYKJ) mindenki által hozzáférhető honlapját. A használatról és a vonatkozó jogszabályban foglalt előírásokról szóló anyagunkat megújítjuk a KI honlapján az Információs szolgáltatás menüpontban.
- b) Az új honlap megvalósulása esetén szükséges lépés az MKA és a NYKJ összevetése annak érdekében, hogy az MKA aktuális információkat tartalmazzon.

A Magyarországi Könyvtárak Adatbázisának működtetése és fejlesztése

- a) Pályázati és önértékelési modul összekapcsolása
- b) Adatelemek felülvizsgálata

Fölőpéldány-szolgáltatás

A fölőpéldány-felajánlás szolgáltatás a kulturális törvényben meghatározott feladat, amit a KMO továbbra is folyamatosan végez, szorosan együttműködve az OSZK Gyűjteményszervezési Osztályával.

Jógyakorlat-gyűjtemény kialakítása a honlapon

A KMO disszeminációs tevékenysége keretében újonnan létrehozta a KI honlapján a Minőség menüpont alatt a „Jó gyakorlatok” almenüpontot, ahol olyan hazai és nem-

zetközi jó gyakorlatokat gyűjt össze, amelyek segítik az intézményeket minőségmenedzsment tevékenységük folytatásában és inspirációt nyújtanak az innovációs folyamatokban. Terveink között szerepel, hogy évente meghirdetjük és szakmai közegben megszavaztatjuk az év jó gyakorlatát. A közösségi elismerés nyertesét a Könyvtári kiválóság napján hoznánk nyilvánosságra.

Új használói elégedettséget vizsgáló módszerek bevezetése

Disszeminációs és oktatási tevékenységünk keretében feladatunk, hogy új technikákat és módszereket mutassunk be a könyvtárak számára, amelyek hatékony segítséget nyújtanak számukra a minőségmenedzsment munkában. Néhány minősített és nem minősített könyvtárral együttműködve új módszerként szeretnénk kipróbálni könyvtári környezetben a Net Promoter Core (NPS) céghűségmérést, valamint a réselemzést. Az NPS gyors és egyszerű módszer a használók elégedtségének mérésére, használható a könyvtár egészére és az egyes szolgáltatásokra vonatkozóan is, a réselemzés pedig felhasználható azoknak a működési tényezőknek a vizsgálatára, amelyek befolyásolhatják a könyvtárhasználók elégedettségét. A módszer kimutatja, hogy a könyvtárnak mennyire sikerült megfelelnie a használók elvárásainak. Az idei évben szeretnénk kidolgozni és megvalósítani az együttműködés és a közös tesztelés koncepcióját.

KSZR-értéktár koncepciójának kidolgozása

A koncepció kidolgozásának célja, hogy megvizsgálja, milyen lehetőségek állnak rendelkezésre a KSZR-könyvtárakat érintő elismerés létrehozására. Az elismerés elősegítené a KSZR-könyvtárak tevékenységének láttatását, erősítené a társadalmi beágyazódást. A munkához szoros együttműködés szükséges a vármegyei hatókörű városi könyvtárakkal.

Új szolgáltatások bevezetése

- a) Motivációs nap: A címmel és díjjal rendelkező könyvtárak számára tervezünk motivációs napot, ahol az adott könyvtár képviselőivel átvizsgáljuk az intézmény minőségmenedzsment munkáját, felhívjuk a figyelmet a fejlesztendő területekre.
- b) Segítség a szakértői vélemények értelmezéséhez: kiejánlás után, igény szerint segítséget nyújtunk a MKC és KMD pályázatokban részt vett könyvtárak számára a szakértői vélemények értelmezésében, elősegítve a szakértői értékelések maximális hasznosulását.

4. Könyvtári Szak- és Továbbképzési Osztály

Kiemelt feladatok

- a) A 2024-es évre szóló minisztériumi továbbképzési támogatás felhasználása
 - továbbképzések szervezése az újonnan engedélyezett, a megújított és a már engedéllyel rendelkező továbbképzési programok alapján
 - az előkészített továbbképzési programok benyújtása engedélyeztetésre
 - kutatástámogatás
 - fenntarthatóság, zöldkönyvtár, ökokönyvtáros
 - lejárt engedélyű továbbképzési programok megújítása
 - coaching szemlélet a könyvtárban
 - webarchiválás
 - helyismeret, helytörténet
 - új továbbképzési programok kidolgozása

- design thinking
 - állományvédelmi ismeretek
 - digitális bölcsészet
 - szervezetfejlesztés
 - a szemléletváltás szerepe a hatékony munkavégzésben
- b) A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny szervezése
- a 2023/2024-es tanév országos írásbeli fordulójának (2024. február 26.) és döntőjének (2024. április 22.) megszervezése, lebonyolítása
 - a 2024/2025-ös tanév versenyének előkészítése

Általános feladatok

- a) az éves képzési terv elkészítése (<https://ki.oszk.hu/dokumentumtar/kepzesi-terv>, a képzésekre vonatkozó adatok összegyűjtése az új Kormányzati Képzésszervezési Központ portáljára való feltöltéshez)
- b) segédkönyvtáros szakmai képzés (<https://ki.oszk.hu/tanfolyamok/segedkonyvtaros-szakmai-kepzes>) és engedélyezett továbbképzési programokon alapuló tanfolyami alkalmak indítása (<https://ki.oszk.hu/kepzes/engedelyezett-tovabbkepzesek>), a hatfél éves könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés (<https://ki.oszk.hu/tanfolyamok/konyv-es-papirrestaurator-szakmai-kepzes>) negyedik és ötödik félévének lebonyolítása
- a képzések minőségbiztosítási rendszerének működtetése
 - a képzési adminisztráció adatbázis alapú rendszerének működtetése (<http://ki2.oszk.hu/tanfolyam/login.php>)
 - a képzésekre vonatkozó statisztikai adatszolgáltatás (FAR) elkészítése
 - a képzések támogatása nyílt forráskódú Moodle távoktatási felülettel (<https://kepzes.oszk.hu/>)
 - képzési tanácsadás a hazai és a határon túli könyvtárak, könyvtári képzőhelyek és könyvtárosok számára
 - részvétel a módosított felnőttképzési törvényből következő feladatokkal kapcsolatos továbbképzéseken, tájékoztatókon
 - részvétel a könyvtárosok demográfiai helyzetére vonatkozó felmérés lebonyolításában és értékelésében
- c) módszertani támogatás a segédkönyvtáros szakmai képzés képesítő vizsgájára való felkészüléshez
- közreműködés a BM Köznevelési Stratégiai Főosztály felkérése alapján a segédkönyvtáros szakmai képzés vizsgáihoz szükséges központi dokumentumok elkészítésében
 - együttműködés a segédkönyvtáros vizsgáztatáshoz engedéllyel rendelkező vizsgaközpontokkal
- d) a segédkönyvtáros szakmai képzést megvalósító képzőhelyek munkájának összehangolása
- a képzőhelyi partnerek folyamatos tájékoztatása a módosított felnőttképzési törvény és a felnőttképzési rendszer átalakulásából következő feladatokról
 - segítségnyújtás az egyes képzőhelyek új képzési programjának minősítéséhez
 - képzőhelyi értekezlet és az azonos tanegységeket tanító oktatók tematikát egyeztető műhelytalálkozóinak szervezése
- e) a határon túli magyar könyvtárak munkájának segítése

- a 2024. évre vonatkozó határon túli képzési terv elkészítése
 - a 2024. évre tervezett határon túli képzések megvalósítása a minisztériumi továbbképzési támogatás segítségével
 - a 2024 folyamán megvalósuló határon túli képzési programok tanfolyami és résztvevői információinak adatbázisba szervezése (<https://konyvtarak-hataroknelkul.hu/>)
- f) a könyvtáros társadalom folyamatos tájékoztatása a könyvtáros képzésről, kapcsolatteremtés a minisztérium és a képző intézmények között
- részvétel a képesítési és a munkakörökre vonatkozó szakmai tájékoztatásban, rendszeres tanácsadás végzettségek, besorolások, vezetői pályázatok feltételeinek ügyében
- g) részvétel az intézeti honlap működtetésében
- a segédkönyvtáros szakmai képzésre és az engedélyezett továbbképzésekre vonatkozó oldalak folyamatos karbantartása, frissítése
 - hírek feltöltése (különös tekintettel a képzéssel, továbbképzéssel kapcsolatos hírekre)
 - folyamatos kapcsolattartás a honlap szerkesztőjével, módosítási igények megfogalmazása, egyeztetése
 - szolgáltató és tanácsadó tevékenység, az ehhez kapcsolódó elektronikus szolgáltatások működtetése
 - a könyvtári szakfelügyelők adatbázisa
 - jogszabályfigyelés
 - információk határon túli könyvtárosoknak
 - könyvtári információk fogyatékkal élőknek
 - hírek készítése és feltöltése a <https://konyvtarak.hu/> portálra és a Könyvtártudományi Szakkönyvtár honlapjára
 - gyerekkönyvajánlók készítése és feltöltése a <https://konyvtarak.hu/> portálra

Képzés címe	Időpontja	Résztvevők száma 2023-ben	Résztvevők száma 2024-ban	Költség (Ft) ¹
Segédkönyvtáros szakmai képzés (440 óra) (2023/2024-es tanév második félév)	2024. jan. 8. – 2024. jún. 30.	28	ld. a következő sorban!	
Segédkönyvtáros szakmai képzés (440 óra) (2024/2025-ös tanév első félév)	2024. szept. 9. – 2024. dec. 16.	ld. a felette lévő sorban!	30	
Könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés (1100 óra) (2022/2025-ös évfolyam negyedik féléve)	2024. márc. 13. – 2024. máj 31.	12	12	

¹ A segédkönyvtáros és a könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés, valamint az engedélyezett továbbképzések költségeit részben a tanfolyami résztvevők által befizetett képzési díj, részben a KIM Kultúráért Felelős Államtitkársága által biztosított, könyvtári szakemberek továbbképzése és iskolarendszeren kívüli képzése céljából kapott támogatás fedezi.

Könyv- és papírrestaurátor szakmai képzés (1100 óra) (2022/2025-ös évfolyam ötödik féléve)	2024. szept. 4. – 2024. dec. 20.	12	12	
Általános és szaktájékoztató (történelem, jog, képzőművészet, társadalomtudomány) online adatbázisokkal (60 óra)	2024. február 28., 29., március 11., 12., 13., 14., 26., 27.	nem releváns ²	16	
Angol szaknyelvi ismeretek könyvtárosoknak Special English Studies for Librarians (60 óra)	1. alkalom 2024. május 27., 28., 29. június 10., 11., 12., 13. 2. alkalom 2024. október 28., 29., 30. november 11., 12., 13., 14.	nem releváns	16	
Coaching szemlélettel a könyvtárban (45 óra)	2024. május 2., 3., 14., 15., 16., 17.	nem releváns	14	
Elektronikus tananyagfejlesztés és távoktatás könyvtári környezetben (60 óra: 30 kontaktóra + 30 óra távoktatás)	1. alkalom 2024. február 22., 23., március 7., 8. 2. alkalom 2024. november 19., 20., december 2., 3.	nem releváns	25	
Élménykönyvtár – tapasztalat és újítás a könyvtáros munkájában, személyes és közösségi kapcsolatrendszerében (30 óra)	1. alkalom 2024. március 11., 12., 13., 14. 2. alkalom 2024. november 12., 13., 14., 15.	nem releváns	20	
Élménymarketing, marketingkommunikáció és érdekvérvényesítés (30 óra)	1. alkalom 2024. április 22., 23., 24., 25.	14	25	

² A kifejezés jelentése: 2023-ban az adott képzésnek nem volt tanfolyami alkalmja.

	2. alkalom 2024. december 2., 3., 4., 5.			
Fenntarthatóság, zöld- könyvtár, ökokönyvtáros (60 óra)	2024. jú- nius 11., 12., 13., 14., 24. 25. 26., 27.	nem rele- vans	20	
Forrásleírás és -hozzáfé- rés a 21. században (30 óra)	1. alkalom 2024. május 7., 8., 9., 10. 2. alkalom 2024. októ- ber 8., 9., 10., 11.	24	30	
Gyermekkönyvtári ismer- etek újratöltve I. Elméleti és módszertani alapok (60 óra)	2024. már- cius 25., 26., 27., 28., április 8., 9., 10., 11.	nem rele- vans	18	
Gyermekkönyvtári ismer- etek újratöltve II. Haté- kony pedagógiai mód- szerek műhelye (60 óra)	2024. nov- ember 4., 5., 6., 7., 18., 19., 20., 21.	nem rele- vans	18	
Az internet archiválása mint közgyűjteményi fel- adat (30 óra)	1. alkalom 2024. május 21., 22., 23., 24. 2. alkalom 2024. szeptember 23., 24., 25., 26.	22	25	
Az intézményi publiká- ciós vagyron nyilvántar- tása a Magyar Tudomá- nyos Művek Tárában (30 óra)	1. alkalom 2024. már- cius 19., 20., 21., 22. 2. alkalom 2024. nov- ember 5., 6., 7., 8.	17	25	
Kiadványszerkesztés közgyűjteményi környe- zetben (60 óra)	2024. már- cius 26., 27., 28., áp- rilis 10., 11., 12., 23., 24.	nem rele- vans	25	

A könyvtárhasználati tananyag tartalma és módszertani kérdései (30 óra)	1. alkalom 2024. május 17., 31., június 7., 14. 2. alkalom 2024. november 15., 22., 29., december 6.	nem releváns	20	
A könyvtári digitalizálás és az elektronikus szolgáltatások új útjai I. (60 óra)	2024. május 13., 14., 15., 16., 27., 28., 29., 30.	nem releváns	25	
A könyvtári digitalizálás és az elektronikus szolgáltatások új útjai II. (30 óra)	2024. szeptember 16., 17., 18., 19.	nem releváns	25	
Könyvtári vezetési ismeretek (120 óra)	2024. április 2., 3., 4., 5., 16., 17., 18., 19., május 7., 8., 9., 10., 21., 22., 23., 24.	nem releváns	25	
Kutatástámogatás könyvtári környezetben: szakirodalmi, tudomány-metriai és statisztikai adatbázis-használat (45 óra)	1. alkalom 2024. április 18., 19., 25., 26., május 2., 3. 2. alkalom 2024. október 2., 3., 4., 16., 17., 18.	16	25	
Makerspace a könyvtárban (45 óra)	1. alkalom 2024. április 23., 24., 25., május 7., 8., 9. 2. alkalom 2024. november 12., 13., 14., 15., 26., 27., 28.	nem releváns	15	
Minőség és innováció a könyvtárban (120 óra: 86 kontaktóra + 34 óra otthoni munka)	2024. szeptember 17., 18., 19., 20., október	11	25	

	2., 3., 4., 14., 15., 16., 17.			
Muzeális könyvtári do- kumentumok: megőrzés, nyilvántartás, szolgálta- tás (30 óra)	2024. má- jus 30., 31., június 6., 7.	24	25	
Olvasásfejlesztés, olva- sásösztönzés: új kihívá- sok, megújult módszerek (60 óra)	1. alkalom 2024. már- cius 4., 5., 6., 7., 19., 20., 21., 22. 2. alkalom 2024. nov- ember 26., 27., 28., 29., december 10., 11., 12., 13.	nem rele- váns	16	
Az online tanulás mód- szerei és eszközei) (30 óra: 14 kontaktóra + 16 óra távoktatás)	1. alkalom 2024. feb- ruár 20., március 5. 2. alkalom 2024. októ- ber 7., 24.	nem rele- váns	30	
Speciális használói cél- csoportok a könyvtárban (30 óra)	2024. feb- ruár 20., 21., 22., 23.	nem rele- váns	20	
A szemléletváltás sze- repe a hatékony munka- végzésben (45 óra)	2024. szeptember 25., 26., 27., október 9., 10., 11.	nem rele- váns	14	
A szerzői jog a könyvtá- rakban (30 óra)	2024. feb- ruár 26., 27., 28., 29.	nem rele- váns	25	
Fenntarthatóság, zöld- könyvtár, ökokönyvtáros (60 óra)	2024. jú- nius 11., 12., 13., 14., 24. 25. 26., 27.	nem rele- váns	20	

Határon túli kép- zés címe, helyszíne	Időpontja	Részvevők száma 2023-ben	Részvevők száma 2024-ban	Költség (Ft) ³
--	-----------	--------------------------------	--------------------------------	------------------------------

³ A képzések költségeit teljes egészében a KIM Kultúráért Felelős Államtitkársága által biztosított, könyvtári szakemberek továbbképzése és iskolarendszeren kívüli képzése céljából kapott támogatás fedezi.

<i>A határon túli képzések megvalósítása a minisztériumi támogatás mértéke és partnerek igényei szerint, az oktatói kapacitások függvényében alakul a 2024-es év folyamán.</i>	–	kb. 100		
--	---	---------	--	--

Akkreditált képzések címe	Azonosítószám	Akkreditáció időpontja	Költség (Ft)⁴
Kutatástámogatás (megújítás)			104 000 Ft
Webarchiválás (megújítás)			104 000 Ft
Fenntarthatóság, zöldkönyvtár, ökökönyvtáros (új)			104 000 Ft 104 000 Ft
Coaching szemlélettel a könyvtárban (megújítás)			104 000 Ft
A szemléletváltás szerepe a hatékony munkavégzésben (új)			104 000 Ft
Helyismeret, helytörténet (megújítás)			104 000 Ft
Állományvédelmi ismeretek (új)			104 000 Ft
Digitális bölcsészet (új)			104 000 Ft
Szervezetfejlesztés (új)			104 000 Ft
Design thinking			104 000 Ft

5. Könyvtártudományi Szakkönyvtár

Kiemelt feladatok

- A partnerektől (KIM KLFO, OSZK, egyetemek, szakkönyvtárak, kutatók) kapott adat- és információkérések teljesítése, igény esetén szakirodalmi szemlék, irodalomkutatások, bibliográfiák összeállítása.
- Szakk bibliográfiák szerkesztése és közreadása.
 - A *Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiája* című kurrens nemzeti szakk bibliográfia éves elektronikus kiadványként történő megjelentetése.

⁴ A tervezés időszakában a témákat megjelölő munkacímeknek minősülnek.

- *A Könyvtörténeti bibliográfia. Magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténeti szakirodalom* című éves szakbibliográfia szerkesztése és online közzéadása a KSZK honlapján.
- c. A retrospektív konverzió lehetőség szerinti folytatása.
- d. Az OSZK Digitalizáló Osztály felkérése kiemelkedő fontosságú és/vagy állagromlás miatt veszélyeztetett dokumentumok digitalizálására.

Alapfeladatok

Országos szakkönyvtári feladatok ellátása a könyvtártudomány területén:

- a) Minőségi gyűjteményfejlesztés, szakterületi elektronikus könyvtár gyarapítása:
 - Az EISZ körébe tartozó adatbázisok beszerzése az OSZK Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztályával történő együttműködésben.
 - Az EISZ körébe nem tartozó könyvtártudományi adatbázis megrendelésének előkészítése.
 - Külföldi online és nyomtatott folyóiratok megrendelésének előkészítése.
 - Konkrét olvasói igényeket előnyben részesítő könyvgyarapítás.
 - Linkgyűjtemény építése a szakterület online elérhető kiadványaihoz.
- b) A beszerzett könyvtári dokumentumok tartalmi feltárása az online katalógusban, és a leírások országos használatának biztosítása a MOKKA-ODR-be való rekordfeltöltéssel.
- c) Magas színvonalú tájékoztatás a különböző felhasználói csoportok részére, szakmai tanácsadás a könyvtárhoz forduló szakemberek számára.
- d) Csoportos és egyéni foglalkozás a felsőfokú könyvtárosképzésben résztvevő hallgatókkal. A Könyvtári Intézetben folyó képzési és továbbképzési tevékenység támogatása könyvtárbemutatók, órai helyszín biztosításával. Gyakorlóhelyként részvétel az oktatási tevékenységben.
- e) Szakmai együttműködésekben való részvétel, kiemelten a határon túli magyar közösségekkel és intézményeikkel, és különös tekintettel a „Könyvtár, ami összeköt” program résztvevőire.
- f) A köznevelés eredményességéhez való hozzájárulás érdekében igény esetén közösségi szolgálatot végző diák fogadása.

Egyéb tervezett feladatok

- a) Könyvbemutatók szervezése a KSZK olvasótermében.
- b) A KSZK honlapjának gondozása, a közösségi médiában működő KSZK oldal és a Könyvtárosok Dolgozószobája nevű csoport kezelése, esetenként poszt írása az OSZK blogjára.
- c) A nyomtatott és online folyóiratok érkeztetésére szolgáló nyilvántartás frissítése.

5.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Nyitvatartás	2023. évi tény	2024. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	25 (átlag)	21
Hétfégi nyitvatartás (óra)	0	0
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	6/hét (átlag)	3/hét
Évi összes nyitvatartás (óra)	1.358	1.050
<i>Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig)</i>	(aug. 8.	aug. 8.-18.
Munkanapok száma (nap)	- aug. 21.) 6	

		aug. 5.–aug. 16.) 10
Téli zárvatartási idő (-tól;- ig) Munkanapok száma (nap)	(dec. 23 – dec. 31.) 3	(dec. 23. –dec. 31) 3
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	8	8

5.2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2023. évi tény	2024. évi terv
Regisztrált használók száma	86	100
Aktív használók száma	729	700
Ebből diák	n.a.	n.a.
Napjegyek száma	–	–
Éves olvasójegyek száma	–	–
Látogatások száma (db)	947	1.000
Ebből csoportok (db)	15	15

5.3. Dokumentumforgalom

5.3.1. Dokumentumforgalom

Használati adatok	2023. évi tény	2024. évi terv
Kölcsönzések száma	209	230
Helyben használat	649	700

5.3.2. Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (könyv)	36	50
Gyarapodás (folyóirat)	53	53
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	8.466	8.416
Áthelyezés	574	100
Forgalom	550	600
Kötészetre adott	0	20
Online katalógusban elérhető (%)	49*	50

* becslés

5.3.3. Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2023. évi tény	2024. évi terv
Olvasói munkaállomás	5	5

5.4. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2023. évi tény	2024. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	939	900
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	130	130
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	3 óra	3 óra
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	5 nap	4 nap
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	49	50

VI. Ciszterci Műemlékkönyvtár (Zirc) munkaterve

Magyarországon az ötvenes években született meg a műemlék könyvtár fogalma, azzal a céllal, hogy az államosítás után egyben tarthassanak, megőrizhessenek értékes gyűjteményeket. Általában eredeti helyen megőrzött, történeti, művelődéstörténeti jelentőségű könyvtárat értünk alatta, amely lényeges részében vagy egészében lehetőség szerint eredeti állapotában áll fent. A szakirodalom meghatározásai kiemelik a múzeumszerű működést és hogy az állomány tudományos céllal kutatható. A gyarapodás, gyűjtés helyett a hangsúly áthelyeződött a megőrzésre és a bemutatásra.

A Ciszterci Műemlékkönyvtár 1953-ban került a nemzeti könyvtár működtetésébe. A rendszerváltás után, 1994-ben a Ciszterci Rend Zirci Kongregációja és Országos Széchényi Könyvtár együttműködési megállapodást kötött az intézmény működtetésére. 2024-ben, 30 évvel később időszerű a megállapodást újra gondolni, a tapasztalatok figyelembevételével megújítani.

A 2021-ben megkezdett és a 2023-ban fejlesztések idei ütemezésében az irodák és az olvasóterem fűtésének és világításának a korszerűsítése tervezett. A 6 kW-os hőtároló kályhákat 2,5 kW-os szabályozható, programozható, energiatakarékos fűtőtestekre érdemes cserélni. A fénycsöves helyett tervezett LED-fényforrások az energiatakarékosság mellett a komfortérzetet is növelik.

1. Szervezeti kérdések

Dolgozói létszám

		2023. évi tény	2024. évi terv	
Szakmai összlétszám (fő, töredék is lehet) összlétszám (fő)		4	5	
Ebből vezető vagy magasabb vezető, max. 10%, fő, töredék is lehet)		1	1	
Könyvtáros munkakörben foglalkoztatottak	Könyvtáros szakképesítéssel	<i>összesen</i>	3	4
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	3	4
	Egyéb	<i>összesen</i>	1	1
		<i>átszámítva teljes munkaidőre</i>	1	1
	<i>Mindösszesen</i>	<i>összesen</i>	4	5
		<i>átszámítva teljes munkaidőre (4+6)</i>	4	5
		<i>összesen</i>	0	0

	az Egyébből felsőfokú végzettségű	átszámítva teljes munkaidőre	0	0
Egyéb nem szakmai munkakörben foglalkoztatott (fő, töredék is) lehet)			0	0
Önkéntesek száma			0	2

A könyvtárban fel kell gyorsítani a feldolgozó munkát. Ennek érdekében érdemes egy tapasztalt, régi könyves területen jártas munkatárs alkalmazása. A rendezvények lebonyolításához önkéntes segítőköt javasolt felkérni.

2. Szolgáltatások

A műemlékkönyvtár tárlatvezetései rendkívül népszerűek. A látogatókkal beszélgetve rajzolódott ki az igény, hogy érdemes lenne hosszabb, elmélyültebb foglalkozásokat szervezni, ún. bibliofil tárlatvezetéseket szervezni. Ennek utolsó feltétele, a Kisgaléria felújítása 2023-ban megtörtént. Így a turisztikai főszezonra bevezetésre kerül az új szolgáltatás, ami a bevételeket is növelheti.

2.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Nyitvatartás	2023. évi tény	2024. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	48	48
Heti nyitvatartási órák száma a különgyűjteményi olvasótermekben (óra)	28	28
Hétvégi nyitvatartás (óra)	808	832
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	306	306
Évi összes nyitvatartás (óra)	2.448	2.448
Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig)	0	0
Munkanapok száma (nap)		
Téli zárvatartási idő (-tól;- ig)	0	0
Munkanapok száma (nap)		
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	25	30*

* Zirc idén ünnepli várossá avatásának 40. évfordulóját. Ebből az alkalomból a Zirc Városi Vegyeskórus három alkalommal tart koncertet az intézmény Barokk termében.

2.2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2023. évi tény	2024. évi terv
Regisztrált használók száma	30	32
Aktív használók száma	2	10
Ebből diák	0	4
Napijegyek száma	0	0
Havi olvasójegyek száma	0	0
Féléves olvasójegyek száma	0	0
Éves olvasójegyek száma	0	0

Kutatói olvasójegyek száma	0	0
Látogatások száma (db)	13.741	14.500
Ebből csoportok (db)	186	200

2.3. Dokumentumforgalom

2.3.1. Dokumentumforgalom

Használat	2023. évi tény	2024. évi terv
Helyben használat	11	20

2.3.2. Szabadpolcos állomány

Gyarapodás/áthelyezés	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (könyv)	12	500*
Gyarapodás (folyóirat)	6	6
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	0	0
Áthelyezés	0	0
Forgalom	0	0
Kötészetre adott	0	0
Online katalógusban elérhető (%)	0	40

*A 2023-ban átvett Borsa-hagyaték végleges feldolgozására, bevételezésére 2024-ben kerül sor.

2.3.3. Olvasói számítógépek

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2023. évi tény	2024. évi terv
Katalógusgép	1	1
Olvasói munkaállomás	1	1

2.4. Tájékoztatás

Kutatóhelyként a könyvtár olvasószolgálati, tájékoztatási feladatokat lát el, valamint az állomány megőrzését, gondozását, feldolgozását végzi, de gyakran keresik meg az intézményt online formában régi könyves referenz kérdésekkel is. Célunk, hogy a minket megkeresőket minél alaposabb, átfogóbb válaszokkal lássuk el.

A könyvtár munkatársai 2024-ben is folytatják ismeretterjesztő írások és tudományos publikációk megjelentetését az OSZK blogfelületén, valamint szakmai folyóiratokban.

2.5. Gyűjteményszervezés

2024-ben a feldolgozó munka fókuszába a Barokk terem állománya és a Borsa-hagyaték könyvei kerülnek. A régi könyves állomány rekordjai teljes leírást alkalmaznak, autopszia

alapján történnek. A feldolgozás során a dokumentumok állapotának a felmérése is sorra kerül.

2.5.1. Gyűjteményfejlesztés

Gyűjteményfejlesztés	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (db)	18	10
Ebből folyóirat	6	6
Ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	0	0
Kötelesspéldány (db)	0	0
Ebből elektronikus (db)	0	40
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	55.000	60.000

2.5.2. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2023. évi tény	2024. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma	3.818	4.500
Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	3.818	4.500
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	1	0,7
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	16	10
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	7,1	8,2

2.5.3. Állományvédelem

Állományvédelem	2023. évi tény	2024. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	12.000	200
Muzeális dokumentumok száma	53.000	53.000
Restaurált muzeális dokumentumok száma	15.041	15.043
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	39	79
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	0	0

A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	5	5
--	---	---

3. Gazdálkodás

Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2023. évi tény	2024. évi terv
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	8.725	9.500
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel	8.725	9.500
	2.2.1. reprográfiai		
	2.2.2. ajándékbolt	483	600
	2.2.3. beiratkozási díj		
	2.2.4. egyéb	8.242	8.900
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	55.496	60.000
	- ebből fenntartói támogatás	55.496	60.000
	- ebből központi költségvetési támogatás		
	- ebből pályázati támogatás összesen		
	- OKR		
	- egyéb hazai		
	- EFOP		
	- nemzetközi		
	Egyéb bevétel összesen		
Bevétel összesen	64.221	69.500	
Kiadás	Személyi juttatás	29.010	36.000
	Munkaadókat terhelő összes járulék	3771	4700
	Dologi kiadás	31.301	28.655
	Egyéb kiadás	139	145
	Kiadás összesen	64.221	69.500

Bevétel és kiadás különbsége: 0, e.- Ft

VII. Az Országos Idegennyelvű Könyvtár munkaterve

1. Szolgáltatások

Szolgáltatásaink teljes körének biztosítása és az olvasókkal való kapcsolattartás folyamatosan végzett kiemelt feladat, amelyet a 2022. évi szervezeti átalakulás után az OSZK különböző főosztályainak együttműködésével tudunk biztosítani.

Kiemelt feladat a jelenlegi könyvtárlátogatók megtartása és a potenciális olvasók minél nagyobb hányadának az elérése, a meglévő szolgáltatások minél szélesebb körben történő megismerttetése és új, az olvasók igényeihez alkalmazkodó szolgáltatások bevezetése. Ezeket a feladatokat igyekszünk 2024-ben is maximálisan teljesíteni.

1.1. Nyitvatartás (heti nyitvatartási idő, hétvégi nyitvatartás, változások)

Nyitvatartás	2023. évi tény	2024. évi terv
Heti nyitvatartási órák száma (óra)	34 / 29,5	34 / 28
Hétfégi nyitvatartás (óra)	0	0
16 óra utáni nyitvatartás (óra)	16 óra / hét 3,5 óra / hét	12 óra / hét 4 óra / hét
Évi összes nyitvatartás (óra)	1.542	1.572
Nyári zárvatartási idő (-tól;- ig) Munkanapok száma (nap)	-	-
Téli zárvatartási idő (-tól;- ig) Munkanapok száma (nap)	-	2024. 12. 23- 2025. 01. 02. 3
Különleges nyitvatartás (pl.: Múzeumok Éjszakája) (óra)	0	8

* A nyitvatartási adatok a **teljes / ügyeleti nyitvatartás** időszakában eltérnek, ezért szerepel két adat néhány kategóriában.

Az OIK nyitvatartását az olvasói igények, az érvényben lévő energia-fogyasztási előírások folyamatos figyelembevételével, a költségvetési kereteink és humánerőforrás-kapacitásunk által biztosított korlátok között alakítjuk ki. Ennek megfelelően:

- A tavaszi fűtési időszakban, várhatóan 2024. 01. 02. – 04. 01. napjáig: a könyvtár a hét öt napján van nyitva, összesen 31 órában. Ebben a nyitvatartási időszakban csak a minimális szolgáltatás érhető el (*beiratkozás, félretett könyv elvitele, visszahozatal, és késedelmi díj befizetése*).
- Várhatóan 2024. 04. 02. napjától a hét négy napján lesz nyitva a könyvtár, összesen 34 órában. Ebben a nyitvatartási időszakban minden szolgáltatás elérhetővé válik újra.
- A nyári időszakban várhatóan 2024. 07. 15. – 08. 26. napjáig heti 28 órára csökken a tervezett nyitvatartás.
- Az év minden napján 0-24 órában biztosított a dokumentum kölcsönző automata (locker) szolgáltatása.

Az F 1/2024. számú főigazgatói utasításnak megfelelően a munkanapcserék szerint alakul a nyitvatartás, illetve 2024. 12. 23-tól 2025. 01. 02-ig zárva tart a könyvtár.

1.2. Látogatói adatok

Könyvtárhasználat	2023. évi tény	2024. évi terv
Regisztrált használók száma	1.921	2.000
Aktív használók száma	1.174	1.200
Ebből diák*	684	700
Napijegyek száma	1	10
Havi olvasójegyek száma	0	0
Féléves olvasójegyek száma	173	200
Éves olvasójegyek száma	1.609	1.800
Kutatói olvasójegyek száma	6	10
Látogatások száma (db)	10.498	15.000
Ebből csoportok (db/fő)**	10/185	15/250

* A diákoknak nincs külön profilja az integrált rendszerben, beiratkozáskor 16 év alatt a „Díjmentes”, 16 év fölött az „50%-os, éves” olvasói osztályban szerepelnek; utóbbi esetben az olvasói adatlapon feltüntetjük a diákkezdvényt.

** A könyvtárba látogató diákcsoportok adatait a látogatást szervező egységek, az egyetemi tanszékek hallgatói esetében a Nedok, az általános és középiskolai tanulók esetében az Olvasószolgálati és Tájékoztatási Főosztály és az OIK Zeneműtár adatait összesítve adjuk meg.

A 2024. évben tervezett fűtési időszakos nyitvatartás hatása minden valószínűség szerint kevésbé pozitív hatású lesz a látogatói adatokra.

2024-ben is hirdetünk beiratkozási akciókat, programokat a potenciális olvasók megszólítására. Tervezzük, hogy a

- *Könyvtárat ajándékba* akció keretében olvasójegy váltható ajándékozás céljából.

Partner akciók

Szakmai partnereink részt vesznek az OIK promóciójában, felhívják a figyelmet a könyvtárra, ajánlják saját kapcsolathálójuk tagjainak. A közvetítésükkel érkező beiratkozók számára kedvezményt biztosítunk.

Időszakos akciók

- Április 6. Tolkien Fesztivál, nyílt nap, nyitási akcióként 100%-os kedvezménnyel iratkozhatnak be az olvasók,
- Az OIK Nyílt napján (2024. szeptember 27.) az éves beiratkozási díjából 100% kedvezményt biztosítunk,
- Nagy Francia Tollbamondás ELTE rendezvényre, a díjazottak részére 60 darab ingyenes beiratkozásra jogosító kupont biztosítunk.

Kitelepülések

Külső helyszíneken, az OIK profiljához kapcsolódó rendezvényeken lehetőség szerint igyekszünk jelen lenni, ahol népszerűsítjük és ajánljuk a könyvtár gyűjteményét és szolgáltatásait a potenciális használók számára. Ebben az évben ilyen lehetőség az **ELTE Könyvtári Nap**, amelyre várhatóan szeptember elején a Trefort-kertben kerül sor.

1.3. Dokumentumforgalom

1.3.1. Dokumentumforgalom

A **helyben használt dokumentumok** száma a könyvtár Olvasótermében, Tájékoztatójában, Nyelvstúdiójában, Zeneműtárban helyi forgalomba került dokumentumainak összegéből adódik. Alapvetően ezeken a szolgáltatási pontokon van mód a helyben használati statisztikák vezetésére, ugyanakkor ezekben az esetekben is csak azokat a dokumentumokat tudjuk regisztrálni, amelyeket az olvasók nem tesznek vissza a polcra. Ezért a helyben használt dokumentumok száma minden bizonnyal magasabb, mint ami az általunk regisztrált statisztikából kitűnik.

A **kölcsönzést** nagyban befolyásolja az éves szinten elérhető újdonságok száma és érkezésük ideje, illetve az a tény, hogy a kutatási tevékenység során a használók a digitális forrásokat, teljes szövegű adatbázisokat részesítik előnyben.

A dokumentumforgalmat **negatívan befolyásolja a tervszerű gyarapítás hiánya**. Ennek következtében az újdonságokat a könyvtár nem tudja akkor a használók rendelkezésére bocsátani, amikor az igény jelentkezik.

A **könyvtárközi kölcsönzés** folyamatos, kollégáink nagy gondot fordítanak arra, hogy mind az általunk kért dokumentumok, mind a tőlünk kértek a legrövidebb időn belül eljussanak a címzetthez.

Használat	2023. évi tény	2024. évi terv
Helyben használat	895	1.000
Kölcsönzött dokumentumok száma (db)	13.408	15.000
Könyvtárközi kölcsönzés – küldött dok. (db)	61	70
Könyvtárközi kölcsönzés – kapott dok. (db)	519	550
Nemzetközi dokumentumforgalom – kapott dok. (db)	15	20
Nemzetközi dokumentumforgalom – küldött dok. (db)	0	5

1.3.2. Szabadpolcos állomány

Szabadpolcos állományunk gyarapodása, érthető módon, szoros összefüggésben áll az OIK gyűjteményfejlesztésével. A **tervszerű állománygyarapítás, az újdonságok folyamatos érkezése már több mint 10 éve forráshiány miatt nem valósítható meg.**

Gyarapodás/áthelyezés	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (könyv, egyéb) dokumentum	995	1 000
Gyarapodás (folyóirat)	0	10
Összesen elérhető szabadpolcos állomány	74.140	74.200
Áthelyezés	682	700

Forgalom	9.115	10.000
Kötészetre adott	0	0
Online katalógusban elérhető (%)	100	100

* A szabadpolcos állomány gyarapodásán a könyvtárba beérkező új dokumentumok eredendően szabadpolcra irányítását, illetve a jelzett időszakban a gyűjtemény más egységeiből, főként a Raktárból történt átírányítást értjük.

A szabadpolcos állományba nem számítjuk bele a Zeneműtárban elhelyezett LP gyűjteményt, amely nyitott polcrendszeren van, de használata könyvtáros felügyelete mellett lehetséges.

** Áthelyezésen a szabadpolcra történő átírányítás értendő.

*** Forgalom alatt a Kölcsonzói szabadpolcra, a Nyelvstúdióból és a Zeneműtárból történő kölcsönzési tranzakciók száma értendő

1.3.4. Olvasói számítógépek

A használók jelentős része saját eszközzel érkezik a könyvtárba, részükről jellemző elvárás az ingyenes wifi elérés, amely folyamatosan rendelkezésre áll. A használók másik rétege igényli az asztali számítógép használatot, főként internetezés céljára. Az internetelérést biztosító asztali számítógépek kihasználtsága folyamatos, különösen a délutáni, ill. esti órákban. Beiratkozott használóink ezt a szolgáltatást ingyenesen, naponta max. 3 óra időtartamig vehetik igénybe.

Olvasói számítógépek száma helyben használatra	2023. évi tény	2024. évi terv
Katalógusgép	5	5
Olvasói munkaállomás	20	20

1.4. Tájékoztatás

A tájékoztatás, a különböző csatornákon, szóban, írásban beérkező kérdések megválaszolása egész évben folyamatos. Szóbeli kérések esetében a hangsúly a személyesen feltett kérdéseken van. Az írásbeli kérdések e-mailen érkeznek, és a megválaszolásuk is ezen a csatornán történik.

Törekszünk rá, hogy elkülönítsük a kutatómunkát, a nyelvi referensek, ill. a tájékoztató és zenei könyvtárosok szaktudását igénylő referenz kérdéseket az általában a könyvtárhasználatra, a szolgáltatásokra, a dokumentumok elérhetőségére vonatkozó kérdésektől, melyeket gyorstájékoztatásként tartunk nyilván.

Referenz kérdések száma	2023. évi tény	2024. évi terv
Szóbeli (személyes)	35	40
Szóbeli (telefon)	29	30
Szóbeli (skype)	0	0
Szóbeli összesen	64	70
Írásbeli (postai)	0	0
Elektronikus	14	15
Írásbeli összesen	14	15
Gyorstájékoztatás*	826	900
Összesen	904	985

Irodalomkutatások, témafigyelések száma	0	0
Bibliográfiai szolgáltatás	0	0

1.5. Gyűjteményszervezés

A **tervszerű állománygyarapítás**, az újdonságok folyamatos beszerzése már több mint 10 éve nehézséget jelent. Ez remélhetőleg a 2024. évre nem lesz érvényes. Az akadályok ellenére tervezzük gyűjteményünk gondos építését, minden alternatív forrásból: a nemzetiségi dokumentumellátás keretéből, a maradék köteleespéldányok válogatásából és az ajándékozott dokumentumokból. Mindez azonban nem jelent szakszerű fejlesztést, a használói igényeknek megfelelő gyarapítást, az újdonságok igény szerinti rendelkezésre állását. Az állomány gyarapítására bevonható, a fentiekben jelzett forrásokból a szükséges dokumentumok töredékének beszerzése oldható meg. Az egyéb forrásokból beérkező dokumentumok véletlenszerű pótlásokra nyújtanak lehetőséget. Amennyiben a rendelkezésünkre áll a beszerzésre fordítható források mennyisége, a folyamatosan épített dezideráta listák frissítésével megkezdjük a gyűjtőkori prioritások mentén a rendelések előkészítését és lebonyolítását, az érintett főosztályokkal egyeztetve, együttműködve. A folyóiratok és adatbázisok 2024. évi előfizetése részben megtörtént (KEF 2. negyedév), részben döntés, illetve előkészítés alatt van.

Folyamatosan végezzük az állomány tervszerű apasztását. Ennek mértéke minimum az előző évben beszerzett dokumentumok száma, oka a raktári kapacitás korlátozott volta. A folyóiratok területén tervszerűen folyik a régi évfolyamok selejtezése a Selejtezési szabályzatnak megfelelően.

A **Zeneműtár dokumentumait** tekintve a szerzeményezésre fordítható összeget meg kell osztani a kotta, a CD-audio, a DVD és az egyéb (pl. szöveggönyv, zenei szakkönyv) dokumentumokat illetően. Köteleespéldányból való válogatásban hangsúlyozottan több a kotta dokumentum, az előző évek tapasztalata alapján zenei CD, zenei DVD köteleespéldány válogatásból (nagy mértékben) továbbra sem várható. Ajándékozás során is általában a kotta dokumentumok dominálnak. Ezért a Zeneműtárban 2024-ben sem tervezünk apasztást, selejtezésre a sérült dokumentumok (kották, CD-k, DVD-k) kerülnek.

1.5.1. Gyűjteményfejlesztés

Gyűjteményfejlesztés	2023. évi tény	2024. évi terv
Gyarapodás (db)	3.431	3.500
Ebből folyóirat	78	80
Ebből CD/DVD/elektronikus dokumentum	102 / 31 / 0	120 / 40 / 0
Köteleespéldány (db)	851	900
Ebből elektronikus (db)	0	0
Gyarapításra tervezett összeg (Ft)	13.491.853	13.000.000

1.5.2. Nemzetiségi gyűjtemény fejlesztése

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 1. melléklete szerinti nemzetiségek	2023. tény	2024. terv
---	------------	------------

bolgár nyelvű dokumentumok száma (db)	3.604	3.700
görög nyelvű dokumentumok száma (db)	1.537	1.600
horvát nyelvű dokumentumok száma (db)	3.333	3.400
lengyel nyelvű dokumentumok száma (db)	10.105	10.300
német nyelvű dokumentumok száma (db)	47.857	48.200
örmény nyelvű dokumentumok száma (db)	117	120
roma nyelvű dokumentumok száma (db)	167	170
román nyelvű dokumentumok száma (db)	6.025	6.100
ruszin nyelvű dokumentumok száma (db)	132	140
szerb nyelvű dokumentumok száma (db)	4.318	4.450
szlovák nyelvű dokumentumok száma (db)	6.039	6.100
szlovén nyelvű dokumentumok száma (db)	1.581	1.600
ukrán nyelvű dokumentumok száma (db)	3.945	4.100

Nemzetiségi dokumentumellátás:

Az Országos nemzetiségi dokumentumellátás 12 millió Ft-os kerete a költségvetésben rendelkezésre áll, amely fedezetet biztosít a dokumentumellátás megvalósítására. Beszerezünk a magyarországi nemzetiségek legfrissebb hazai és anyaországi szépirodalmi kiadványait és a róluk szóló szakirodalmi munkákat az OIK, a 19 megyei könyvtár, valamint a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár számára.

Az adatok értelmezésekor fontos tényező, hogy a könyvtári állomány a gyarapítás-apasztás következtében folyamatosan változik.

1.5.3. Feldolgozás, állományfeltárás, a munkafolyamat szakmai mutatói

Gyűjteményfeltárás	2023. évi tény	2024. évi terv
Épített elektronikus katalógusokban/adatbázisokban rögzített rekordok száma		
katalógus bibliográfiai rekordok:	15.374	16.000
ebből az analitikus	4.622	4.700
ebből besorolási:	6.097	6.500
Saját építési adatbázisok:	3.695	4.000
nemzetiségi	2.752	3.000
műfordítás bibliográfiai rekordok:	943	1.000
Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,7	0,7
Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama	5	5
A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága (az elektronikus katalógusban feltárt dokumentumok száma a gyűjtemény egészének %-ában)	96	96

1.5.4. Állományvédelem

Állományvédelem	2023. évi tény	2024. évi terv
Tárgyévben fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás, savtalanítás vagy egyéb aktív állományvédelmi intézkedésben részesült dokumentumok száma	0	0
Muzeális dokumentumok száma	168	168
Restaurált muzeális dokumentumok száma	0	0
Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	0	0
Biztonsági jellel ellátott dokumentumok száma	3.183	3.500
A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	0	0

A Szabadpolcos övezetben, a Raktárban és a Zeneműtárban folyamatos a könyvek, a kották, az audio- és audiovizuális anyagok állapotának ellenőrzése. A sérült dokumentumok esetében lehetőség szerint azonnali javításra kerül sor, helyben. A kisebb kötésmunkákat a raktáros munkatársak végzik, a komolyabb feladatok esetén a Gyűjteménymegőrzési főosztállyal egyeztetünk. Az audio- és audiovizuális dokumentumoknál a tokok cseréje azonnal megtörténik, a CD-k törése, sérülése esetén azok apasztási listára kerülnek. A Zeneműtárban ezen felül megtörténik a helyben javítható kották ellátása is.

2. Rendezvények

A programok finanszírozását elsősorban külső forrásokból, illetve partnerek támogatásával tervezzük.

A 2024. évben a Főigazgatói Kabinet koordinálásával valósulnak meg programjaink.

Rendezvények	2023. évi tény	2024. évi terv
Konferenciák száma	1	0
Konferenciákon résztvevők száma	70	0
Időszaki kiállítások száma	4	4
Időszaki kiállítások látogatóinak száma	246	250
Könyvbemutatók száma	8	8
Könyvbemutatók látogatóinak száma	356	356
Zenei rendezvények száma	9	9
Zenei rendezvények látogatóinak száma	283	283
Egyéb programok száma	11	11
Egyéb programokon résztvevők száma	514	514
Összes rendezvény száma (db)	33	32
Összes rendezvényen résztvevők száma (fő)	1.469	1.399

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár az országos nemzetiségi dokumentumellátás koordinációs központja, ezért fontosnak tartjuk, hogy a nemzetiségi nyelveket és kultúrát népszerűsítsük változatos programjainkkal, rendezvényeinkkel. A Molnár utcai épület zárva tartása alatt a programok az Országos Széchényi Könyvtár tereiben kerülnek megrendezésre. Az év további részében számos előre tervezett könyvbemutatóval, irodalmi-, zenei-, és nemzetiségi rendezvénnyel várjuk az érdeklődő közönséget. A 2024-es magyar-török kulturális évad keretében több programmal is készül a könyvtár. Idén is meghirdetésre kerül az OIK műfordítás-pályázata, terveink szerint 2024-ben a zsűri török nyelvű pályaműveket bírál majd az év második felében. Az év folyamán a Magyar Tolkien Társasággal együttműködve tervezünk egy „Tolkien polc” elhelyezését a könyvtárban. A polcon a társaság és az OIK kötetei is egyaránt helyet kapnának. Április 6-án „Tolkien nap” részeként számos programmal, előadással, társasjátéklubbal, zenés műsorral ünnepelnénk a könyvtár újra nyitását, amelyen ünnepélyes átadó keretében kívánjuk felavatni a „Tolkien polcot”.

Az előző évekhez hasonlóan, várhatóan további, előre nem tervezett eseményekkel bővül majd a 2024. évi rendezvénynaptárunk.

VIII. A Digitális Bölcsészeti Központ munkaterve

1. Alkalmazás- és Digitálistartalom-fejlesztési Osztály

Személyi változások

Szükséges további 2 szoftverfejlesztő és legalább 1 webfejlesztő az osztályra, ezáltal meggyorsítható lenne a MEK/EPA/DKA megújítása és az OTR tartalmak újradizájnlása, illetve új OTR-es tartalmak előállítása is.

Fejlesztési feladatok

Helyfoglaló rendszer

A Helyfoglaló alkalmazás tesztverzióját Seregély Ákos fejlesztő a kért, 2023. január 31-i dátumra elkészítette. Azóta a Kutatási és Különgyűjteményi Főosztály által végzett tesztelés nem valósult meg. Szükséges lenne a tesztelés elvégzése, a tapasztalatok alapján pedig a fejlesztés befejezése/lezárása. Az alkalmazáshoz hiányzik egy User Interface (UI) design is, ennek elkészülte is feladat 2024-ben.

Kiállítási kijelzők, kiosk-ok

A 2022-es és 2023-as év tapasztalataiból kiindulva várható igénylés álló, kiosk jellegű kijelzős tartalomszolgáltatások fejlesztésére.

Online Tartalomszolgáltató Rendszer (OTR) technikai és UI megújítása

Szeretnénk a 2024-es év folyamán megújítani az OTR-es tartalomszolgáltató oldalak szűrőit, bevezetve a Gyetvai Gergely által készített facettás keresőt minden WordPress alapú oldalon. Szintén ennek mentén szeretnénk megújítani és kiküszöbölni a hibáit az összetett

keresőnek az érintett WP oldalakon. Kitűzött cél a tartalomszolgáltatások automata frissítésének (harvest) megvalósítása a Tudástárban feldolgozott gyűjtemények (Fotótár, Kézirattár) esetében. Szükséges a Tudástár hibáinak kiküszöbölése is.

Megújítjuk és egységesítjük tartalomszolgáltatásaink dizájnját, felületét. Ez nem teljesen azonos, de stílusában és arculatában egységes külsőt kölcsönöz majd az OTR-es oldalaknak.

Magyar Elektronikus Könyvtár teljesen új technikai és informatikai alapokra történő helyezése

Szükséges és elvárt feladat a Magyar Elektronikus Könyvtár (és hozzá kapcsolódóan annak testvérrendszerei, az EPA, DKA – ezen háromrendszer technikailag kvázi egyként kezelendő) informatikai rendszerének/hátterének teljes körű megújítása és teljesen új technikai alapokra helyezésére. A MEK jelenlegi forráskódja, informatikai rendszere több, mint 20 éves. Több szempontból elavult, nem felel meg a kor követelményeinek. Elavult szoftververziókat használ a kód (pl. Php), melyek már nem frissíthetők.

Tisztázni kell, mit jelent majd, mit értünk majd a „MEK” alatt, mely tartalomszolgáltatásokat foglalja magában. Ez alapján kell megtervezni és megvalósítani az új rendszert és annak funkcióit és hogy pontosan milyen informatikai alapokra/megoldásokra épüljön. Az új rendszert fel kell készíteni az OSZK könyvtári rendszereivel (Amicus, LibMate) valamint a hosszútávú megőrzési rendszerével (jelenleg DSpace, jövőben Archivemetica) való kommunikációra és együttműködésre. A fejlesztés az egész 2024-es évet felöleli (és biztosan átnyúlik 2025-be is).

HUMANUS migrálása

A HUMANUS humántudományi bibliográfiai adatbázis alatti szerver, valamint BODZA keretrendszer Szegeden, egy elavult szerveren, elavult szoftverkörnyezetben található. A szervert záros határidőn belül a Szegedi Tudományegyetem informatikája le kívánja állítani, ezért szükséges a HUMANUS adatbázisának/adatállományának migrálása a LibMate rendszerbe, MARC21 alapon (jelenleg HUNMARC szabványon alapul). Ehhez mind informatikai, mind rendszerkönyvtárosi támogatásra szükség van osztályunk részéről. A migrálásnak 2024. első félévében meg kell történnie.

Webfejlesztés jellegű fejlesztési feladatok

Az osztályról Szalai István biztosít technikai támogatást az Intranet-hez, valamint szükség esetén az oszk.hu oldalhoz is. A kolléga webfejlesztési feladatokba is bevonható. A webfejlesztési feladatokban szükség esetén Kálóczi Csilla is részt vesz.

Folytatjuk a Virtuális Corvina gyűjtemény (Corvina-könyvtár digitális egyesítése) és így a corvina.hu oldal bővítésében való aktív részvételünket Szalai István révén.

A Könyvtári Intézet (KI) honlapjának, tanfolyami adatbázisának fejlesztési support-ját is Osztályunk látta el az elmúlt évben Seregély Ákos által. Ezen területen többször merült fel kisebb munkát igénylő módosítás.

Állandó support jellegű feladatok

Osztályunk állandó fejlesztési támogatást biztosít a DSpace és DOTE rendszerekhez a Digitális Megőrzési Osztály (DMO) számára. Más, a könyvtárban használt szoftver vagy informatikai rendszer esetében is felmerülhet olyan probléma, melyben szükség van fejlesztőink munkájára.

Rendszerkönyvtárosi feladatok

Kiemelt feladat lesz 2024-ben a rendszerkönyvtárosok számára a LibMate-re való átállás aktív támogatása.

További, de szintén nagyon fontos feladatok az adatbázisokban történő lekérdezések lesznek, SQL nyelven (Amicus, ISBN, MEK/EPA/DKA, OSZKDK), ezzel támogatva a könyvtáros és informatikus kollégák munkáját a korábbi éveknek megfelelően.

Aktívan részt kell venni rendszerkönyvtárosi szinten is a HUMANUS migrálásában.

Tartalomszolgáltatásokhoz kapcsolódó feladatok

Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK)

A MEK-ben folytatjuk a korábbi éveknek megfelelően az anyagok archiválását és szolgáltatását a szokásos forrásokból (OSZK digitalizálás, külső források/beküldés, online gyarapítás).

Elsődlegesen kitűzött cél a 2024-ben szerzői jogvédelem alól felszabaduló szerzők műveinek publikálása és szolgáltatása (digitalizálás: DIO, DMO) és a 2025-ben szerzői jogvédelem alól felszabaduló művek publikálásának előkészítése.

E mellett cél a szerzői jogilag tisztázott OOC-s művek folyamatos szolgáltatásba emelése (digitalizálás: DIO, DMO).

A Gyűjteményszervezési Főosztálytól – ideiglenes jelleggel – átvett MEK-katalogizálást jelenleg 1 fő végzi, ezt kibővítjük 2 főre addig, amíg a feladat a DBK/ADFO-nál van. Így Fecz Ágnes visszatérhet a korábbi megszokott feladataihoz.

Elektronikus Periodika Adatbázis és Archívum (EPA)

Az EPA gyarapítása, bővítése a Periodika-feldolgozó Osztállyal együttműködve a megszokott rendben történik 2024-ben is. Itt is OSZK digitalizálásból, külső forrásokból/beküldésből és online gyarapításból bővítjük a gyűjteményt.

Az érintett kollégát (Ipacs Eszter) be kell vonni már az új MEK tervezése közben a munkafolyamatokba, mivel ő látja át legjobban az EPA jelenlegi működését.

A számszerűsített, tervezett adatokat a 6.1-es fejezetben részletezzük.

DSpace betöltés

A Digitális Megőrzési Osztállyal (DMO) történt megállapodás alapján a külső forrásokból érkező és korábban az Indigo/DMEK rendszerben raktározott digitális állományokat Fecz Ágnes (MEK) és Ipacs Eszter töltik be a DSpace-be, mint digitális objektumtárba (a hoszszútávú megőrzés részeként). Ezt a gyakorlatot jelenleg folytatjuk. 2024. 1-2. negyedév során szükséges egyeztetni a DMO-val a tapasztalatokról, ugyanis ez a feladat maximálisan az ő hatáskörük, gyűjteménymegőrzési feladat. Ideiglenes jelleggel vettük át ezt is.

OSZK Digitális Könyvtár (OSZKDK)

A Kötelezpéldány-rendelet (717/2020. (XII. 30.) Korm. Rendelet) alapján érkeznek az OSZKDK-ba az elektronikus kötelezpéldányok.

Az e-könyvek fogadása változatlan formában valósul meg az OSZKDK rendszerben. Addig, amíg a KAPU, illetve a LibMate rendszerek stabilan üzembe nem állnak.

2. Digitális Filológiai és Webarchiválási Osztály (a Webarchiválást lásd. a kijelölt résznél)

Digitális filológiai projektek

Digitális szövegkiadások

1. **Móricz-projekt** (PIM-mel együttműködésben)

Kiemelt projekt halálának 145. évfordulója kapcsán.

A. **Móricz Zsigmond: Tükör**

- Előszó elkészítése
- Korrektúra, rossz jegyzetek javítása, tartalmi összefoglalók készítése
- Tagelés javítása az új tagelési szabályzat szerint, TEI-XML struktúra véglegesítése
- Napló-framework (monografikus szövegkiadás) tesztprojektje: igények folyamatos felmérése
- Helynevek összekötése Nemzeti Névtérrel, adatgazdagítás

B. **Móricz Zsigmond levelezése**

- Projekt folytatása: tartalmi és megjelenítési javítások
- Testületi nevek azonosításának, tagelésének befejezése
- Személynevek, helynevek névtérhivatkozásainak lecserélése (Nemzeti Névtér, Geonames, Entitástár + PIM Névtér azonosítás)
- Statisztika figyelése (Google Analytics)
- Kézírásfelismertető modell építése

2. **Kiss József levelezése**

- OSZK-ban lévő kéziratanyag digitalizálásának folytatása és befejezése
- Digitális fakszimilék ellenőrzése, névkonvenció szerinti átnevezése, struktúrába rendezése
- A PIM-ben lévő kéziratanyag feldolgozásának folytatása a PIM-mel együttműködésben
- A levelek automatikus kézírásfelismertetése, korrektúrázása, tagelése
- Metaadatolás
- Folyamatos publikáció
- Kézírásfelismertető modell továbbfejlesztése

3. **Petőfi Sándor levelezése**

- Az OSZK-ban lévő gyűjtemény feldolgozásának befejezése (Petőfinek írt levelek), publikálás
- Lektorálás, előszó elkészítése a Kézirattárral együttműködésben
- Mások másoknak írt leveleinek digitalizálása és feldolgozása
- A levelezés többi részének feltérképezése, projektervezés (elsősorban PIM)

- Kézírásfelismertető modell építése

4. Vas István levelezése

- Kézirattárral való együttműködés kidolgozása
- OSZK-s kéziratanyag digitalizálásának megkezdése, koordinációja
- Metaadatok digitális betöltése
- Levelek feldolgozásának, szegmentálásának, átírásának megkezdése
- További levelek felkutatása az FMC-vel való együttműködésben
- Szerzői jogvédelem alatt álló tartalmak engedélyeztetése, örökösök felkutatása

5. Kassák folyóiratok és levelezés (Kassák Múzeummal való együttműködésben)

- OTKA pályázat keretében a projekt folytatása
- Projektkoordináció, specifikációk készítése, content-management, ellenőrzés
- Folyóirat-framework tesztprojektje: igények folyamatos felmérése
- Kézírásfelismertető modell építése

6. Illyés-naplók (MMA-pályázat keretében)

- Projektkoordináció, content-management, ellenőrzés
- Szövegfeldolgozás folytatása, publikációs struktúra kialakítása
- Metaadatok betanítása, ellenőrzése
- Napló-framework (monografikus szövegkiadás) igényeinek folyamatos felmérése

7. Levéltári források digitális kiadása (MNL-lel való együttműködésben)

- OTKA-pályázat keretében a projekt megkezdése
- Levéltári anyagok digitális forráskiadásához módszertan kidolgozása, specifikációk készítése
- Konkrét kiadás elkészítéséhez szakmai tanácsadás, projektkoordináció, specifikációk készítése, content-management, ellenőrzés
- Framework kialakításához igények felmérése, fejlesztési feladatok specifikálása

8. Entitástár

- A dHUpla Entitástárában lévő objektumok XML-szerkezetének kialakítása
- Az egy entitáshoz tartozó adatok projektek szerinti rendezése, megjelenítése
- Magyar Nemzeti Névtérrel való összekötés

dHUpla framework és szövegmegjelenítés fejlesztése (SZTAKI-val együttműködésben)

- Levelezéskiadás-framework véglegesítése
- Folyóirat- és naplóframework folyamatos fejlesztése az elkészült specifikációk alapján
- Új funkciók fejlesztése a frameworkben:
 - o Word előállítás TEI XML-ekből.
 - o Összekapcsolás a Nemzeti Névtérrel. (távlati cél)

- Térképes vizualizáció szövegekben szereplő helynevekhez
- Az új tagelési szabályok szerinti szöveg megjelenítés lefejlesztése a honlaphoz

Vizualizációk

- Petőfi-versparafrázisok vizualizációjának bővítése (újabb művekkel, audiovizuális tartalmakkal, életkor szerinti besorolás)

Könyvtárinformatika

- folyamatos rendszerkönyvtárosi támogatás különböző rendszerekhez (Amicus, OSZK-DK, ISBN)
- Nemzeti Névtér adatállományának tesztelése, javítása, adatgazdagítás
- LibMate könyvtári rendszerre való átállás előkészítése (adatátadás, tesztelés, migrációs adatok elemzése és szakmai döntéselőkészítése)

Intézményi együttműködések

- Ferenczy Múzeumi Centrum (Vas István hagyatéka, Stéger Ferenc naplója)
- HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont (MI-fejlesztések, magyar nyelvi modell, NLP-eszközök, Nagylexikon)
- Magyar Nemzeti Levéltár (digitális forráskiadások, magyar HTR-modellek építése)
- Petőfi Irodalmi Múzeum (digitális forráskiadások)
- SZTAKI: együttműködés folytatása, fejlesztések
- Kassák Múzeum: együttműködés folytatása, digitális kiadások
- Szegedi Tudományegyetem (egészségügyi nyelvmodell, automatikus tárgyszavazás, képfelismerés)
- Kolozsvári Digitéka szolgáltatással együttműködés kialakítása

Tagságok

- Transkribus-tagság

Konferenciák, workshopok

- Transkribus-konferencia
- DARIAH
- LIBER
- Networkshop
- TEI-konferencia
- Magyar Számítógépes Nyelvészeti Konferencia
- PeliKon
- Hagyományok és kihívások
- MTSR 18th International Conference on Metadata and Semantics Research
- The Digital Humanities Oxford Summer School
- Magyar Levéltárosok Egyesülete workshop (Digitális forráskiadások) – oktatás
- Kolozsvári Digitális Bölcsészeti Workshop (volt január 31–február 2.) – oktatás

Rendezvények

- Móricz-évforduló alkalmából (születésének 145. évfordulója) PIM–OSZK–Könyves Magazin közös rendezvény, 2024. szeptember. Munkacím: Móricz-

mindennapok. Kerekasztal-beszélgetés, téma: gyűjtés a Tükör-naplókból, miniatűrpróza, életképek – Móricz mindennapjai. Résztvevők: Móricz Kutatócsoport, Modor Bálint (Litera), Lengyel Zsolt (ELTE, moderátor), Káli Anita (ITI).

- Szép Ernő- emlékest: kerekasztal-beszélgetés a szerzői jogvédelem alól felszabadult művek digitális közzététele kapcsán. Szervező partner: Balogh Lilla, a szerző unokája, Szép Ernő-kutató. 2024. tavasz
- Transkribus-workshop: a tavalyi workshop folytatása, 2.0. 2024. ősz

Egyéb

- Nagylexikonprojekt koordinálása, folytatása
- Automatikus periodikadarabolás projekttervezés
- MEK, EPA tárgyszavazás szabványosítása
- Automatikus OCR-javítás projekttervezés
- MEK-fejlesztés kidolgozásában, koordinálásában való részvétel
- OTR-munkafolyamatok adminisztrációjának kialakításában való részvétel

3. Közgyűteményi Szabványosítási Iroda

Részvétel a külföldi szabványosításban

Részvétel az ISO TC 46 munkájában, ezen belül egyes meglévő szabványok revíziójában, valamint új szabványok kidolgozásában.

Részvétel a könyvtári munkát szabályozó tevékenységet folytató egyéb nemzetközi szervezetek, illetve azok egyes munkacsoportjainak a munkájában, így mindenekelőtt

- a bibliográfiai fogalmi modell szabvány-felülvizsgálatát ellátó IFLA-munkacsoportban (*IFLA BCM Review Group*);
- az ISBD átdolgozásán fáradozó szabvány-felülvizsgálati munkacsoportban (*IFLA ISBD Review Group*);
- a Forrásleírás- és Hozzáférés (RDA) bibliográfiai keretrendszer fejlesztését végző szervezet (*RDA Steering Committee, RSC*) munkájában a nemzetközi fordítói munkacsoport vezetőjeként, valamint ellátva az európai érdekek képviselőjét a EURIG szervezet delegáltjaként (*backup representative* poszt betöltése); emellett részvétel az RSC műszaki munkacsoportjában, valamint
- az RDA európai átültetésében érdekelt nemzeti könyvtárak, könyvtári szervezetek közös fóruma, a EURIG szervezet titkári teendőinek ellátása.

Hazai szabványosítási tevékenység

Az OSZK képviselete a *Magyar Szabványügyi Testület*ben, a magyarországi könyvtári szabványosítási tevékenység koordinálása, az *Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság* (OKSZB) munkájának irányítása.

A könyvtárügyet érintő szabványok honosításának kezdeményezése, a könyvtáros társadalom tájékoztatása a szabványváltozásokról.

A Forrásleírás- és Hozzáférés (RDA) bibliográfiai keretrendszer átültetésével kapcsolatban az elkészült fordítások véglegesítése, újabb részek fordítása, ezen felül az RDA-HU munkacsoport által elkezdett szabványanalízis folytatása (esetek összegyűjtése, az MSZ-szabványok és az LRM/RDA-elemek közötti megfeleltetés (mapping)). Befejezésre vár az

RDA Registry magyar fordításának javítása/ellenőrzése. A munka nagyjából 70%-ban kész van, de még sok munkát igényel az aprólékos ellenőrzés, illetve javítás. Szükség esetén frissítjük/bővítjük az RDA FAQ magyar nyelvű változatát.

Továbbra is cél az IFLA-féle nemzetközi katalogizálási alapelvekre és a könyvtári referenciamodellre épülő szakmai szemléletváltás előmozdítása, amelynek megvalósítására a tervek szerint ez évben – az előző évihez hasonló tartalommal – újabb tanfolyamot indítunk a Könyvtári Intézet képzési programjainak keretében.

Továbbra is igyekszünk az RDA-HU munkacsoporttal közösen összegyűjteni és elemezni azokat a nemzetközi jó gyakorlatokat, amelyek alapot jelenthetnek az ez irányú hazai fejlesztéseknek.

A még 2022-ben felállított *MARC 21 intézményközi munkacsoport*on belül a munka az intézményi igényekre reflektálva újabb fókuszot kapott: jelenleg a formátum változásainak követése és a szakmai közösség erről való tájékoztatása helyett a korábban elkészült fordítások bővítése és revíziója, egységesítése zajlik, különös hangsúllyal az állománynyilvántartásban használt formátumra.

Még 2023-ban kezdődött, 2024 során fejeződik be az ISO/TR 22038:2020 Information and documentation — Description and presentation of rights information (= ISO TR 22038:2020 Információ és dokumentáció. Jogi információk leírása és megjelenítése) című nemzetközi szabvány honosítása.

Különös fontos, ezért ebben az évben elindítjuk a nemzetközi könyvtári statisztika szabványának (ISO 2789:2022 Information and documentation. International library statistics) nemzeti szabványrendszerbe való bevezetését, amelyet az Országos Könyvtári Szabványosítási Bizottság is támogat. A 2019-ben kiadott magyar nyelvű változatot visszavonták.

Tervezzük Köztaurusz munkacsoport felállítását az OKSZB alárendeltségében: névlegesen az OKSZB elnöke lenne a munkacsoport vezetője. A csoport tagjai a Köztaurusz-alkalmazó könyvtárak küldöttei, illetve a KSZI delegáltja. Külső szakértőben is érdemes gondolkodni.

A munkacsoport feladata: a jelenleg működő Köztauruszt teljes mértékben megfeleltetni a hatályos tezaszabványnak (ISO 25964), illetve e mentén a jelenlegi rendszert (Rellex) MARC 21-kompatibilissá alakítani, hogy a jelenlegi integrált rendszerekben használhatók legyenek a Köztaurusz tárgyi authority-rekordjai.

További feladata lenne a munkacsoportnak a Köztauruszt érintő gyakorlati tapasztalatok, módosítási javaslatok gyűjtése-értékelése, illetve közös munkával egy fejlesztési koncepció kidolgozása a Köztaurusz jövőjére vonatkozóan. Vagyis milyen formátumban, ki, kinek és hogyan szolgáltassa a tezaszabványt.

További – hosszú távú feladat – az Egyetemes Tizedes Osztályozás legfrissebb változatának magyar nyelvű adaptációja.

A tartalmi feltárás korszerűsítéséhez, az ETO új kiadásához köthetően több kísérleti projektet is tervezünk. Ezek között például a Köztaurusz-tárgyszórendszer SKOS-formátumú exportjának betöltését az UNESCO által is használt nyílt forráskódú SKOSMOS-rendszerbe, amelynek fontos hozadéka volna az ETO-tárgyszótár-összekapcsolás megvalósulása. Szeretnénk kezdeményezni egy ontológiai munkacsoport létrehozását a Köztaurusz

szisztematikus fejlesztésére. Az ETO-kiadás tekintetében folytatnánk a finn műszaki háttér feltérképezését és jó gyakorlatként való bemutatását, ugyancsak közelebbről szemügyre vennénk – az implementálhatóság szempontjából – a MOLY.hu gyakorlatát a szépirodalmi művek tárgyszavazására, illetve felmérést készítünk az ETO, a Köztaurusz és az egyes bibliográfiai (csere)formátumok használatáról az ország könyvtáraiban.

A forráshozzáférés kezelésével kapcsolatos tevékenységek, projektrésztvételek

Továbbra is együttműködünk az *Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalával* (EUIPO) mindenekelőtt a kereskedelmi forgalomban nem elérhető művek felhasználása terén, kiterjesztve a kooperációt az *Europeana OOC-munkacsoportjában* való aktív közreműködésre, illetve az *EODOPEN* projektben megfogalmazódó feladatok teljesítésére.

Folytatjuk a *Marrákesi szerződés* átültetése kapcsán keletkezett feladataink (tájékoztatás, nyilvántartások vezetése) ellátását.

Folytatjuk a szlovákiai magyar kollégákkal való együttműködést a tavaly elkészült szlovák–magyar–angol háromnyelvű terminológiai szótár népszerűsítése, fejlesztése és bővítése kapcsán.

IX. Tervezett pályázatok, projektek bemutatása, fenntartási kérések

Hazai pályázatok, projektek bemutatása

- Könyvtári minőségügyi feladatok ellátása
- Kulturális szakemberek szakmai továbbképzésének támogatása
- Az „Országos Dokumentumellátási rendszer” működtetésének támogatása
- Térségi Kulturális feladatok mintaprojekt
- A Mikes Kelemen Program 9. szakasza
- A Régi Magyarországi Nyomtatványok 5. (1671-1685) bibliográfiai kézikönyv elkészítése és publikálása (OTKA)
- Fialat Kutatói Kiválóság Program (OTKA)
- 3K folyóirat kiadásának támogatása
- Petőfi-versek kritikai kiadása utolsó kötetének támogatása

Európai uniós pályázatok, projektek bemutatása

az EODOPEN projekt 3 fő célja:

1. a „könyvtári raktárak mélyén rejtőző”, 20–21. században keletkezett irodalmi művek (beleértve az ún. szürke irodalmat) digitalizálása és elérhetővé tétele a széles értelemben vett európai közönség számára; továbbá – a hozzáférhetőség megteremtése révén – a 20–21. századi kulturális örökség iránti érdeklődés elősegítése, valamint a kultúraközi párbeszéd élénkebbé tétele a nemzeti, regionális és helyi közösségek szintjén;
2. annak az elősegítése, hogy a vakok és látássérültek könnyebben férjenek hozzá a 20–21. század irodalmi művekhez;
3. a könyvtári és más kulturális örökség-védelmi intézményi munkatársak készségeinek fejlesztése a jogtisztázási kérdések adekvát kezelésében való hatékony együttműködés érdekében regionális, nemzeti és nemzetközi szinten.

Az EODOPEN európai uniós támogatással zajló nemzetközi együttműködés keretében az OSZK munkatársai 2024 folyamán létrehozzák a jogtisztázást segítő szoftver prototípusát (D19a), és azt a Working Group 5 rendelkezésére bocsájtják a jogtisztázási jógyakorlatok feltérképezését szolgáló nemzeti workshopok lebonyolításához.

Fenntartási időszakban lévő pályázatok, projektek

Az intézménynek jelenleg nincs fenntartási időszakban lévő pályázata

X. Gazdálkodás

1. Bevételi és kiadási előirányzatok alakulása

	Pénzügyi adatok (ezer Ft-ra kerekítve)	2023. évi tény	2024. évi terv
Bevétel	Az intézmény működési bevétele	139.062	190.600
	Ebből a könyvtár szolgáltatásaihoz köthető bevétel	55.346	112.300
	2.2.5. reprográfiai	15.286	27.000
	2.2.6. ajándékbolt	1 098	36.000

	2.2.7. beiratkozási díj	14.148	28.000
	2.2.8. egyéb	24.814	21.300
	Felhalmozás és tőkejellegű bevételek	55	
	Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	5.116.410	3.757.256
	- ebből fenntartói támogatás	387.000	
	- ebből központi költségvetési támogatás	4.668.346	3.757.256
	- ebből pályázati támogatás összesen	60.786	
	- OKR		
	- egyéb hazai	278	
	- EFOP		
	- nemzetközi		
	Egyéb bevétel összesen		
	Bevétel összesen	5.255.527	3.947.856
Kiadás	Személyi juttatás	2.615.586	2.740.488
	Munkaadókat terhelő összes járulék	358.350	357.186
	Dologi kiadás	1.336.756	820.137
	Egyéb kiadás	372.286	30.045
	Kiadás összesen	4.682.978	3.947.856

Bevétel és kiadás tervezett különbsége: 0 Ft

2. Pályázati források és projektek 2024-ben

Hazai pályázatok megnevezése	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdetre	Befejezése
Könyvtári minőségügyi feladatok ellátása	5.000.000	5.000.000	KIM	2024.01.01	2024.12.31
Kulturális szakemberek szakmai továbbképzésének támogatása	30.000.000	30.000.000	KIM	2024.01.01	2024.12.31
Az „Országos Dokumentumellátási rendszer” működtetésének támogatása	3.000 000	3.000.000	KIM	2024.01.01	2024.12.31
Térségi Kulturális Feladatok	200.000.000	200.000.000	KIM	2023.09.01	2024.06.30
A Régi Magyarországi Nyomtatványok 5. (1671-1685) bibliográfiai kézikönyv elkészítése és publikálása (kiutalás megtörtént)	20.075.000	20.007.500	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap	2021.12.01	2024.09.30
Fiatalkutatói Kiválóság Program (2024-ben várhatóan 4 802 000 Ft érkezik)	21.962.000	21.962.000	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési	2021.10.01	2025.09.30

			és Innovációs Alap		
MIKES Kelemen program	30.000.000	30.000.000	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.	2022.01.01	2024.06.30
3K Folyóirat kiadásának támogatása	7.813.250	3.000.000	Magyar Kultúráért Alapítvány	2023.07.01	2024.06.30
Petőfi versek kritikai kiadásának utolsó kötete	3.414.000	3.414.000	Magyar Kultúráért Alapítvány	2023.11.01	2024.03.31
1560/2023 (XII.13.) Korm. rendelet DBK	151.934.500	151.934.500	KIM	2023.12.27	2024.12.31

Európai uniós pályázatok	Pályázott összeg	Elnyert összeg	Támogató	Kezdet	Befejezése
EOD OPEN (ebből 2019.-ben 19.791.603 Ft, és 2023-ben 21.515.441 Ft érkezett meg. A fennmaradó összeg kiutalása a projekt lezárása és elszámolása után történik meg)	146.536 EUR	146.536 EUR	Az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség	2019.11.01	2024.10.31
CENL Webarchiválás (utólagos finanszírozás)	4.507 EUR	4.507 EUR	CENL	2023.07.13	2024.03.31

Egyéb nemzetközi forrásokra épülő pályázatok	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Támogató	Kezdet	Befejezése

3. Jelentősebb tervezett eszközbeszerzések

Megnevezés	Darab	Forint	Megjegyzés
Gépjármű			
ebből személygépkocsi			
Számítógép			
ebből olvasói			
ebből szerver			

Fénymásoló			
Digitalizáló eszköz			
Storage, egyéb adattároló			
Egyéb	6	22.974.000	Szerverterem átépítéséhez szükséges rackszekrények

Budapest, 2024. február 29.

 Rózsa Dávid
 főigazgató

 Lénárt Judit
 gazdasági és üzemeltetési főigazgató-helyettes